

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XII.

Ljubljana, 11. julija 1940.

Štev. 28 (560)

Danes:

Napoleonov napad na Anglijo

(Gl. str. 9)

Ce si pameten, zmešaj oboje:
ne upaj brez dvomov, ne dvomi
brez upov.

Seneca,
rimski modrijan
(4.—65.)

»DRUŽINSKI TEDNIK«

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III. Poštni predal št. 345. Telefon št. 33-32. — Račun pošte hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti za 3 dni znamk.

NAROČNINA

1/2 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, vse leto 80 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 70 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Drugod sorazmerno. — Naročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstnem delu: enostolpna petineta vrsta ali njen prostor (višina 3 mm in širina 55 mm) 7 din; v oglašnem delu 4'50 din. V dvobarvnem tisku cene po dogovoru. Notice: beseda 2 din. Mali oglasi: beseda 1 din. Oglasni davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Prepad med Francijo in Anglijo

Daljnosežne posledice britanskega napada na francosko mornarico

GENERAL KEITEL,
zmagovalec nad Francijo

V Ljubljani, 9. julija.

Kakršna koli usoda bi se v bližnji bodočnosti utegnila pisati Bliznjemu Vzhodu, Sredozemlju, Daljnemu Vzhodu ali Ameriki, nič ni ta trenutek tako tragično pomembno kakor zgodovinski dogodek, ki je sredi preteklega tedna vtisnil sedanji mrzlični dobi nov revolucionaren pečat: dogodek pred Oranom.

Oran je drugo največje mesto in pristanišče najvažnejše francoske kolonije Algerije. V sredo in četrtek preteklega tedna se je pred tem mestom najhujša pomorska bitka sedanje vojne: bitka med Angleži in Francozi.

Za naše razglabljanje ta trenutek ni važno, kdo je to bitko dobil; važno je okoliščina, da se ta bitka ni bila med obema nasprotnima taboroma sedanje vojne, ampak med obema stoletnima prijateljicama in do- včerajšnjima zaveznicama.

Med sklepanjem premirja v Compiègneu je prišla iz Berlina kratka, a tem bolj senzacionalna brzojavka: »V razvoju sedanje vojne se pripravljajo nov dogodek, takšen, da danes še ni moči pregledati vse njegove daljnosežnosti. Ta dogodek pričakujemo kmalu po podpisu premirja med Francijo, Nemčijo in Italijo.«

Takrat so ljudje ugibali, kaj naj to bo. Bistrejše so nemara slutili, sklepaje iz določb o premirju in primerjaje novo — Pétain-Lavalovo — francosko politiko z Reynaud-Mandelovo in z njenim stališčem do angleških predlogov. Toda tudi tisti, ki so slutili, najbrže niso verjeli, da bi mogel tako rekoč čez noč priti tolikšen preobrat.

Glavna točka angleških predlogov je bila francoska mornarica. Glavna točka nemško-italijanskih zahtev je bila takisto francoska mornarica.

Hitler je že neštokrat dokazal, da je dober psiholog. To pot je vnovič potrdil svoj sloves. Francoska mornarica je postala tisti tečaj, okrog katerega se je razmerje med Anglijo in Francijo obrnilo za 180 stopinj. Hitler je to vedel vnaprej — dokaz je gori citirana berlinska napoved, napoved, ki je nedvomno imela v mislih to preobrat.

Ali je Laval, ko je Pétainu prišepetaval, naj pod vsakim pogojem sklene z Nemci premirje, tudi vedel, da bo to premirje pripeljalo v spor z Angleži in prej ali slej tudi v nujno posledico takšnega spora, t. j. v oborožen konflikt? Odgovor na to vprašanje bo dala šele zgodovina, toda za naše razglabljanje ta trenutek ni važno, kaj je Laval takrat mislil. Za nas so važna dejstva — in dejstvo je, da so Francozi sklenili z Nemci premirje, da so se zdaj obrnili proti Angležem.

Angleži so bili po francoski kapitulaciji zašli v silno kočljiv položaj.

Ne toliko zaradi izločitve velike francoske kopenske vojske in sprostitve nemških sil; temeljito organizirana otoška država bi to še kako prebolela. Nevarnost je izvirala od francoske mornarice.

Francosko vojno ladjevje, drugo največje v Evropi, je bilo ob podpisu premirja tako rekoč še nedotaknjeno. Če bi to ladjevje prišlo v oblast Nemcev in Italijanov, bi se angleška premoč na morju — vsaj v evropskih vodah — nevarno omajala. V nevarnosti bi bila Home Fleet, v nevarnosti bi bila angleška mornarica v severnih vodah, v nevarnosti bi bila predvsem angleška sredozemska mornarica, t. j. tista, ki brani Gibraltar in Suez, oba tečaja britanske blokade.

Zato je bilo s stališča Angležev kategorični imperativ, da se razčisti problem francoske mornarice. Zato je britanska vlada rajši tvegala, če je treba, celó vojno s Francijo kakor pa možnost, da bi se francoska mornarica pridružila Nemcem in Italijanom.

Problemu angleško-francoskega razmerja v zadnjih letih ne manjka tragičnosti.

Ko sta Chamberlain in Daladier prisilila septembra 1938. Čehe, da pristanejo na razbitje svoje države, sta mislila, da bosta s tujimi stroški rešila mir. Kako zelo sta bila o tem prepričana, dokazuje okoliščina, da se Anglija in Francija vse do lanskega septembra nista resno pripravljali na vojno. A še v vojni so bile njune priprave vse prej kot temeljite. Tako je prišel letošnji maj in nekaj tednov nato vojaški zlom Francije.

Francozi in Angleži so si bili še pod Chamberlainom in Daladierjem razdelili vloge: Francozi bodo dali kopensko vojsko, Angleži mornarico in letalstvo. Daladier sam je pristal na takšno razdelitev vlog.

Toda h kopenski vojski spadajo dandanes motorizirani oddelki. To je pokazala abesinska vojna, pokazala je za njo španska vojna in pet minut pred dvanajsto uro še nemško-poljska vojna. Toda nauk je šel brez haska mimo Daladierja.

Brez haska je šel tudi mimo Chamberlaina. Da je danes Francija na tleh in ne Anglija, gotovo ni zaslu- ga bivšega britanskega ministrskega predsednika; zaslu- ga je zgolj zemljepisne okoliščine, da je Francija bliže Nemčiji kakor Angliji. Če bi bila Chamberlainova Anglija morala vzdržati na mestu Francije nemški orkan, bi bili danes njuni vloge zamenjani; edino vprašanje bi bilo, ali bi britan-

ska vlada tako kapitulirala, kakor je francoska.

Tragika angleško-francoskega razmerja je v tem, da sta Anglija in Francija mislili, da bodo drugi opravili vojno namesto njiju. Pri ljudeh s takšno miselnostjo je skorajda naravno, da prav tako druge tudi krivde dolže, kadar jih nesreča zadene, lastnih grehov pa ne vidi.

Sodeč po poročilih iz Londona, poročilih, ki jim v Vichyju, Berlinu in Rimu ne oporekajo, je Velika Brita-

GROF CIANO,

italijanski zunanji minister, je te dni konferiral v Berlinu s Hitlerjem in Ribbentropom o položaju, nastalem po kapitulaciji Francije in vkorakanju Rusov v Bojarabijo

nija dobila v svojo oblast dobršen del francoske mornarice, delno izlepa, delno s silo. Edenov list Yorkshire Post trdi celo, da so že štiri petine francoske vojne mornarice v angleških rokah.

Bitka pred Oranom se je končala z angleško zmago. Po najnovejših poročilih so Angleži uničili tudi najmo- dernejšo vojno ladjo sveta, 35.000 tonsko francosko oklopnico Richelieu. Polovičarstvo se to ne more imenovati. Anglija se je odločila, iti v tej vojni do konca.

Francija se v svojih upravnih vrhovih prilagodi sistem svojih zmagovalcev. Lavalova vlada bo demon-

tirala tretjo republiko in uvedla totalitarno vladavino.

Nova Francija se še ni docela zavedela od moralne in materialne katastrofe, ki jo je doletela s porazom na bojišču. Francoski narod si še zmerom mane oči, ne vedoč, ali bedi ali sanja.

Preusmeritev iz liberalne demokracije v korporacijsko diktaturo ne bo šla gladko izpod rok. Francoz je rojen individualist, zato se bo še posebno težko vživel v kolektivizem.

Vojni poraz pomeni za Francijo prej ali slej začetek novega revolucionarnega vrenja — vrenja, ki utegne zapustiti podobno globoko sledo- ve, kakor jih je pred 150 leti zapustila velika francoska revolucija. Kako se bo to vrenje oblikovalo? Kdaj bo udarilo na dan? In proti komu?

Komu se glasovi, da bo Francija napovedala Angliji vojno. Če bo Lavalova vlada res šla tako daleč, bo treba misliti, da ima za takšno politiko vsaj kolikor toliko opore med narodom. Toda eden izmed argumentov Pétain-Lavalove vlade, zakaj hoče Francija premirje, je bil, da je narod že preveč krvavel. Če bi francoska vlada napovedala Angliji vojno, bi torej tvegala, da svojemu lastnemu argumentu izpodnese tla. Zato se nam kljub vsemu takšni glasovi ne zde verjetni.

Do takšnega sklepa nas je pripeljala logika. A pokazalo se je — posebno zadnja leta — da se v politiki ne kaže zmerom zanašati na logiko. Vsaj tedaj ne, kadar se tudi politiki ne ravna po njej. Observer

Churchillova utemeljitev napada pred Oranom

Prejšnji četrtek je predsednik britanske vlade Winston Churchill podal v spodnji zbornici daljše poročilo o dogodkih na morju, zlasti o britanskem napadu na francoske vojne ladje pred Oranom. Izvajal je:

»Z iskreno žalostjo moram poročati parlamentu o ukrepih, ki jih je morala vlada izdati proti francoski vojni mornarici.

»Dva naroda sta se v slovesno sklenjeni zvezi skupaj borila proti skupnemu sovražniku. Eden izmed njiju je podlegel in je moral prositi drugega, da ga odveže obveznosti, da ne sme skleniti separatnega miru. Angleška vlada je na to pristala, toda le pod pogojem, da pride francoska mornarica v angleške luke, preden se bodo končala pogajanja za sklenitev miru med Nemčijo in Francijo.

»To se ni zgodilo. Nasprotno, kljub vsem osebnim zagotovilom admiral Darlana je Francija podpisala premirje, ki izroča vse francosko vojno ladjevje v nemške in italijanske roke.

»Je pa še drug primer nerazumljivega ravnanja francoske vlade nasproti Angliji. Več ko 400 nemških letalskih pilotov je bilo na Francoskem v vojnem ujetništvu. Mnoge iz-

CORDELL HULL,
ameriški zunanji minister, skrbno
pazi na vse, kar se godi v Evropi

med njih so bili sestrelili angleški letalci. Bivši predsednik francoske vlade Reynaud je obljubil, da bo te ujetnike poslal na Angleško, če bi se Francija pogajala za separaten mir. Toda ko je Reynaud padel, je Pétainova vlada vrnila te letalce Nemčiji, nedvomno zato, da bi si pridobila njeno naklonjenost. Tako je francoska vlada pripomogla, da bodo ti letalci sodelovali pri napadu na Anglijo. Tega zgodovina ne bo mogla odobriti in poznejši rodovi Francozov bodo morali oprati ta madež na francoski časti.

»Odločitev angleške vlade, da bo nastopila proti francoski vojni mornarici, je bila za nas izredno težka, toda sprejeli smo jo soglasno. Francoskemu vojnemu ladjevju pred Oranom smo dali priložnost, da izbira med nevtralizacijo in nadaljevanjem vojne na naši strani. Francoski admiral je oboje odklonil, nedvomno po nalogu mešane francosko-nemške komisije za izvedbo premirja, ki pravkar zaseda v Wiesbadnu. Tako je moral naš admiral zapovedati napad na francosko brodogradnjo.

»Nedvomno pričakujete nadaljnjih ukrepov. Danes morem pripomniti samo še to, da bomo vse storili, da francoska vojna mornarica ne pride v sovražnikove roke. Sodbo o tej naši akciji pa prepuščam parlamentu in narodu, prepuščam jo Združenim državam, vsemu svetu in zgodovini.

Ko je Churchill končal svoj govor, je imel solze v očeh.

Darlanovo povelje

Znani ameriški žurnalista Knickerbocker je drugi dan po bitki pred Oranom objavil v ameriškem tisku svoje vtise iz razgovorov s francoskimi pomorskiimi častniki, ki so se pridružili Angležem.

Ti častniki, pravi Knickerbocker, so mi tole povedali:

»Tik preden je admiral Darlan stopil v Pétainovo vlado, je poslal vsem poveljnikom francoske vojne mornarice šifrirano povelje. V tem povelju poziva admiral francosko mornarico, naj izpolni ta njegov ukaz, ker je poslednji, ki ga pošilja kot svobodni mož. In ta ukaz se glasi: »Francoska mornarica se ne sme vdati, tudi ne, če dobi pozneje drugačen ukaz, tudi ne, če bo na tem ukazu podpisan admiral Darlan.«

Darlanov odgovor Churchill

Dan po britanskem napadu pred Oranom je vrhovni poveljnik francoske vojne mornarice, mornariški minister admiral Darlan izdal tole dnevno povelje na francosko mornarico:

»Francija je ponosna na svojo mornarico in na svoje mornarje in jim izreka svojo globoko hvaležnost za junaško obrambo njihove časti.

»Strahopetni atentat na naše ladje dokazuje vsemu svetu, da Francija drži dano besedo, naj se zgodi kar koli.

»Spoštljivo pozdravljam tiste naše tovariše, ki so hrabro padli za domovino. Nedvomno bi bili rajši umrli v lojalnem boju, kakor pa da so se morali pustiti umoriti. Toda njihova nadaljevanje na 3. strani v 1. stolpcu

General Keitel izroča francoskemu generalu Huntzigerju v Compiègneu pogoje za premirje. (Po brzojavni sliki.)

Beseda, dve o avtomobilistih

V nedeljo je bilo nenavadno lepo vreme, zato je sililo v naravo, kar leze ino gre. Po novi asfaltirani cesti na Gorenjsko so že zgodaj zjutraj švigali avtomobili in motorji, kolesarji so pa kajpak odinili še bolj zgodaj in se ponižno držali ob strani ceste.

Taka imenovana 'leteča policija' je delovala strogo in brezhibno, saj je stala celo na dveh mestih. Zal pa le ne more povsod imeti oči, kajti sama sem opazovala avtomobiliste, kako neprevidno vozijo, kakor hitro pridejo iz njenega območja.

Pravilo voznega reda pravi, da ne smeš na ovinkih prehitovati. Nekaterim avtomobilistom je kajpak to deveta skrb. Posebno zvečer, ko se vračajo domov, pozabijo na vse cestne in prometne predpise in dirjajo skozi vasi in prehitujejo celo na ovinkih v blaznem diru.

Naj omenim, kakšni so ljudje, ki tako drve po cestah. Predvsem je to tista 'zlata mladina' ljubljanskih, boljših družin, ki ni storiča še nič drugega, kakor da se je bila rodila v bogastvu. Nadobudnemu sinčku kupi oče avto, sinček si natovori vanje lepe damice in se malo popetelini po Bledu. Ko pa vozi domov, proti Ljubljani, ga ima že nekaj kozarcev pod kapo, zato misli, da sme uganjati, kar se mu ljubi.

Nič nimamo proti temu, če se hoče kdo takole moderno ubiti. Če pa kdo po nemarnem zakrivi prometno nesrečo in ubije koga drugega, postane stvar resnejša. Človeka, ki nima toliko tovariškega čuta, da bi znal spoštovati življenje svojega bližnjega, bi bilo treba posebno strogo kaznovati. Denarne kazni so vse premale za takšne prestopke! Če nekaterim ljudem dovoli, da vozijo avto, je to lahko prav tako smrtno nevarno, kakor če daš blaznemu puško v roko. Zato bi takšni nerazumni ljudje sploh ne smeli šofirati avtomobilov in motorjev. To, in pa zapor bi bila zanje edino pravična kazen, za njihove bližnje pa veliko olajšanje.

Kronistka

Politični tednik

Notranji minister Stanoje Mihalič je podal ostavko. Za njegovega namestnika je s kraljevim ukazom imenovan predsednik vlade Dragiša Cvetković.

Jugoslavanska diplomatska misija s poslanikom dr. Milanom Gavrilovićem na čelu je te dni prispela v Moskvo. Naše poslanstvo šteje razen poslanika še pet članov. Te dni je prispel v Beograd tudi ruski poslanik v naši prestolnici Plotnikov s svojo ženo in hčerjo in drugimi člani poslanstva. Obe državi sta hkrati izmenjali dopisnika časopisnih agencij, Avale za Jugoslavijo in Tasa za Rusijo.

Madžarski pravosodni minister dr. Radoczy je prispel pretekli teden z večjim spremstvom uglednih madžarskih pravnikov na služben obisk k našemu pravosodnemu ministru dr. Markoviću. Minister dr. Radoczy je hkrati obiskal tudi našega zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića. V mali dvorani Narodne skupščine je imel v soboto zvečer predavanje o načelih madžarske zakonodaje pred izbranim krogom beograjskih pravnikov. Pred odhodom je dal madžarski minister izjavo za jugoslavanski tisk in je med drugim dejal, da sta njegov obisk v Jugoslaviji in obisk našega pravosodnega ministra v Budimpešti veliko pripomogla ne samo k okrepitevi prijateljstva med pravniškimi krogi obeh držav, temveč tudi k okrepitevi prijateljstva med obema narodoma.

Pomočnik prosvetnega ministra je postal na predlog prosvetnega ministra Boško Bogdanović, dozdanih načelnik političnega oddelka v predsedništvu ministrskega sveta.

Nj. Vis. knez namestnik Pavle je v svojem dvorcu na Brdu sprejel predsednika in podpredsednika vlade in ostale ministre, ki so se nekaj časa mudili na Bledu. Nekateri so že odpotovali, nekaj jih je pa še ostalo. Bled je spet kakor vsako leto postal poletno središče jugoslovanske politike. Na Bled so prispeli tudi predsednik vlade Dragiša Cvetković, ki se je že nekaj ur mudil v Ljubljani, zunanji minister dr. Cincar-Marković ter naš poslanik v Ankari dr. Šumenković.

Prosvetni minister dr. Korošec je dal stalnemu beograjskemu dopisniku rimskega lista 'Popolo d'Italia' izjavo o našem razmerju do osl. Dr. Korošec je izjavil, da smo in bomo zmerom stremili za čim tesnejšimi in iskrenimi odnosi na kulturnem in gospodarskem področju z Nemčijo in Italijo. Naše kulturne vezi z Italijo so še mlade, toda sto načinov je, kako jih je moči poglobiti. Za to nam bo dalo priložnost realno življenje. Na dopisnikovo vprašanje, kaj misli o razvoju dogodkov na Balkanu in v Podonavju, je dr. Korošec odgovoril, da je raz-

Otroški zakoni

Najmlajši ločenec

V Srbiji živi deček, ki se je z dvanajstimi leti poročil in kmalu nato ločil

Gračanica, julija.

Pogosto beremo o otroških zakonih, sklenjenih v Indiji ali v Ameriki, ne vedoč, da imamo tudi v naši državi nekaj takšnih primerov. Eden izmed njih je zakon komaj dvanajstletnega muslimana, malega Imšira Skahića iz Slatine pri Gračanici. Njegov nekdanji učitelj, gospod Bojović popisuje v beograjski »Politiki«, kako se je pogovoril s tem nenavadnim »mladoženjem».

Poiskal ga je v razredu, kjer je sedel v šolski klopi med svojimi tovariši.

»Ali si ti Imšir? Zelo si zrasel, odkar te nisem videl...«

»Saj se je že oženil in ločil ta čas,« je odgovoril namesto njega njegov sedanjji učitelj, gospod Zidarić.

»Kaj, Imšir, ti si se oženil?«

»Da, gospod, toda spodil sem ženo in sem se ločil pri kadiji!« je odgovoril Imšir in se šarmantno nasmešnil.

»Še pozimi,« mi pripoveduje, »mi je moj oče večkrat dejal, da me bo kmalu

oženil. Meni ni bilo to nič povšeči.

Moj ženični posrednik iz Srebrnika mi je hvalil neko dekle iz svoje vasi; rekel je, da je sirota, mlada, lepa in bogata. Jaz sem se pa branil. Vseeno so me pregovorili in šel sem pogledat dekle. Bilo je že mračno, toda imel sem s seboj kreslo, da bi dobro videl dekle. Videl sem, da je mlada in lepa. Posedel smo pri njej in se pobratili.

»In kako je bilo potem?«

»Posredovalec je dejal, da je bogata. Povedal sem materi, da ima šestnajst let in da bi se oženil z njo, če hočejo. Rajši bi pa še ostal sam.«

Kmalu nato je priredil Imširov oče veliko svatovanje z dvajsetimi svati. In ko se je mladoženja podal na poročno noč v sobo, da bi odkril ženo, se je slabe volje vrnil k svatom. To dekle je bilo drugo. Ni bila lepa, stara je bila pa že štiri in dvajset let. Imšir se je hudo razjezil.

»Vprašali so me, kaj mi je? Prevarili so me z nevesto! Oče mi je dejal,

da naj nobenemu ne govorim o tem, ker je to sramota.«

Mali Imšir je res molčal, toda ni hotel živeti s svojo ženo. Ker je šel zmerom hodil v šolo, so ga pričeli njegovi sošolci dražiti. »Kje je, mladoženja?« so vpili in ga hodili ogledovat iz drugih, višjih razredov. Smejali so se mu in mu niso dali miru. To je sicer marljivega in pridnega fantička tako razjezilo, da je nekoč potegnil iz žepa nož in ranil nekega svojega tovariša. Ker je bil pa sicer Imšir dober dijak in lepega vedenja, so ga vseeno obdržali v šoli.

Žena ni živela tako, kakor bi morala. Nič ni ubogala svojega malega moža in je hotela živeti po svoje. Imširu je naposled prekipelo. Preprosil je očeta, da sta odšla z ženo h kadiji in se ločila. Kajpak se Imširu tedaj še sanjalo ni, da je dosegel nenavaden rekord, saj je najmlajši ločenec v naši državi. Bil je pač vesel, da se je odkrižal žene!

merje med posameznimi državami prijateljsko. Zato je upati, da bo to razmerje takšno tudi ostalo; potlej se ni treba bati sporov in nesoglasja. V prijateljskem ozračju se dačo vsa vprašanja ugodno urediti. Glede svojega dela v prosvetnem ministruju je pa dr. Korošec dejal, da je njegovo programsko stališče znano in da bo storil vse, kar bo v korist narodne dinastije in domovine.

*

Italijanski zunanji minister grof Ciano je na nemško povabilo odpotoval v Berlin, kjer se je z nemškimi diplomati posvetoval o nadaljnji politiki osl. po padcu Francije. Grof Ciano je sprejel tudi kancler Hitler, ki so ga množice dan poprej po dvomešni odsotnosti z velikim navdušenjem sprejele v Berlinu. Cianova misija je pred vsem političnega značaja. Posebno budimpeštanski krogi menijo, da v Berlinu razpravljajo o madžarsko-romunskem sporu in o položaju po zasedbi Besarabije in Bukovine. Glede Anglije Nemčija in Italija upata, da bo prošla pred nemško ofenzivo za mir. Po razgovorih v Berlinu je grof Ciano odpotoval na nemško zahodno bojišče. Razgovori se bodo še nadaljevali.

Usoda francoske vojne mornarice je nad vse tragična. Po premirju z Nemčijo in Italijo se je morala Francija obvezati, da bo vse svoje vojne brode demobilizirala, ga umaknila v francoska ali nevtralna pristanišča, nekaj pa dala na razpolago za zaščito obal. Angleška vlada je hotela, po vsaki ceni preprečiti, da bi francosko brodogradnjo prišlo v sovražne roke; zato je angleško brodogradnjo zajelo vse francoske ladje, zasidrane v angleških pristaniščih. Najbolj žalostno poglavje se je pa odigralo v alžirskem pristanišču Oranu, kjer je bilo zasidranih več francoskih bojnih ladij vseh vrst. Poveljnik angleškega vojnega ladjstva je poslal pogoje, pod katerimi naj odplujejo te ladje v Anglijo, sicer jih bo angleško vojno brodogradnjo k temu prisililo. Tako se je vnela krvava bitka, ki je zajela del francoskega ladjstva, velika francoska bojna ladja »Dunkerque« je pa poškodovana z nekaterimi drugimi utekla v pristanišče Toulon. Usoda francoskega ladjstva v Aleksandriji doslej še ni razčiščena. Nemška in italijanska vlada sta zaradi bitke pred Oranom dovolili, da sme francoska mornarica ostati oborožena. Francoska vlada je po tem dogodku prekinila diplomatske odnose z Veliko Britanijo.

Romunski kralj Karol je pretekli teden poslal pismi Mussoliniju in Hitlerju, v katerih jima sporoča, da se je Romuniji glede Besarabije in Bukovine zgodila krivica in da se bo Romunija odslej popolnoma naslonila na os Rim-Berlin, v zameno pa da želi,

da Nemčija in Italija jamčita za njene meje na jugu in severozahodu.

Moskovska vlada je romunski baje predložila nove zahteve glede izročitve vseh mostov na Prutu in na Donavi ob novi sovjetsko-romunski meji. V romunskih vladnih krogih se bojijo, da Sovjeti ne bodo nehali prodirati, ker imajo v zasedenih deželah zbranih silno število tankov.

Romunski vlada se je pretekli teden spreminila. Tatarskova vlada je odstopila. Nova vlada, ki jo je sestavil Gigurtu, se je naslonila na Zeleznogardu, v zunanji politiki pa na os. Te dni je pa v vladi spet nastala kriza, ker so štirje ministri, člani Zeleznogarde, odstopili. Nekateri diplomati menijo, da bo novo vlado sestavila Zeleznogarda s pomočjo narodne kmečke stranke.

Francija dobi triumvirat, tako pravi zadnja poročila. Prezident Lebrun bo baje odstopil. Marshal Pétain bo postal diktator in imel približno takšno oblast kakor general Franco v Španiji. Francosko politiko bodo vodili Laval, Marquet in general Weygand. Nova francoska ustava bo ustrezala avtoritarnim načelom.

V Turčiji pričakujejo, da bo Rusija zdaj začela vprašanje Dardanel in zahtevala rusko ozemlje, ki ga je Turčija zasedla po svetovni vojni. Ruski poslanik v Ankari Terentijev je namreč odpotoval v Moskvo; zato v Turčiji pričakujejo, da bo po vrnitvi izročil rusko noto. Zanimivo je, da se je Terentijev pred odhodom sešel z nemškim poslanikom von Papnom.

Norveški kralj Haakon je na poziv tako imenovanega norveškega predsedniškega sveta v Osloju, naj se odpove prestolu, odgovoril, da je zanj najvišja instanca volja svobodnega in neodvisnega norveškega naroda, ki ga je pred 35 leti izvolil za kralja. Dokler so vse odločitve norveške vlade pod nemško diktaturo, pa kralj ne more svobodno vladati.

Vojna v Afriki se bje z vso srditostjo. Italijanski bombniki neprestano v rojih napadajo Aleksandrijo, Malto in druge angleške postojanke. Angleško letalstvo in topništvo odgovarjata. Pri tem kajpak ne manjka žrtev. Angleži pritiskajo v Libijo in si prizadevajo, da bi napravili čim več škode. Italijani so pa iz Eritreje udarili v Sudan.

Letalski napadi nad Nemčijo in Anglijo se vrste noč za nočjo. Pri tem sodelujejo bombniki in lovski letala. Poročila o žrtvah si nasprotujejo. V angleških in drugih diplomatskih krogih v kratkem pričakujejo nemški napad na Anglijo.

Predsednik madžarske vlade grof Teleki in zunanji minister Czaky sta te dni na nemško vabilo odpotovala v Berlin, kjer bosta prisostvovala razgovoru med Ciano in Ribbentropom glede romunsko-madžarskega spora. Madžarska vlada je namreč pred krat-

hlad — hripro, katar ali vnetje rebrne mrene — in ki se nikoli niso mogli več prav »izkupati«, temveč so umrli, ko so se iznova prehladili. Toda umrli niso, kakor bi morali umreti, in sicer naravne smrti od starostne onemoglosti.

In kako je s tisto »od usode določeno« starostjo sedemdesetih let? — V začetku viktorijanske dobe, še preden je higiena postala znanost, so ljudje redko dosegli to starost. Pri nehygienično živčih plemenih in narodih še zdaj ljudje redko dočakajo to starost. Toda, ali je to za koga izmed nas od usode določena starost?

Po mojem mnenju je nesmisel govoriti o človeškem stroju kot o stroju, ki se v sedemdesetih letih obrabi. Človek se do konca razvije šele z 22 do 25 leti. Poznal sem celo moške, ki so se razvijali še s tridesetim letom. Povprečen človek pa, ki je zmerom dobro jedel in dosti gojil šport in ki se mu je v vsakem pogledu dobro godilo, je šele v 24. ali 25. letu popolnoma razvit.

Postavimo, da bo dočakal sedemdeseto leto starosti. To je doba, ki je nekako trikrat tolikšna kakor doba, ki jo je porabil za rast. Poglejmo konja: razvije se med svojim petim in šestim letom življenja. Ob pravilni negi dočaka 25 do 30 let starosti, živi torej pet- do šestkrat toliko let, kakor je potreboval za razvoj.

Vzemimo psa: za razvoj potrebuje približno dve leti. 10 do 16 let starosti doseže, preden ga moremo imeti za starega. Živi torej približno petkrat toliko časa, kakor potrebuje za razvoj. Če pregledamo seznam vseh živali, bomo ugotovili, da vse najmanj petkrat toliko časa žive, kolikor potrebujejo za svoj popolni razvoj — razen človeka. Zakaj bi moralo tako biti?

Resnica je, da je človek edino živo bitje, ki dela iz svojih črev gnojno jama s tem, da zadržuje vsebino črev, dokler ne začne gniti. Menim, da se na ta način zastrupljamo vsi in tako slabimo odpornost svojega telesa v tolikšni meri, da smo skoraj mrtvi, preden dosežemo osemdeseto leto življenja.

Po mojih računih bi morali mi vsi — ne glede na nezgode — dočakati 120 let starosti, potlej bi morali pa zaspati in obstati kakor ura, ki je ni treba navijati, namesto da utopljeni v svojih lastnih izločkih, poskušajo pa boriti se proti katarovim mikrobom v naših sapnikih — umiramo mučne smrti.

Ali je pa tudi res, da izmed vseh živih bitij edini človek predolgo zadržuje v sebi vsebino črevja? Dal Vzgoja, moda in lenoba so ga naučile kljubovati naravi. Rezultat je gnitje; milijarde mikrobov izločajo strup, se

vasi Brezove, so dogradili že leta 1939, ostala dela so pa delali do letos. S cesto Šmartno-Vojnik je odprta lepemu delu daljnje ceste okolice pol v napredno trgovino in gospodarstvo.

Z alkoholom se je zastrupila desetletna deklica Ilona Balazeva iz okolice Velike Kikinde. Pri nekem kmetu so kuhali žganje. Otroci, ki so radovedno gledali v kotel, so dobili žganja kolikor so hoteli. Tudi desetletna Ilona ga je nekaj časa pila, potem je pa začutila v želodcu silne bolečine in so jo morali prepeljati v bolnišnico. Tam so ugotovili zastrupljenje z alkoholom in je nesrečna deklica takoj umrla.

Neznani zločinec je ukradel žudodelno podobo Matere božje iz cerkve Marije Gospe v Zaronu pri Dubrovniku. Ponoči jo je snel s stene in odnesel na polje, kjer so jo drugo jutro našli ljudje vsu umazano. Ljudje, ogroženi nad takšnim zločinom, so podobno žudodelne Matere božje prenesli v slovesni procesiji spet v cerkev.

Zaradi pomanjkanja surovin morajo zapirati tvornice špirita, ker je zmanjkalo predvsem turšice in drugega žita. Ze naraščanje cen turšice je dovedlo tvornice do velikih težav, zdaj pa teh surovin sploh ni in bodo zato tvornice prenehale delati, če se stanje v kratkem ne bo izboljšalo.

Strašno neurje s točo je pred nekaj dnevi napravilo ogromno škodo na Primorju, posebno v Vrbski na otoku Hvaru in na otoku Braču. V Vrbski je toča posebno poškodovala oljčne nasade in vinograde. Na Braču je najbolj prizadet srednji del otoka. Poleg tega so opustošeni nasadi v Postirah, Selcih, Pušičih, Supetru in Ložici.

Okrog pet milijonov dinarjev bo stalo novo gimnazijsko poslopje, ki ga bodo postavili na zemljišču župnega urada v Slavonskem Brodu. Zemljišče za to stavbo bo mestna občina odkupila od župnega urada za 200.000 dinarjev. Zgradbo bodo začeli graditi še letos.

Lahko krvavenje iz prenežnih dlesni (sluznice) prepreči zdravilna PARADENTIN krema za čiščenje zob in masiranje zobnega dlesna. Glavno skladišče Drogerija Gregorič. Ljubljana

Strela je udarila v Bonačev tovarno za papir in lepenko na Količevem pri Domžalah. Ker je v tovarni mnogo vnetljivega blaga, predvsem papirja in celuloze, se je ogenj razširil z bliskovito naglico in zajel vso tovarno. Na pomoč so takoj prihiteli gasilci, ki se jim je posrečilo požar omejiti. Ker je pa v tovarni vse polno naloženega papirja, se še zdaj vale iz nje eali stebri dima in morajo biti gasilci vsak trenutek pripravljeni, da spet prično gasiti. Škoda, ki jo je povzročil požar, je zelo velika.

Vprašanje o ciganski nadlogi je na Hrvaškem še zmerom nerešeno, čeprav ravno hrvaški kmet od ciganov najbolj trpi. Cigani se ustavijo nedaleč od vasi, kadar so pa kmetje na polju, pridejo v bližino hiš in pokradejo iz njih vse, kar morejo. Tako se je pripetilo te dni v Komarevu pri Petrinji. Družina kmeta Ivana Kolarića je delala na polju. Doma ni ostal nihče. Ko so to izvedeli cigani, so vdrli v hišo in jo popolnoma izropali. Ko se je kmet zvečer vrnil domov, je našel v hiši pravo razdejano. Cigani so odnesli denar, odeje in perilo in spet odšli nemoteno svojo pot.

Novo moderno zdravilišče bo gradila banovina Hrvatska v Snopljaku. Te dni je prišla na Zagrebačko goro strokovna komisija in si ogledala prostor, ki ga je mestna občina namenila za zdravilišče. Ugotovila je pa, da prostor ni pripraven za takšno zgradbo; zato jo bodo zdaj postavili kje drugje. Zgradba bo stala okrog 20 milijonov dinarjev.

Listek »Družinskega tednika«

Skrivnost dolgega življenja

Če se varujemo bolezni, si hkrati podaljšujemo življenje! Poglobimo se v to trditev in premislimo, kaj tiči za njo. Vsak bralec naj misli na svoje osebne sorodnike in znanke. Za čim so umrli? Tiste, ki so padli na bojišče, izvemimo. Za čim so umrli ostali?

Ali se bralec more spomniti človeka, ki je umrl zaradi »starostne onemoglosti«? Jaz se ne morem spomniti nikogar. Mnogo ljudi sem videl, da so umrli za posledicami mladostnih napak, mnogo za boleznimi, posledicami hripe, mnogo za komplikacijami, ki so nastopile kot posledica nezgod, ki bi se bile prav tako utegnile zgoditi že v mladosti. Toda ne morem se spomniti nobenega človeka, ki bi bil izživel svojo polno dobo in umrl, ker je njegov stroj dodelal in obstal.

Mi vsi se spominjamo starih ljudi, ki so si nakopali resen »zimski pre-

OKVIRJI

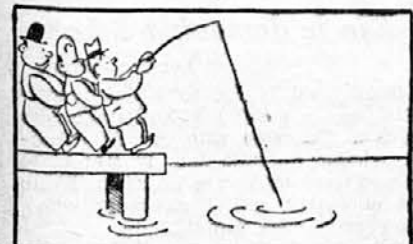
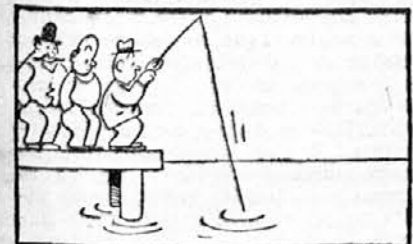
SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE,

KLEIN

LJUBLJANA, Wolfova 4

»The Irish Digest«, Dublin

VSAK TEDEN DRUGA

Po osmih dneh spanja je umrl 33-letni Bruno Nimkijević, starešina okrajnega sodišča v Ključu. Bruno Nimkijević je iz neznanega vzroka zaspal in spal celih osem dni. Prepehali so ga sicer v bolnišnico v Banjaluku, kjer so se pa zdravniki zaman trudili, da bi ga ohranili živega. Dolgo so ga hranili samo z mlekom in limonado, vendar je te dni umrl. Zdravniki menijo, da mu je vdrila kri v možgane.

Maturu je napravil svinjski pastir Stjepan Repac iz vasi Strmena pri Sisku. Stjepan je na učiteljevo pobudo po dovršeni osnovni šoli začel študirati gimnazijo. Na paši se je pridno učil in je že drugo leto napravil na gimnaziji v Sisku izpit čez prvi in drugi gimnazijski razred z odličnim uspehom. Ko so profesorji videli njegovo nenavadno nadarjenost, so mu omogočili še nadaljnje šolanje in je tako Stjepan delal izpit za izpitom vse do velike mature, ki jo je letos napravil s prav dobrim uspehom. Zdaj so mu dobrotniki pripomogli do nadaljnjega študiranja na univerzi v Beogradu, kjer bo študiral pravo.

Za vse žene in dekleta! Zakaj kupujete drage kuharske knjige, ko pa dobite za din 10— zbirko preizkušnih receptov, ki jih je spisala poklicna kuharica po lastnih dolgoletnih izkušnjah? Razne juhe, navadne in pikantne omake, od navadne pečenke do najfinije mesne specialitete, od navadne močnate jedi do najfinije torte, razno pecivo za vse prilike, razne likerje in barske pijače ter razne druge domače in tuje specialitete lahko skuha po tej knjigi okusno vsaka žena in dekle! To vam jamči pisateljica knjige, ki je kuhala v prvovrstnih restavracijah in hotelih in ki je prebrodila že pol sveta. Kuhajte po teh receptih in vaša družina bo z vašo kuhinjo zadovoljna. Nakazite din 10— na račun Poštne hranilnice št. 14.259 ali pa pošljite v znakah na spodnji naslov in pošljem vam knjižico poštne prosto. Deziderij Mizerit, Zidani most št. 6.

Darlanov odgovor Churchill

Nadaljevanje s 1. strani

žrtev ne bo zmanj, ker je dvignila ugled naše domovine v očeh vseh narodov, nedvomno tudi v očeh teh britanskih pomorščakov, ki so vajeni ravnanja kakor gentlemani in igrati fair play in ki so morali na povelje ljudi, kakršni so Churchill, Alexander in Poundi, izvršiti premišljen umor.

»Maršal Pétain je prosil naše nasprotnike za častno premirje. Nasprotniki so na takšno premirje pristali. Pogoji so trdi, a ne nečastni. Kar se tiče francoskega vojnega brodogovja, so naši nasprotniki izjavili, da ima ostati francosko in da se nima uporabiti za boj proti našemu bivšemu zavezniku.

»V težkih časih, ki jih preživljamo, smo mislili samo na korist Francije. Razumeli ste to, zato vam čestitam. Mislimo francoski, ravnajmo francoski, držimo častno našo besedo! Samo tako bomo Franciji zares koristili.«

Francosko aleksandrijsko brodogovje

je pristalo na angleške zahteve in bo ves čas vojne ostalo tako razoroženo, da ne bo moglo škodovati britanski mornarici.

Poveljnik tega brodogovja je zato pristal na angleške predloge, ker so bili Angleži v veliki premoči in ker bi sicer tvegali uničenje vseh teh ladij, ne da bi kaj koristil Franciji.

Strela je ubila 72letnega posestnika Franca Loršeka iz Gorenje vasi nad Škofjo Loko, ko je vedril pod hruško na svoji nivi. Pes, ki ga je imel gospodar poleg sebe, je ostal živ in je začel mlo jokati, tako da je prišla gospodarka sestra gledat, kaj se je zgodilo. Gospodar je bil pa že mrtev.

Huda avtomobilska nesreča se je te dni pripetila na cesti v Dovžah, devet kilometrov od Slovenjega Gradca. Strojni mehanik Jože Tišler se je peljal z Janezom Berložnikom, Fridrikom Dorbinijem in Modričem z avtomobilom. Berložnik je zavozil v cestni jarek, da se je avto dvakrat obrnil in pokopal pod seboj vse tri. Dorbini si je izpahnil desno roko in ima lažje zunanje poškodbe, Berložnik in Modrič imata poškodovano glavo, Jože Tišler si je pa zlomil tilnik in takoj naslednji dan umrl v bolnišnici.

Veliko škodo je napravil požar v Predosljah pri Kranju posestniku in gostilničarju Likozarju Janku in posestnici Katarini Sajovčevi. Najprej se je vnelo gospodarsko poslopje posestnika Likozarja Janka in je pogorelo do tal, še preden so ga mogli rešiti gasilci. Poleg tega je pogorelo tudi gospodarsko poslopje posestnika Sajovčevi, tako da je škoda precej velika.

Neurje je popolnoma opustošilo krasne vinograde na Vranskem polju, kjer so zasejali najlepši vinogradi hrvatskih kmetov iz Pakoštan in Vrane. Potoka Skorubič in Biba sta narasla za 6 metrov in prestopila bregove. Voda je tako silno uničila oljka in smokvina stebila, da je bila cesta, ki drži iz Pakoštan v Benkovec, z njimi popolnoma zagrajena. Poleg tega je voda s travnikov odnesla okrog 20 vagonov posušenega sena. Samo v »Dragi« je uničenih okrog 200 oljk. Voda je ponekod popolnoma uničila vinograde, ker je nanela namno mnogo kamenja. V sami Vrani je uničenih kar 100.000 trt in 1000 orlov s koruzo posejanih njiv.

Kapelice so napravili v duplini ogromnega hrasta v vasi Rankovci, ki je 10 km oddaljena od Travnika v Bosni. Ta hrast je največji in najdebelejši na vsem Balkanu; treba je 18 ljudi, če ga hočejo objeti. Ker se je pred leti zrušil in zdaj stoji samo še njegov spodnji konec, so v njem domačini napravili kapelico, kjer je večkrat maša. V to nenavadno kapelico lahko gre kar 42 oseb.

Monstrance je potegnil iz Save dijak mečanske šole Stjepan Medved v Zagrebu. Monstranca je pozlačena in velike zgodovinske in umetniške vrednosti. Ker je bilo v zadnjem času v bližini Zagreba precej vplomov v cerkve, je gotovo tudi ta monstranca iz ene izmed teh cerkev. Deček je lovil v Savi ribe in tako na nenavaden način našel tako veliko vrednost.

Potujoči guslar je postal kmet Rade Ivanović iz vasi Merdar. Že leta 1912. se je udeležil nešteti bojov s Turki in se odlikoval kot izreden junak. Čeprav je potem že več let kmetoval, ni mogel pozabiti svojih doživljanj in jih je neprestano pripovedoval svojim sovaščanom. Seveda so se ti kmalu naveličali njegovih pravljic, kar je Radeta tako užalo, da je vzel gusle in začel popotovati po raznih krajih. Obiskal je Grčijo in prepotoval vso južno Srbijo; ljudje so ga zaradi izredne pesniške nadarjenosti doslej še zmerom radi poslušali.

Skupen ogled proge Črnomelj—Vrbovsko, ki se zdaj gradi s polno paro, priredi za svoje člane Društvo inženirjev v Ljubljani. Gostje bodo odšli iz Ljubljane z vlakom ob 13.36 v Črnomelj, kjer si bodo ogledali novo progo. V nedeljo si bodo pa ogledali z avtomobili novo progo skozi Vinico do Vrbovskega.

Koleno si je razbil naš znani junoski državni kolesarski prvak Branko Debančič, član kolesarskega kluba »Olimp«. Na kolesarski tekmi ne daleč od Jastrebarskega je vozil z veliko hitrostjo, v trenutku pa je vanj zavozil Peter Kahlin, član »Gradjanskogac«, ki ga je hotel prehiteti. Oba sta padla na tla. Petru Kahlinu se sicer ni nič pripetilo, pač si je pa močno razbil koleno Branko Debančič, ki seveda tudi tekmovali potem ni več mogel.

Išletnice svojega obstoja je pred kratkim praznoval zagrebški živalski vrt, ki so ga odprli leta 1925. in je takrat imel samo tri mlade lisice in tri mlade sove. Danes ima vse polno eksotičnih živali in se je sploh zelo razvil. Zdaj se je spet pojavilo pečeče vprašanje premestitve tega živalskega vrta. Prostor, kjer je zdaj živalski vrt, je za to res neprimeren in zato so nekateri že stavili predlog, da bi živalski vrt premestili nad zgornje jezero v Maksimiru.

Nekaj kulturnih filmov iz naše Dalmaacije bodo filmali za turistično propagando. Zaenkrat bodo filmali dva filma. V prvem prikazujejo Split z okolice, Makarsko, Korčulo in Hvar, v drugem pa Dubrovnik z okolice. Snemanje je prevzela zagrebška druga Zora film in v zvezi s tem je prišel v Split znani filmski operater in režiser Oktavijan Milič. V Splitu so že začeli filmati. V glavnem bodo filmali folklorne prizore, naravne krasote in zgodovinske ter umetniške zanimivosti.

Dragi naročniki!

V začetku meseca smo našemu listu priložili položnice, s prošnjo, da nam nakažete din 20 za tekoče, t. j. tretje četrtletje. Če ste naročnino za to četrtletje že poravnali, prosimo, da položnico shranite. Če ste med tem denar že nakazali, se vam najlepše zahvaljujemo. Če naročnine še niste poravnali, vas pa prosimo, da jo brez odloga nakažete, kajti pri stalnem naraščanju cen papirju in tisku moramo vztrajati pri točnem plačevanju naročnine.

Storite zato takoj svojo dolžnost! V naprej najlepša hvala!

Italijanska vlada je razpisala deset stipendij za študij ukaženih jugoslovanskih državljanov v Italiji. Te študijske stipendije znašajo za devet mesecev 9000 lir. Uživalci te stipendije se morajo vpisati na kateri koli višji učni zavod v Italiji in znati italijanski. Kandidati, to je doktorji, znanstveniki, umetniki in drugi izobraženci, morajo predložiti svoje listine v tajništvo zavoda za italijansko kulturo v Ljubljani.

25 milijonov dinarjev je zapustila dubrovniški obštini znana milijonarska rodbina Račičev iz Dubrovnika. Te dni je prišel v Dubrovnik dr. Mišo Kolini, ki ga je ta rodbina postavila za izvršitelja svoje oporoke. S tem milijonskim premoženjem bo zdaj dubrovniška občina zgradila in opremila novo zgradbo pomorske akademije v Dubrovniku, ki bo stala osem milijonov dinarjev, novo poslopje osnovne in mešanske šole za 10 milijonov dinarjev, uredila bo mestni vodovod za dva milijona, ostalih pet milijonov je pa občina namenila v dobrodelne namene. Tako bo izpolnila zadnjo željo rodbine Račičev.

Prijetne počitnice

ne daleč od Ljubljane v prekrasni, idilični Poljanski dolini vas bodo razvedrile in osvežile.

Lepi izleti, čist zrak in kopanje v prijetno topli Poljansčici.

Dobro boste preskrbljeni in zadovoljni z okusno domačo kuhinjo v gostilni Maček.

Brezplačne informacije daje:

GOSTILNA MAČEK

Poljane nad Škofjo Loko

Neznan vlomilec je vlomil v hišo železniškega uslužbenca Ludvika Praprotnika v vasi Jesenje pri Zapolju. Med tem ko je bil gospodar v službi, družina pa na polju, je razbil okno in zlezal v hišo. Nabral si je precej oblek in perila, vzel nekaj denarja in nato nemoteno odšel. Se je, ko se je zvečer vrnila družina s polja domov, so opazili, da je bil v hiši tat. Sumijo, da je drzno tatvino izvršil neki Tone Sever z Ježice, ki je pred nedavnim pobegnil iz zapora.

Zmerom več zemeljskega plina porabi Zagreb, čeprav je zdaj mestna občina zvišala uvozno pristojbino od 7,5 na 15 par za kubični centimeter. Računajo, da bodo Zagrebčani v letu 1940. porabili nad 500 vagonov zemeljskega plina, ker so ga že v letu 1939. porabili nad 250 vagonov.

Nad svojim napadalcem se je sam maščeval hrabri sezonski delavec Šaban Adilović iz Tetova. Zvečer se je vračal s svojim zaslužkom domov, na poti sta ga pa napadla dva razbojnika in mu pobrala ves denar. Ko sta ga razbojnika pustila, je bilo Šabanu tako hudo zaradi denarja, da je takoj odšel nazaj v Tetovo in tako dolgo iskal svoja napadalec po gostilnah, dokler ni enega izmed obeh našel. Brez besede ga je zgrabil za vrat in ga sam odpeljal na stražnico, kjer so res našli v njegovem žepu ves Šabanov denar.

V Kragujevcu so zgradili protituberkulozni paviljon, ki je namenjen pred vsem siromašnejšim slojem. Ker Kragujevac nima najboljšega podnebja, je bilo to že zelo potrebno. Največje število smrtnih žrtev je bilo v Kragujevcu leta 1937. Takrat jih je umrlo izmed 388 primerov smrti 126 za jetiko. V paviljonu je 60 postelj in zdravniki že pregledujejo številne bolnike, ki so potrebni zdravniške pomoči.

Prvo mlekarstvo šolo na Hrvatskem bo ustanovila zveza mlekarstvih za drug Hrvatske sloge v bivši zgradbi

vojaške bolnišnice v Bjelovaru. Posebna komisija je že pregledala to zgradbo in je ugotovila, da je primerna za šolo, kjer se bodo izobraževali mlekarji in sirarji. Poleg šole bodo ure dili še veliko mlekarstvo z najmodernejšimi stroji in s kapaciteto 20.000 litrov mleka na dan. To bo največja mlekarica v banovini Hrvatski in bo sprejemala mleko iz štirih okrajev.

40 gojencev bo letos sprejela pomorska vojna akademija v Dubrovniku. Pravico do sprejema v tečaj imajo vsi naši državljani, ki so uspešno napravili višji tečajni izpit na srednji šoli ali pa zaključni izpit na pomorski trgovski akademiji. Gojenci pomorske akademije dobijo od države plačo, obleko, stanovanje, hrano in šolske potrebščine. Po treh letih praktičnega in teoretičnega šolanja bodo povišani v poročnike korvete. Pomorska vojna akademija bo sprejemala prijave gojencev do 1. avgusta.

Prva modelarska šola se bo te dni pričela v Zagrebu; njen namen je izvežbati čim več modelarskih učiteljev, da bodo po končanem tečaju lahko po vseh hrvatskih mestih poučevali, kako se popravljajo letalski modeli. V zagrebški tečaj sprejemajo samo visokosole. Trajal bo 15 dni, vodi ga pa Boris Puhovski. Tudi v Posavskih Bregih se je nedavno začel jadrni tečaj; pri njem se vežba večje število mladeničev in deklet, navdušenih za letalstvo.

V Zagrebu bodo zidali novo džamijo in so zdaj vprašali vrhovnega verskega jugoslovanskega poglavarja muslimanov, kateri prostor bi mu za njeno najbolj ugaljal. Reis ul ulema se je te dni poslovil od Zagreba in je za stavbišče džamije določil Zelengaj, kjer bodo porušili sedanje majhne hišice in bo nastala moderna ulica. Poleg džamije na bregu v Zelengaju bodo zgradili poseben zavod za dijače in siromašne ljudi iz Bosne in Hercegovine.

Paroplovni promet z Italijo bodo obnovili naši gospodarstveniki in je te dni že priplula v Metković italijanska motorna ladja »Evandro«, ki bo naložila les za Italijo. To je prva italijanska ladja, ki je priplula v naše pristanišče, odkar se je začela Italija vojskovati. Pred nekaj dnevi je tudi naš parnik »Galeb« odplul v Italijo z raznim tovorom. Zdaj bodo iz naše države izvažali v prvi vrsti les, pozneje pa upajo, da se bo oživel tudi izvoz cementa in boksita.

Med tračnicama je zaspala sedemletna pastirica Dragica Baltušićeva. Na travniku je pasla krave, postala zaspana, sedla med tračnice in sladko zaspala. Kmalu nato je pripeljal po progi tovorni vlak in je peljal čez spečo deklico. Dragica se je šele od ropota zbudila in presenečeno dvignila glavo. Dobila je majhno poškodbo na glavi, sicer se ji pa ni prav nič zgodilo.

Svojega triletnega otročka je hotel zaklati rodni oče, kmet Stjepan Tušek, ki je zelo vdan pijači. Kmet je doma v vasi Minišah pri Krapi in pogosto pretepa svojo ženo in otroke. Pred nekaj dnevi je spet prišel pijan domov in začel pretepati otroke, najmlajšega je celo hotel zabosti z nožem. Tedaj je mati s svojo prisrčnostjo rešila življenje svojemu otroku. Pograbila je steklenico octove kisline in jo zagnala možu v obraz, potem je skupaj z otroki zbežala k sosedom. Pobesneli mož se je pa za tekel v gozd, kjer ga še zdaj niso mogli najti.

Stekel ovčarski pes je ogrizel krave, ki so zdivjale in ogrizle več ljudi v Malem Torku v Vojvodini. Vsi, ki so jih ogrizle, so se morali zateči v bolnišnico.

Vrele slane vode so pred kratkim našli na Kosovem polju in so zdaj napravili na mestu, kjer voda izvirava, vodnjak. Že pred leti so prebivalci teh krajev opazili, da na nekem mestu izvirala kisla voda. Ko so jo nekateri pili, so ugotovili, da dobro deluje proti žledodnim čirum. Zdaj bo oblast pregledala vodo in ugotovila, kakšno vrednost ima. Domačini trde, da je močnejša kakor voda iz znanega zdravilišča Banje Koviljače.

Osebnosti

Poročili so se: V Ljubljani: g. Janez Borštner, banovinski geometer iz Ljubljane, in gđ. Ivanka Mežnaričeva, učiteljica iz Metlike; g. Hubert Pleško, mor. poročnik iz Šibenika, in gđ. Berta Osetova iz Ljubljane. Na Vidmu pri Krškem: g. Jože Lenart, prometni uradnik, in gđ. Julija Blejčeva, učiteljica. V kapelici na Kredarici: dr. Miha Potočnik, odvetnik, in gđ. Hilda Pintaričeva iz Ljubljane. Bilo srečno!

Umrli so: V Ljubljani: 80letna Jakobina Naglasova, učiteljica v pok.; Marija Boletova; Pija Kosova, učiteljica; Marija Pritekljeva, zasebnica; Marija Šušteršičeva, posestnica; 83letna Marija Vertovčeva, postarica v pok.; Helena Pančetoča. V Zagrebu: inž. Anton Tempel. V Celju: 71letna Uršula Leškova; 22letni Franc Marčen. V Dubravi pri Zavrču: Vekoslav Vuk, trgovec. V Slovenj Gradcu: Jakob Tišler, lastnik strojništvne delavnice. V Trbovljah: Jože Bec, nočni čuvaj blagajne TPĐ. V Gorenji vasi nad Škofjo Loko: Franc Loršek, posestnik. Naše sožalje!

Zrcalo naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Gospa in milostljiva

V zdravilišče Dobrno sem se peljal v nedeljo z avtobusom na izlet, pa se mi je primerila neka, kar je nalašč za to rubriko.

Ker nas je bilo pri obedu precej v obednici, je razumljivo, da strežna osebe ne more delati čudežev; natakariče so nosile po vrsti. Kdor je prej prišel, je prej dobil. Nasproti naše mize pa neka »dama« tega ni mogla razumeti.

Poklicala je natakaričo in jo glasno vprašala: »Objasnite mi, kako to, da je ova frizerka dobila prijeto mene salatu, a mi kao akademsko naobrazeni ljudi, moramo čakati? Zar kod vas ne postoji razlika između gospe i milostive?« Slovenka — natakariča je »dama« primerno odgovorila.

Kot gost se nisem vmešal v ta značilni pogovor, temveč sem le razmišljal, kako zanimivo mislijo »dame« o pravih frizerkah.

Frizerka, ki je sedela na vrtu, še vedela ni, da je predmet tega razgovora.

F. F.

Kako živijo brivski pomočniki?

Ko prebiramo razne članke o socialnem gorju vseh vrst stanov, ne bo napačno, če tudi brivci k tem težbam nekaj prispevamo.

Vsako lahko izračuna, kako more živeti človek z dohodkom ca. din 120 do 180 na teden, poleg tega mora pa biti svojemu poklicu primerno oblečen in čist. So primeri, da ima oženjen brivski pomočnik tedensko plačo 120 din, napitnine pa 40 din na teden. Torej mora svojo tričlansko družino vzdrževati z rec. in piši 160 din na teden in to spriči današnjega težkega časa in draginje.

In kljub temu se še nikdo ni zganil, da bi vsaj poskusil rešiti težko stanje tega delavstva!

Brivski pomočnik

Umazanost pri imenitnih damah

Že dolgo izdelujem perilo v podeželskem mestu Slovenije. Največ dela mi dajejo žene raznih krajevnih veljakov. Marsikako nelepo izkušnjo imam z njimi in marsikatero neprijetnost. Seveda niso vse enake; mnoge med njimi so na mestu, razsodne in korektno, nekatere pa komaj prenesejo kritiko. Najbolj me odbija, kadar taka »noble« gospa prinese v popravilo ali kot vzorec svoj steznik, ki je pogosto tako umazan, da smrdi in se lepi prstov. »Dama« hoče z njim poudariti svojo vitkost in je na ulici brezhibno oblečena. Brezhibno in čisto je seveda samo ono, kar se vidi; kakšno je perilo, to si pa lahko mislimo. To ve šivilja, ki ima opraviti z njimi.

Sem preprosta šivilja, a bi se preje pogreznila v zemljo, preden bi odneslo v delo umazano blago. »Dama«, ki nima smisla za snago in tudi ne sramu v sebi pred drugimi, ni nikakršna dama, če si to še tako domišljuje in če ji drugi delajo še takšne komplimente!

Šivilja

Na današnji dan je bil 10. avgust 1940. leto, ki ga je praznovala naša domovina. Vsi smo se zavedali, da je to leto bilo za našo domovino zelo pomembno. Vsi smo se zavedali, da je to leto bilo za našo domovino zelo pomembno.

J. J.

Čudne navade

Večkrat me pot pripelje mimo omarič, ki v njej vise slike nekega ljubljanskega kina. Nedavno sem šel spet njim in sem si jih hotel ogledati. Steklo na teh omaričah je tako ni čisto (seveda ne na vseh), poleg tega je bil pa na steklu prilepljen velik masten cigaretni ogorek. Poleg tega pa še nekaj prav takšnih. Gnusilo se mi je in pogledal sem vstran. Toda ojoj, na sosednji izlozbi sta krasila tudi dva ogorka izlozbeno okno.

Dovolj mi je bilo. Šel sem in premišljeval, kako malo olike ima človek, ki počenja to dan za dnem. Zakaj pa obesa mestna oblast košarice po hišah in kandelabrih? Menda za odpadke!

Mislim, da sodi tudi to v »Zrcalo naših dni«!

S. M.

PLAČAJTE NAROČNINO!

Moderna skupulja z nogavico

Carigrad, julija.

V najsiromašnejšem delu Carigrada so neko jutro našli ljudje onemoglo in sestradano staro. Odpeljali so jo v bolnišnico in tam tudi ugotovili njeno ime. Zenska je doma iz Male Azije in je zadnje čase silno slabo živela. Jedla ni drugega kakor odpadke, ki jih je pobirala po cesti, spala je na cesti, oblečena je pa bila v same krpe. Ko se je pa počneje policija pozanimala za starkino življenje, je ugotovila nekaj pravih zanimivih reči.

Starka je pred nekaj leti zadela v loteriji glavni dobiček. Ta denar je skrbno shranila v neki banki, potem se pa niti toliko ni več zmenila zanj, da bi vsako leto dvignila obresti in od njih živela. Njen edini in najvišji namen od tega dne dalje je bil, da si prihrani čim več denarja. Tako je ženska kljub svojemu bogastvu še dalje životalila. Posebno zadnji čas se je popolnoma zapustila in niti jesti ni hotela več, samo da bi prihranila še več denarja. Tako je nekega dne omagala in ostala na cesti. Vsi so seveda mislili, da je starki opešal razum. Zdravniki so jo zaradi tega tudi preiskali, vendar so ugotovili, da je njen razum zdrav in da je vsemu njenemu smešnemu življenju kriva samo prevelika skopost.

Meščani postajajo večji

Berlin, julija.

Na neki znanstveni konferenci v Frankfurtu ob Majnu so te dni razpravljali o vprašanju, zakaj so danes meščani povprečno večji, kakor so bili pred 50. leti. Ljudje po mestih so danes povprečno za tri do šest centimetrov večji, kakor so bili pred nekaj desetletji. V nekaterih mestih znaša razlika v velikosti celo 10 cm! Znanstveniki so to opazili tudi po ameriških mestih in zaradi tega prišli do zanimivih zaključkov.

Kraljica ledu Sonja Heniejeva uči v Hollywoodu na umetniški drsalni drsanja malo Američanko Luella Ettingerjevo, baje bodočo zvezdnico in naslednico slavne drsalke.

Nekateri znanstveniki zdaj trde, da na porast višine pri meščanih veliko vpliva mestni zrak, ki je po vseh evropskih in ameriških mestih močno pomešan z raznim prahom iz tovarn in z drugo mestno nečistočo. Zaradi te nečistoče v mestnem zraku ultravijolični žarki sploh ne pridejo do ljudi in se v njihovih telesih prav zaradi pomanjkanja teh važnih žarkov vršijo neke izpremembe. V tem primeru je človeško telo podobno rastlini, ki raste v senci in prekomerno raste, samo da bi prišla čim više do sonca. Strokovijski sploh ne ugotovili, da obstajajo med nedostatkom ultravijoličnih žarkov in med rastjo človeškega telesa posebni odnosi, ki jih pa do danes še niso mogli podrobneje določiti. Bodočnost bo dokazala, ali so domneve in ugibanja teh strokovnjakov resnična, ali pa zmotna. Morda se bodo v bodočnosti meščani še bolj potegnili v višino, morda bo pa rast človeških teles celo padla.

Plesalka, ki se je proslavila zaradi škandala

Atene, julija.

Na zanimiv način je v Atenah napravila sijajno kariero, tako sijajno, kakor si jo pač zamišlja varietejška plesalka, lepa Grkinja Fofa Luka.

Mlada plesalka je bila izredno lepa ženska in je neprestano sanjala o tem, da bi postala slavna plesalka v svojem rodnem mestu Atenah. Imela pa ni nikakršnega posebnega talenta. Kljub temu ni opustila svojega načrta. Leto dni je v domačem mestu zaman iskala primerne angažmane. Kljub svoji lepoti je imela priložnost nastopiti kvečjemu v tretjerazrednih varietejh.

Naposled se je odločila, da odide v Ameriko, upajoč, da se ji bo tam po-

srečilo napraviti zaželjeno kariero. In res je v New Yorku kmalu zaslovela, toda na silno svojevrsten način.

Ze drugi dan svojega bivanja v ameriški metropoli je dobila službo v nekem broadwayskem varieteu. Še isti večer so se pa po mestu pojavili veliki lepaki, na katerih je bila naslikana glava lepe Grkinje na tujem nagem telesu. Pod to nenavadno sliko je bilo z velikimi črkami napisano: Fofa Luka, grška naga plesalka.

Fofa Luka je pobesnela. Takoj je oddirjala k sodniku za nagle primere. Ker so Američani v tem pogledu zelo strogi, ji je sodišče prisodilo 600.000 dolarjev odškodnine zaradi žaljenja časti.

S tem denarjem se je plesalka naposled vrnila domov v Atene kot slavna »ameriška zvezda«. Zdaj ji najboljši atenski varietei ponujajo bajne angažmane.

Smrt »savojskega velikan«

Bazel, julija.

V svoji rojstni vasi La Balme de Thuy v bližini Thônese je te dni umrl Ferdinand Contat, ki je bil pod imenom »savojski velikan« znan po vsej Franciji. Pokojni Contat je pa res zaslužil svoje ime, ker je meril nič manj ko 2,45 m in tehtal 175 kil. Njegove nežne ročice so bile tako velike, da je s svojim palcem pokrtil veliki francoski kovanec za pet frankov. Umrl je po enoletnem bolehanju v starosti 38 let.

Mesto škorkelj

Sofija, julija.

O idiličnem mestecu Pirdopu v vzhodni Balkani pravijo njegovi prebivalci, da šteje 5000 glav. To je pa tudi res; človeških je namreč vsega skupaj okrog 3000, 2000 je pa škorkelj. Oboji so se tako privadili drugi drugim, da škorklje niti pozimi ne odletijo na jug in zimski čas preživijo kar v hlevih. Podnevi se ponosno sprehajajo po mestecu. Nekateri izmed njih imajo že svoja imena.

Mnogi Pirdopčani celo tako ljubijo svoje krilate someščane, da jih krmijo z mesom. Toda odkar so tudi v Bolgariji uvedli brezmesne dneve, se je stvar kajpak spremenila. Škorklje so se morale odpovedati svojim priljubljenim zalogajem. Nekaj časa so nestrno trkale na vrata zaprtih mesnic, zdaj so se pa že sprijaznile z dejstvom in se vrnele h ribnikom, kjer se spet mastijo z žabami.

Učenka Franca Liszta še živi

Budimpešta, julija.

Poslednja še živeča učenka slavnega nemškega komponista in klavirskega virtuozu Franca Liszta (1811—1886), gospa Avgusta Webrova, je te dni v Budimpešti praznovala svojo osemdesetletnico.

Svojim častilcem, ki so ji prišli čestitat za njen visoki jubilej, je stara gospa, ki je duševno in telesno še povsem čila, priredila koncert na klavirju, ki ji ga je slavni skladatelj sam podaril in ki je na njem skomponiral nekaj svojih čudovitih skladb.

Malo drugače kakor v Kani Galilejski

Zeneva, julija.

Pri neki veseli svatbi v bližini Zeneve, kjer kajpak tudi ne gre brez božje kapljice, so svatje ugotovili, da je ta božja kapljica vse bolj podobna vodi kakor vinu. Naprosili so hišnega gospodarja, naj napravi preiskavo, kaj je temu krivo. Ta se je stvari prav resno lotil in ugotovil, da se je pred kratkim pri neki avtomobilski nesreči

Nemški letalski napadi na Anglijo postajajo resnejši. Gornji zemljevid Anglije nam kaže angleška mesta največjega vojaškega pomena.

napravila velika neizgoda z vinskim so-dom. Avtomobil je namreč poškodoval žleb njegove hiše in ga tako izmahljal, da se je njegov spodnji konec zapeljal v vinski sod. Deževna pomlad je kajpak napravila svoje.

Gospodar o tako slučajnem krstu ničesar ni vedel. Na srečo je imel na zalogi še sodeček nekrščenega vina, tako da je z njim potolažil žejne svate. Tako je bila — vsaj zanje — škoda popravljena.

Termiti grade tenišča

Capetown, julija.

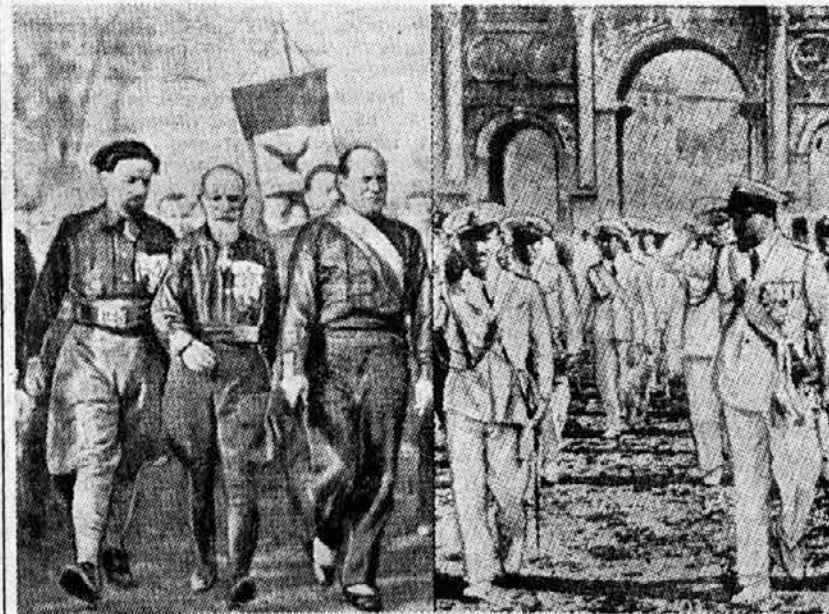
Iz Capetowna poročajo, da so v Južni Afriki s poskusi ugotovili, da se prst iz termitskih mravljišč sijajno obnese kot podlaga za tenišča.

Če napravijo iz te prsti tanko plast na tenišču, so s tem dobili elastično podlago, ki je pa skoraj neuničljiva in je popolnoma odporna proti vsakršnim vremenskim neprilikam. Nadaljnja prednost tega materiala je pa v tem, da je zelo poceni. Zaloge so neizčrpne, ker termiti izredno hitro zgrade veliki kup, če jim ga napolno podro.

Požar, ki traja že sedem let

New York, julija.

Ze sedem let v Wyomingu, eni izmed severnoameriških Združenih držav, gori debel sloj premoga, najboljši in najbogatejši premogovnik v Združenih državah sploh. Ves ta čas je pri gašenju zaposlena cela množica delav-

K smrti maršala Balba: na levi sliki vidimo Balba ob začetku njegove politične kariere ob strani generala Bona in Mussolinija na pohodu proti Rimu leta 1922. Desna slika nam pa kaže maršala Balba na vrhuncu njegovega življenja, namreč leta 1933, pri sprejemu v Rimu, prav ko se je bil vrnil z velikega armadnega poleta Italija—Amerika in nazaj. V ozadju vidimo rimske slavoletke.

cev, ki poskušajo rešiti vsaj tisti premog, ki se še ni vnel. Toda vse zaman, ogenj gori neprestano dalje. Verjetno je, da po neznani poti prihaja zrak med goreče plasti in požar še podpi-

huje. Zato so ostali tudi vsi poskusi, da bi požar ugasili, do danes brez uspeha.

V tem primeru ne morejo uporabljati običajnih gasilnih črpalk. V začetku so poskušali vneti plasti zadušiti z zemljo. Toda to delo je izredno težavno. V premogovniku namreč vlada nezgodna vročina, tako da se celo zemlja okrog vnetega premoga začne taliti. Delavci kajpak ne morejo zdržati pri takšni temperaturi več ko deset minut. Zanimivo je pa, da se v vseh sedmih letih gašenja tega požara ni pripetila še nobena večja nesreča.

Kje je domovina šaha?

London, julija.

Skoraj vsi ljudje so trdno prepričani, da je domovina kraljevske igre Perzija. To samo zato, ker se perzijski vladar imenuje šah, in naj bi se ta igra torej imenovala po njem. Kljub tej enostavni rešitvi pa danes vemo, da Perzijci niso izumili šaha.

Šah so najprej igrali v Indiji in Indiji dolgo niso hoteli izdati tajnosti te igre drugim narodom. Čeprav so to tajnost dolgo varovali, se je šah vendar prav kmalu prenesel tudi v Perzijo. Arabci so potem kraljevsko igro prenesli preko Male Azije v Arabijo in še naprej v Afriko. Iz Egipta so tudi stari Grki dobili šah in ga igrali s pravo strastjo.

Ko je pa šah prišel tudi v staro rimsko državo, so Rimljani pravila nekoliko spremenili in stari indijski igri dali današnjo obliko. Tudi Japonci in Kitajci so že pred Kristusovim rojstvom znali šah in so ga tudi zelo veliko igrali. Japonska mladina še danes zelo rada igra šah, tako da največkrat začnejo kakšno zabavo s partijo šaha in se šele potem začne ples.

Na Kitajskem skoraj vsakdo igra šah. Celo berači na cesti šahirajo in so tako zatopljeni v svojo igro, da se še ne zmenijo ne, če jim kdo ponudi med tem miloščino.

Trgovina z dekleti pod državnim nadzorstvom

Sydney, julija.

V nekaterih avstralskih pokrajinah so ustanovili postaje za trgovino z

dekleti. Vodje teh postaj morajo skrbeti, da domačinke ne prodajajo tujim plemenom ali lovcom biserov. To napravijo na preprost način, da domačinom kratko in malo ponudijo višjo ceno in tako kupljena dekleta ostanejo last avstralske države. Kupljena dekleta pošljejo v posebne zavode, kjer se izuče kakršne koli obrti.

Ta ideja je šnila v glavo nekemu misijonarju, ki je tako kupil več ko dve sto deklet, jih vzgajal v svojem domu in jih izobraževal, dokler niso naposled proti njemu vložili tožbe zaradi trgovine z dekleti. Šele takrat je misijonar razložil svojim predstojnikom, kako je prišel do te zamisli, in jih prepričal, da je takšen postopek nujno potreben. Njegova misijonska postaja je bila zelo daleč v osrčju Avstralije; po njegovem pripovedovanju ni minil dan, da se ne bi v njegov dom zatekla kakšna domačinka, ki so jo hoteli sorodniki prodati lovcom na bisere.

S kopjem oboroženi domačini so preganjali ta uboga dekleta in jih pustili šele takrat, ko jim je misijonar plačal zanje zahtevano vsoto.

Vladni ni ostalo nič drugega, kakor da se je začela ravnavati po tem zgledu tako, da je začela tudi sama nastopati kot kupec na tem nenavadnem trgu.

Ko se dekleta izobražijo, se vrnejo nazaj med svoje domačine. Avstralske oblasti menijo, da je to najboljši način širjenja civilizacije. Glavno je pa, da zanesajo med domačine higieno. Tega pa ne povedo, ali morebiti cene za tako izobražena dekleta še po-skočijo.

Ena glavnih cest v romunski prestolnici Bukarešti.

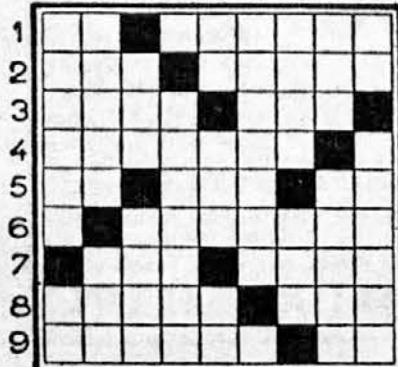
...za tiste, ki so preveč lahkoverni

Mož je odložil dnevnik z zmagoslavnim nasmeškom. Misli je na Charlesa, na nevidnega tekmeča, katerega je bil izpodrinil... Pri tem pa ni opazil, da ga Kitty opazuje skozi špranj vrat sosednje sobe s prav tako zmagoslavnim nasmeškom, kakor tudi ni opazil in tudi ni nikoli izvedel, da Charles sploh nikoli ni obstajal... Dnevnik je bil pisan samo za Tommyja... samo zanj ga je pisala njegova pametna žena.

UGANKE? Sej veselje in žanji zaupanje!

KRIZANKA

1 2 3 4 5 6 7 8 9

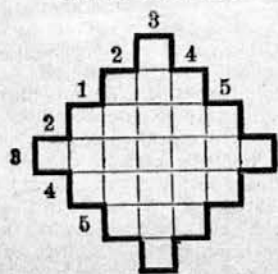

Pomen besed:

Vodoravno: 1. kratka za per procura; prislov. 2. reka na Kosovem; vas v logaškem srezu. 3. egiptčanski bog; gradiivo. 4. sovjetski učenjak sadjar (1855—1935). 5. kemijski znak za erbij; reka na Ruskem; kemijski znak za iridij. 6. mesto apatita, osnovano l. 1929. v SSSR (preje Hibinogorsk). 7. svet; moško ime. 8. mikaven; spanje. 9. priprava za lovenje kač; japonska dolžinska mera.

Navpično: 1. znana kovinarska industrija v Sloveniji; kratka za »svojo roko«. 2. azijsko višavje; mlečni izdelek. 3. gora na Stajerskem; vas v občini Kočevska reka. 4. prebivalec afriške pušave. 5. globina v tekoči vodi; čapkovna utopistična drama; nikalnica. 6. mnogokotnik. 7. domača žival; jadranski otok. 8. kratka za sovjetsko mehanizirano gospodarstvo (mašino traktorske stanice); reka na Bolgarskem. 9. samoglasnika; živalska vrsta.

ČAROBNI LIK

Pomen besed, navpično in vodoravno: 1. abesinski poglavar, 2. vladar Rusije (830—879), 3. mesto ob Volgi, 4. obrtnik, 5. del cerkve.

STOPNICE

1. a
2. aa
3. eee
4. elip
5. ppppp
6. r s s s s s

Pomen besed:

1. kratka za paro, 2. kratka za pripis, 3. domača žival, 4. poljski sadež, 5. tudi taka kura najde zrno, 6. goljuf. Vsaka beseda sestoji iz črk prejšnje besede in še ene nove črke.

POSETNIKA

ANTON O. DOLAR

SVETI VID

Kaj je ta oseba?

STEVILO

- a) 1—2—3—4—5—6—
- b) 2—7—8—1—6—5—
- c) 3—7—8—9—1—6—
- d) 4—7—10—7—10—7—
- e) 5—9—7—4—7—2—

Pomen besed: a) prebivalec jadranskega polotoka, b) naprava za pridelovanje soli, c) kraj na Goriškem, d) slog, e) polkovnik in španski minister, ki se je po padcu Jožefa Bonaparta utrdil na Francoskem in odprl civilno ter vojaško gimnastično šolo (1769—1848). V prvi vrsti navpično čitaš ime južноеvropskega polotoka, v zadnji pa goro na slovenskem Krasu.

Rešitve ugank iz prejšnje številke

REŠITEV KRIZANKE

Vodoravno, po vrsti: 1. sm, zaseda, 2. vil, kamor, 3. vlak, rič, 4. hanibal, 1. 5. on, mat, 6. z, patolog, 7. lev, vila, 8. harem, kan, 9. proces, ro.

Rešitev številnika: a) Ciper, b) Atena, c) novec, d) Kopti, e) Anton, f) Renke—Cankar—Racine.

Rešitev enačbe: a = Dnjeper, b = par, c = proza, d = za, e = strojnica, f = Nica, x = Dnjeprstroj.

Rešitev čarobnega lika: 1. sto, 2. start, 3. staljin, 4. orjak, 5. tik.

Rešitev posetnice: stavbni delovodja.

Rešitev opek: Ljubo doma, kdor ga ima.

Večina ljudi stremi — bolj ali manj zavedno — za tem, da uveljavi svojo osebnost, da s svojim bistvom, z besedo in dejanjem vpliva na svet, da ga spremeni, obogati. Vsakemu ni dano ustvarjati velike reči, toda v nekem pogledu lahko tudi najskromnejši človek prispeva nekaj pomembnega: da pomaga širiti veselje na svetu. Veselje vendar obstoji iz samih drobcev razpoloženja, dobre volje in notranje svesti.

Veselje, ki ga sežete okrog sebe, je kakor kamenček, ki ga vržete v vodo; za seboj pusti kolobarje, kdo ve, kako daleč segajo... Kajti človek, ki ste ga razveselili, seje svoje veselje dalje. To kaj lahko opazite, če na primer v družbi čisto nebrzihih ljudi komu napravite uslugo. Če staremu človeku ponudite svoj prostor ali pa če ženski pomagata nesti težko torbo s trga. Če se nasmešnete otročičku ali pa če komu kaj poberete. Tega niso veseli samo prizadeti; občutek nekega ugodja in skupnosti se razlije med navzočne, tujci se zapletejo med seboj v pogovor, in ko se razidejo, se veselo pozdravijo. In

Najnoveše vozčke, igrače, raznotera kolesa samo dobre znamke

S. REBOLI na vogalu Miklošičeve in Tavčarjeve

že to učinkuje kakor sončni žarek ob slabem vremenu.

Dosti lažje je, kakor si mislite, sejati veselje. Pristrčna želja v pravem trenutku, od srca napisano, iskreno pismo, izkazana pozornost, pohvalna beseda — vse to pripomore k večjemu veselju na svetu. Človek le ne sme biti preveč komoden, ne sme samega sebe ovirati, rekoč: »Oh Bog, ta je že davno pozabil name! — Imeli me bodo za vsiljivca ali bodo pa napačno razumeli moje darilo. — Če nimam dati res česa poštenega, rajši ne dam ničesar. — Moje mnenje je za ljudi vendar čisto nepomembno — kdo ve, če bi mi v obratnem primeru privoščili pohvalno besedo!«

To pa nikakor ni res; ljudje v splošnem ne pozabijo tako hitro. Če pa pozabijo, jih vendar veseli, če vi niste pozabili nanje. Ljubezne pozornosti prav tako ne more človek tako lahko napačno razumeti. Večina ljudi ima fin čut zato, ki jim pove, ali je kakšno dejanje dobro ali sebično, ali izpolnjuje le nadležno dolžnost ali pa v resnici hoče sejati veselje. Za odkrito pohvalo je vsakdo dovzeten. Kajpak pa ne sme hvaliti reči, ki o njej lasnik sam ve, da ni dobra, ali pa, ki je ne poznate. Dame ne boste razveselili, če jo boste obsipavali z neumestnimi pokloni, niti slavnega moža, če ga hvalite bolj, kakor je zaslužil. Toda beseda poštenega čustva najbrže ne bo zgrešila svojega cilja niti pri tistem, ki je navajen laskanja.

Nerazvajan človek ali pa tisti, ki mu je življenje vzelo vero vase, se bo pa dvakrat veselil vsakega priznanja njemu ali pa njegovemu delu.

»Kako sveži in mladostni ste na pogled!«

»Kje ste kupili ta ljubki klobuček?«

»Nihče ne bi mogel te jedi bolje pripraviti od tebe!«

»Vem, da se smem zanesti na vas!«

Nehote se človek razveseli takšnih besed; potlej postane dejansko lepši in mlajši na pogled; svojerodno okrašeni klobuček pridobi na vrednosti; človek se potruži, da s podvojenim delom še bolj zasluži priznano zaupanje.

Starši, gospodinjice in sploh večina ljudi navadno graja tisto, kar je napačno; kar je pa hvalevredno storjeno, se jim zdi pa popolnoma samo po sebi razumljivo. Tega ne bi smelo biti!

S hvalo navadno vse preveč varčujemo. In vendar je ravno v rodbini najlažje in najpreprostejše sejati veselje. Stari ljudje se tako veselijo, če jim odrasli otroci izkazujejo nekoliko ljubezni in hvaležnosti — pa ne samo zaradi dolžnosti, temveč res iz srca. Mož je vesel, če ga žena preseneti s priljubljeno jedjo, žena pa, če se je mož spomni s šopkom cvetlic ali kakšno drugo malenkostjo, čeprav ni ravno njen rojstni dan ali kakšen drug praznik. Otroci so veseli, če gredo starši z njimi na izlet ali pa če se z njimi igrajo. Pogosto zadostuje že en sam prijazen nasmešek, ljubkovanje, dobra beseda, da napravite sočloveku veselje.

Zato nikoli ne zamudite priložnosti, da bi komu napravili veselje. Ne odlagajte načrta, da boste koga razveselili. Še tako se rado zgodi, da človek pozabi, da nekaj pride vmes ali pa da opustite priložnost. Veselje, ki ste ga hoteli zasejati, je izgubljeno. Veselja na svetu niste povečali. In to je zmerom velika škoda. Posebno danes, v teh težkih, resnih časih.

Kdor meni, da je potrebna polna možnja denarja, da napravite veselje, se zelo moti!

Veselje sejati morete samo s srcem! Kdor pa ima razen tega še denar in vpliv, ima kajpak večje možnosti. Še lažje daruje in seje veselje. Toda tudi tisti ne sme pozabiti, da mora pred vsem in v prvi vrsti govoriti srce.

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEEN NA MIZI?

Jedilnik za skromnejše razmere

Četrtek: Zelenjavna juha, krompirjevi zrezki, solata. Zvečer: Palačinke, kava.

Petek: Rižota z graham, solata. Zvečer: Krompirjeva solata, trdokuhanja jajca.

Sobota: Goveja juha, polpeti, pražen krompir, pesa. Zvečer: Makaroni z mesom, solata.

Nedelja: Kruhova juha, ledvična pečenka, pečen krompir, solata. Zvečer: Česnjevi zavitek, kava.

Ponedeljek: Ješprenjček s prekajenimi parkiji, kolerabice. Zvečer: Močnik.

Torek: Golaž, špageti. Zvečer: Cvetačna solata, kava.

Sreda: Krompirjeva potica, solata. Zvečer: Mlečen riž.

Eden najelegantnejših modelov, kar jih je prinesla letošnja moda. Kajpak je za naše pojme precej svojevrsten. Klobuček ni nič drugega kakor ovito resasto pero. Rese dobro služijo namesto tenčice.

Jedilnik za premočnejše

Četrtek: Kruhova juha, rižev narastek z vaniljevo polivko, kompot. Zvečer: Cvetačna solata, trdokuhanja jajca.

Petek: Riž z ribami, solata, česnjevi zavitek. Zvečer: Višnjevi narastek.

Sobota: Zelenjavna juha, grah s svinjino, pečen krompir, solata. Zvečer: Kuku.

Nedelja: Telečji ragu z zelenjavo, pražen riž in pečen krompir, solata, čokoladna torta. Zvečer: Mrzel narezek, kompot.

Ponedeljek: Krompirjeva juha, polpeti, solata. Zvečer: Kruhovi narastek, solata.

Torek: Telečja obara, ocvrti kifeljčki, solata. Zvečer: Krompirjeva solata, kranjska klobasa.

Sreda: Zelenjavna juha, sirov zavitek, stročji fižol. Zvečer: Makaronova potica.

Pojasnila:

Višnjevi narastek: Pol kile zrelih zgodnjih višenj očistite pecljev in pešk in jih pustite stati. Med tem časom pa v skledi zmešajte 5 dek presnega masla, pet rumenjakov, pet žlič sladkorja v prahu, nekoliko limonove lupinice in nekoliko vaniljevega sladkorja. Dodajte tudi 15 dek zmletih orehov, mandljev ali lešnikov, napo-

stled pa še trd sneg iz petih beljakov. Višnje posipajte s štirimi žlicami žemljavih drobtin, dodajte jih ostali masi in stresite vse skup v dobro pomazano narastkov model ter kuhajte najmanj dve uri v pari. Na mizo postavite z vaniljevo polivko.

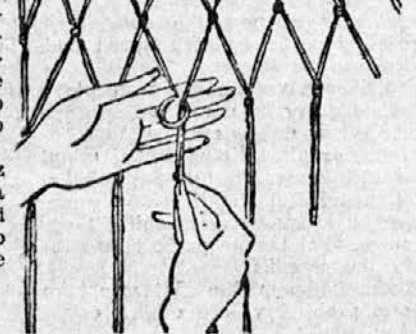
Grah s svinjino: Tri četrt kile svinjine ali tudi nekoliko manj zrežite na majhne kocke. Med tem časom pa denite na mast nekaj glavice zrezane sveže mlade čebule. Dodajte tudi meso in pustite dušiti, da se že skoraj zmehča. Posolite in dodajte nekoliko sladke paprike in svežega olučenega graha. Posipajte nekoliko moke in prilijte vode. Prilivajte, dokler grah ni mehak. Jed ne sme biti niti redka, niti preveč gosta. Naposled primešajte nekoliko sveže smetane in dajte na mizo s solato.

Kuku: 25 dek stročjega fižola zrežite na poševne rezine, skuhaite do mehkega in pustite, da se ohladi. Medtem pa zmešajte 4 cela jajca, nekaj sesekljane čebule, sesekljane peteršilja, soli, nekoliko popra. Naposled primešajte še ohlajen fižol. 10 dek presnega masla segrejte v ponvi, primešajte masi in vse skup na šibkem ognju lepo zlatorumeno zapecite in postavite s solato na mizo.

Telečji ragu z zelenjavo: Skuhajte v slani vodi majhno cvetačo in nekaj špargljev, ki ste jih poprej narezali na majhne kose. Medtem pa zrežite pol kile telečine brez kosti v ne pre-majhne kose in jo v kozi zarumenite na masti ali presnem maslu. Začinite s soljo, poprom in timijanom. Na vse to nastrežite majhno čebulo, ki jo skrbno zmešajte med maso. Posipajte povrh jedilno žlico moke in spet vse skup dobro premešajte. Počasi prilivajte vodo, v kateri so se kuhali cvetača in šparglji, dokler ne dobite gladke omake, ki mora pokrivati meso. Dodajte tudi dve žlici nasekljanega peteršilja. Potlej naj se ragu počasi kuha približno eno uro. Tik preden postavite na mizo, primešajte nekaj žlic sveže smetane. Ragu zlijte na sredno pladnja, okrog pa naložite na kosčke narezanih špargljev in cvetačo. Čez vse polijte del omake. Zraven se podasta riž ali krompir.

4. Ko je vsa mreža gotova, pritrdite konce na drugo palico in jih prav tako zavozlajte na narejenih zarezah.

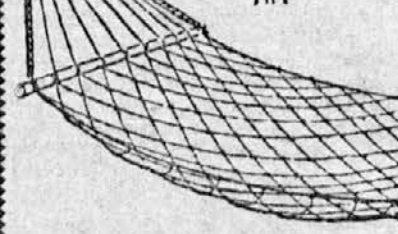
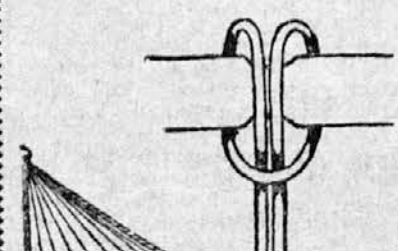
5. Na 3. sliki pa vidite, kako je treba mrežo skončati, da jo lahko obesimo. V zarez na koncu palice pritrdimo zelo močno vrv in v ostale zarezave prav tako pritrdimo vrv. Sliki

vse te zanke potegnemo močno vrv in jo pritrdimo na železni obroček. Ta obroček boste obesili na močen kavelj celo mrežo. Če pa hočete mrežo razprostrti kje v gozdu, boste skozi obroček potegnili vrv in z njo privezali mrežo na deblo ali pa na vejo kakšnega drevesa.

Kako spletemo mrežo za ležanje

Takšna mreža za sončenje ali počivanje v prijetni senci na vrtu za vroče poletne dni ne stane mnogo denarja in tudi ne truda. Po potrebi lahko uporabite takšno mrežo tudi za spanje odraslega človeka, prav tako pa lahko nadomestuje posteljo otrokom za določen čas. Zjutraj jo enostavno odvežete in jo spravite na takšno mesto, kjer ne zavzema mnogo prostora. Takšna mreža vam bo prav dobro nadomestovala posteljo. Takšno ležišče je zelo primerno za letovišča, pa tudi za majhno stanovanje v mestu. Na primer, če stanuje veččlanska družina v majhnem stanovanju in bi morala dva družinska člana skupaj spati v eni postelji, naredimo enemu od njih takšno mrežo in mu bo prav dobro služila za posteljo.

Mreža, za katero dajemo opis, odgovarja za srednjetežke postavbe. Ko je gotova, je dolga okrog 2,5 m. Lahko jo pa naredite tudi daljšo ali pa krajšo. Za en meter mreže, pravilno razprostrte v širino, porabite 1 m in 40 cm dvojne vrvi, torej vsega skupaj 2 m in 80 cm vrvi. Nabaviti si morate srednje debelo vrv (dva do tri klobčiče), en klobčič močnega motvoza, 2 m debele vrvi in dve okrogli palici 70 cm dolgi in 2 cm v premeru.

Kako zmrežamo takšno mrežo?

1. Na vsaki palici naredite v razdalji 3,5 cm okrogle zareze. Na vsaki palici boste naredili po 20 takšnih zarez.

2. Narežite dvajset koncev vrvi, dolgih po 7 m. Vsak kos vrvi razpolovite; upognjeni konec denite čez palico tam kjer je zareza, nasprotni konec pa potegnite skozi zanko in močno nategnite. Tako bo nastal voz, ki bo držal mrežo na palici. (Slika št. 1.)

3. Ko ste vse konce vrvi pritrdili z vozli, pričnite mrežanje. Mrežamo pa takole: vzamemo po dva konca vrvi in jih zvozlamo skupaj na razdaljo 5 cm. Tako vrsto za vrsto mrežajte

Porabni nasveti

Če vam pade ura v vodo, pazljivo odprite oba pokrova in jo položite za dve minuti v alkohol. Preden jo spet zaprete, jo pustite, da se dobro odcedi. Šele po tem lahko odnesete uro k urarju, da vam jo popravi, toda že samo to, da ste jo potopili v alkohol, prepreči vsako škodo.

Temne obleke drgnite z rdečo gumijasto gobo, ki veliko bolj čisti kakor pa navadna krtača.

Priskrbite si za svojo novo legitimacijo ovitek iz celofana, da ostane zmerom čista.

KAM POJDEMO na počitnice? Kopalna oblekica za vašega malčka

Poletni odmor in sprememba podnebja sta potrebna vsakomur, posebno pa še prebivalcem velikih mest. Po svoji naravi človek ni ustvarjen za termite, toda žal ga je civilizacija prisilila, da živi podobno kakor termite, to je brez sonca in zraka.

Ozračje v velikih mestih je zato hlo, delo po pisarnah in sploh življenje v zaprtih prostorih počasi, a zanesljivo razjeda človeški organizem. Celo spanje mešanov ne more biti popolno, mirno in globoko, ker neprestani velikomestni hrup in ropot, tramvaj in avtomobili, motijo počitek in kvarijo živce.

Edini način popolnega odmora je sprememba podnebja in načina življenja. Popoln odmor je enako potreben za zdravje in lepoto in svežino polti. Materialne in druge skrbi in prekomerno delo predstavljajo ogromno poročno živčevje, pa tudi fizične energije. To se pa najbolje, odnosno najhujše upodablja na lico. Bledorumen, kasta barva polti, kolobarji okrog oči, globoke in prezgodnje gube, mlahave mišice, mozolji in drugo — to je rezultat kulturnega velikomestnega življenja.

Da si boste na počitnicah res popravili organizem in polepšali lico in telo, je pred vsem potrebno, da bivašče ustreza vaši osebi zastran klimatskih in atmosferskih prilik. Kajti gore niso za vsakogar in tudi morje ne. Zgodi se, da ostanejo počitnice čisto brez koristi ali celo škodijo zdravju, če si izberete napačen kraj. Mnogi pridejo domov bolj izčrpani in bolj utrjeni, kakor so bili, ko so šli na počitnice.

Vprašanje krvnega pritiska je zelo važno. Dame s slabim krvnim pritiskom ali podnormalnim pritiskom ne smejo v gore, kajti tam si utegnejo nakopati prehu domotranja srca, neopetnost, šumenje v ušesih, kolobarje pod očmi, izgubijo budo tek in dobile hud glavobol. Višina prav tako ni za tiste, ki boleha na srcu, ali imajo revmatizem ali bolezen ledvic. Osebam s slabimi pljuči, nevrasteničnim in nervoznim ljudem, kakor tudi malomernim in izčrpanim od dela pa bi priporočali počitnice v gorah in gozdnatih predelih, toda samo na kakšnih 600 metrov višine. Nad višino 1200 metrov se pa nemir in živčnost še povečata.

Morski zrak, ki je zelo čist in poln slanosti izparivanj, veter in sonce zelo dobro vplivajo na dihalne organe, jačijo kroženje krvi in delujejo na izmenjavo snovi. Za osebe, utrjene od fizičnega in duševnega dela, kakor tudi za mozojaste in škrofulozne je morska klima zelo priporočljiva. V morju se pa ne smejo kopati tiste dame, ki bolujejo na ledvicah ali jetrih ali imajo revmatizem ali ki nimajo popolnoma zdravih ženskih organov.

Nervozni ljudje se ne smejo sončiti, temveč morajo daljši čas jemati zračne kopeli v hladu.

Potrebno je torej letovišče ali kopalnišče izbrati po potrebah in lastnostih organizma in živčnega sistema in racionalno izbrati letni dopust v korist zdravja in lepote!

Svetlikajoče se ustnice

V vojujočih se državah so doslej v zatemnjenih mestih ponoči nosili najrazličnejše okraske, bleščeče umetno cvetje, bele ovrtnike in še nešteto drugih svetlih predmetov, samo da so preprečili razne nevarnosti na cestah.

Pred kratkim je pa neki angleški list pisal o novi iznajdbi, ki se ga bodo oprijele najbrže samo ženske. Navadnemu rdečilu za ustnice bodo dodali neko svetlikajočo substanco, ki bo širila žarke na vse strani. Tako se bodo ustnice takšnih žensk, ki jih bodo namazale s tem nenavadnim rdečilom, ponoči svetile in se bodo tako posamezne osebe na cesti lahko razpoznavale. Če bo takšen nasmeš tudi privlačen, o tem list molči.

Takšno rdečilo bodo lahko z uspehom uporabljale tudi matere, ki bodo s večer namazale svojim malčkom z njim ustnice in jim ne bo treba ponoči pritižigati svetilke, če bo otrok jokalo. Ze po osvetljenih ustnicah bodo takoj videli, kaj otroku manjka, in ga bodo lahko kar v temi potolažile. To bo lepo, vendar menda nihče ni pomislil na komarje in sploh na mušice, ki tako rade obletavajo ponoči svetle predmete. Zdaj si pa lahko mislite, koliko muh in komarjev bo obkrožalo v takšnem zatemnjenem me-

Preprosta, a praktična kopalna oblekica je namenjena za vašega tri- do štiri letnega dečka. Zanj potrebujete 200 do 250 gramov fine kopalne volne, dve pletilki št. 3 in pol in dve pletilki št. 2 in ¼. Razen tega še štiri bele gumbce.

Vzorček je enakomerno prekinjen dvojni rebrast vzorec. V tem vzorcu delate celo oblekico razen hlačnic, pasu in okrog vratu. Te dele pletite v enojnem rebrastem vzorcu (1 levo, 1 desno).

Rebrasti vzorec pletite takole:

1. in vsako nadaljnjo 2. pletilko pletite desno. 2., 4. in 6. pletilko pa: 1 desno x 2 desni, 2 levi, 2 desni, x potlej pa nadaljujete tako kakor med obema x do poslednje petlje na pletilki, ki jo podpletite desno.

8., 10. in 12. pletilka: 2 levi, 4 desne do poslednjih petelj, ki jih podpletite levo. Teh dvanajst pletilk tvori vzorec.

Za prednji del nasnujete na pletilki št. 3 in pol 14 petelj in pletite v prekinjenem rebrastem vzorcu. Od 7. pletilke dalje dodajate v začetku vsake pletilke po 6 petelj, dokler jih nimate 74. Poslej snemajte v začetku in na koncu 8. pletilke po eno petljo. Isto se ponavlja v vsaki nadaljnji 12. vrsti, dokler vam ne ostane samo še 68 petelj. Dalje pletite brez snemanja in dodajanja, dokler delček ni visok 21 in pol centimetra. Takrat pletilki zamenjate s pletilkama št. 2 in ¼ in pletite 2 in pol centimetra visoko v enojnem rebrastem vzorcu (1 levo, 1 desno). Potlej vzemite spet prejšnji pletilki in z njima pletite 22 vrst visoko. Od tu dalje snemajte v začetku in na koncu pletilke po eno petljo, dokler vam jih ne ostane samo še 42. Teh 42 pletite 5 vrst visoko. Delček mora biti, merjen od zgornjega roba pasu, visok 10 centimetrov. Podpletite prvih 15 petelj, nadaljnjih 12 snemite, ostalih 15 pa spet podpletite. Pri tem v vsaki drugi vrsti na strani vratnega izreza po eno pletilko snemajte, na strani rokavnih odprtini pa isto delajte na vsake tri pletilke toliko časa, da porabite vse petlje.

Za hrbet nasnujete prav toliko, kakor ste za prednji del, in prvih 21 in pol centimetra pletite prav tako kakor pri prednjem delu, torej z istima pletilkama in istimi merami. Dalje pa takole: 1. pletilka: pletite do poslednjih 6 petelj, obrnite in pletite spet do poslednjih 6 petelj. 2. pletilka: pletite do poslednjih 12 petelj, obrnite in pletite spet do poslednjih 12 petelj. Tako nadaljujete s približno 6 petljami, dokler vam jih ne ostane na pletilki kakšnih 20. Te petlje nasnujete na pletilki št. 2 in ¼ in pletite 2 in pol centimetra v enojnem rebrastem vzorcu. Potlej vzemite spet pletilki št. 3 in pol in pletite 12 vrst. Potlej pletite 20 petelj, obrnite in pletite teh 20 petelj dalje, medtem ko snemate v začetku naslednje in vsake nadaljnje druge vrste po dve petlji, dokler vam jih ne zmanj-

stu ustnice modernih dam, ki bodo namazane s tem rdečilom. Zato je priporočljivo, da vsaj svojim malčkom prizanesejo s takšnimi novotarijami.

Praktičen nasvet

Ce greste taborit s šotorom v prosto naravo, si nikar ne pozabite nahajati praktične shrambe, kuhinje in mize, vsega obenem. Pred vsem je pa to kuhinja, ki obstaja iz močnega, nalašč za to pripravljene zaboja. Pokrov tega zaboja se da odpirati in služiti za mizo. Na njej boste kuhali in jedli. Zabojo bo služil za shrambo. Od vas je odvisno, da si ga uredite čim praktičneje, da vanj zabijete čim več kaveljčkov in desčic. Kadar odidete iz taborišča, zaprite v kuhinjo vse svoje zaloge in zaklenite z močno ključavnico. Pri prevozu v taborišče in iz njega spravite v zabojo ne samo vse zaloge in posodo, temveč tudi svojo hišo — šotor sam.

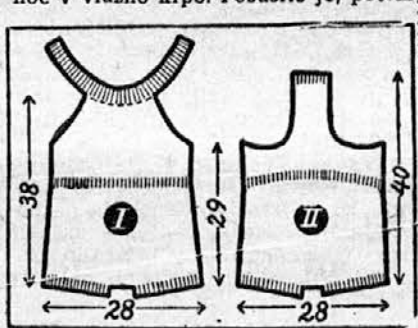
ka. Potlej pletite srednjih 28 petelj, pustite jih na niti, ostalih 20 petelj pa pletite prav tako kakor ste jih na levi strani. Naposled pletite 28 srednjih petelj, pri tem pa v začetku in na koncu vsake pletilke snemajte po eno petljo, dokler jih ne ostane samo še 12. Te pletite dalje, dokler del od zgornjega roba pasu ne meri 14 cm. Vzimate pletilki št. 2 in ¼ in zaključite z 2 in pol centimetra v rebrastem vzorcu.

Za rob okrog vratu nasnujete 40 petelj, od vratnega izreza prednjega dela kopalne oblekice pa nasnujete na pletilko 50 petelj, naposled pa še 40 petelj. Tako imate vsega skupaj 130 petelj; pletite 2 centimetra visoko v enojnem rebrastem vzorcu. Potlej pa takole: 2 petlji x 7 petelj in 3 petlje skupaj x. Od x do x se ponavlja, dokler ne ostane še 8 petelj, ki jih pletite dalje brez snemanja. Pletite v rebrastem vzorcu, dokler rob ni 2 in pol centimetra širok.

Prednji in zadnji del sešijte in s pletilkama št. 2 in ¼ nasnujete 74

petelj robu in pletite v rebrastem vzorcu 2 in pol centimetra visoko. Potlej snemite.

Pleteno kopalno oblekico zvijete čez noč v vlažno krpo. Posušite jo, potem

ko ste ji z rokami dali primerno obliko. Hlačke kajpak med hlačnicama tudi sešijte. Rob v rebrastem vzorcu obkvačkajte. Na koncu naravnice napravite zanki za gumbce in prišijte na odgovarjajoči konec štiri bele gumbce.

Rožmarin v zdravilstvu

Rožmarin ima bledomodre cvetove in vsebuje eterična dišča olja, ki trajno ohranijo svoj vonj. Posebno važni so mladi popki, ki vsebujejo esenco, ki jo ima vsaka dobra kolonjska voda. Te popke nabiramo od meseca marca do junija in to zjutraj. Vendar lahko izkoristimo poleg rožmarinovih popkov tudi njegova stebelca in liste. Rožmarin obiramo in ga posušimo na suhem prostoru, potem ga pa posušena shranimo v kakšni stekleni posodi.

Iz tega posušenega rožmarina potem lahko skuhamo čaj, ki posebno pomaga pri hudi mrzlici. Prav tako ta čaj lahko uporabimo z uspehom proti hripi in mrzlici pri tifusu. V tem primeru naj bolnik izpije dve do tri skodelice rožmarinovega čaja dnevno. Rožmarinov čaj bo pa prav tako dobro storil tudi takšnim ljudem, ki so čez dan duševno preveč zaposleni in pridejo zvečer utrjeni domov. Skodelica rožmarinovega čaja se jim bo prilegla in jih osvežila.

Novi okraski za platnene obleke

Sveže in lepe platnene obleke so letos dobile nove okraske. Ti okraski so pošivki iz prejice, ki jih pletemo ali pa kvačkamo. Pošivke lahko pošijemo vodoravno, v obliki vložka, ali pa pošijemo žepce, hrbet in rokave. Vse to nam služi, da v lepih barvah poživimo poletne platnene obleke, ki jih ukrojujemo v preprostem športnem kroju.

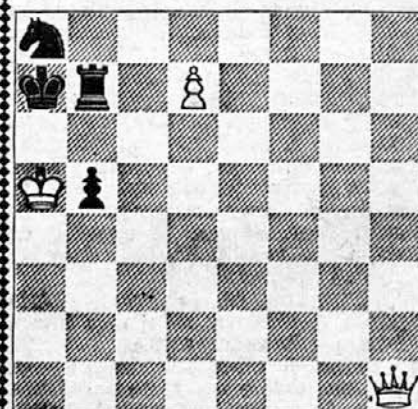
Te posrečene kombinacije pa nam obenem služijo tudi zato, da lahko popravimo stare poletne obleke, ki bi jih morda sicer nikdar več ne oblekle in tudi ne popravljale.

Plačajte naročnino!

ŠAH

Problem št. 53

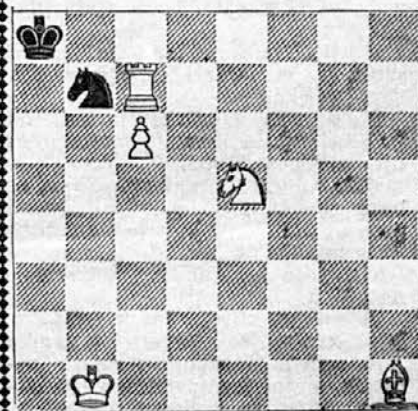
Sestavil C. L. Fitch (1876.)

Mat v 3 potezah (B 70)

Problem št. 54

Sestavil W. A. Shinkman (1890.)

Mat v 4 potezah (B 96)

Nesmrtna partija št. 2

Igra dveh skakačev (Amsterdam 1920.)

Beli:	Črni:
Euwe	Reti
1. e4	e5
2. Sf3	Sf6
3. Lc4	Sf6
4. d4	exd
5. o-o	Sx4
6. Te1	d5
7. Lxd5	Dxd5
8. Sc3	Dd5
9. Sxd4? (Sxe4)	Sxd4
10. Dxd4	f5
11. Lg5!	Dc5
12. Dd8 šah	Kf7
13. Sxe4	fxe
14. Tad1	Ld6!
15. Dxb8	Dxg5
16. f4	Dh4
17. Tx4	Lh3
18. Dxa8	Lc5 šah
19. Kh1	Lxg2 šah
20. Kxg2	Dg4 šah
21. Kf1	Df3 šah
22. Ke1	Df2 mat.

Dneva ne pove nobena pratka...

Iz partije Zubarev—Goglidze (Odesa 1929.)

27. Tf2xf6! g7xf6
28. Dh4xf6 šah Lf8—g7
29. Df6—f8 šah! in mat v naslednji potezi.

Rešitev problema št. 51

1. g2—g3 Ke4—d3
2. Df2—f3 mat. f6—f5
1. f6—f5
2. Df2—e2 mat. kar koli
1. kar koli
2. Df2—f4 mat.

Rešitev problema št. 52

1. Sc1—d3 Kd5—d4 šah
2. Sd3—c5 Kd4—d5
3. Df6—d8 mat.
1. Kd5—e4 šah
2. Kb5—c4 Te5—f5
3. Df6—d4 mat.
1. Te5—e6
2. Sd1—c3 šah Kd5—d6
3. Df6—d8 mat.
1. Te5—e4
2. Df6—e6 šah Kd5—d4
3. Dc6—d6 mat.

Monogrami — entel — ažur
gumbice — gumbi — plise
fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

LJUBLJANA, Frančiškanska ulica
nasprot. Uniona

Vezenje perila predtisk ženskih
ročnih del

11. nadaljevanje.

Sabina in Ema sta se dolgo uro predvajali obleke, večerne, popoldanske in dopoldanske, plašče, obšite z dragocenim krznom, vse, kar je bilo najlepšega pripravljenega v salonu gospe Wellertove za jesensko sezono. Utrudljivo predvajanje je pa imelo uspeh: indijska kneginja in njena spremljevalka sta imeli nenavadno dober okus in sta nakupili mnogo teh dragocenosti.

Naposled se je zdelo, da se je maharadža naveličal ogledovanja oblek. Nestrpno je nekaj zašepetal svoji ženi. Tedaj je lepa Indijka vstala in mu ponudila svojo roko. Lepa Indijka je pokimala; maharadža je vstal in poljubil roko svoji ženi. Sabina je opazila, da so se na prstih blesteli dragulji, vredni premoženja.

Maharadžinja je tedaj dejala gospe Wellertovi: »Moj mož ima v hotelu zelo važno sejo.«

Tajnik je bil že zdaj krenil proti vratom. Odsila sta z maharadžem, ki se je poslovil od gospe Wellertove samo s skopim pripogibom glave. Vendar je pa to slavno šiviljo tako ganilo, da se je klanjala še potem, ko so se vrata že zdavnaj zaprla.

Obleke naj bi popoldne pripeljali v hotel, kjer jih bodo tudi plačali.

»Najljubše bi mi bilo, če bi prišli sami, gospa Wellertova,« je poudarila Indijka.

Po njenem glasu si spoznal, da je bila vajena izrekat svoje prošnje kakor zapovedi.

»Ko bo knez poravnal račun, se bova še pomenili o letošnji modi pri skodelici čaja,« je nekoliko ljubezniveje dejala.

Tedaj je prišumela v sobo ravnateljica.

»Visokost, kličejo vas k telefonu, knez Arakan želi govoriti z vami.«

Kneginja je takoj vstala in odhitela k telefonu; Sabina je slišala, kako je najprej poslušala, potem pa odgovorila nekaj besed v tujem jeziku.

Obrnila se je h gospe Wellertovi:

»Madame, menda boste tako dobri in me takoj spremili. Ni daleč, nastanili smo se v 'Grand-Hotelu'. Moj mož je dobil izredno važno sporočilo, tako da bomo morali najbrže še danes odpotovati v Pariz.«

Gospa Wellertova je vsa vneta pritrdila. Morda je samo Sabina opazila lahno razočaranje na njenem drobnem obrazu, ob zavesti kajpada, da se bo morala odpo-vedati urici pomenka s tako gosposko in zanimivo damo; toda zavest, da bo prav kmalu prešla za svoje obleke lepo vsoto denarja, je kmalu zabrisala to drobno razočaranje.

Hitro je velela ravnateljici, naj napiše račun.

Kneginja je zapovedala, naj naroče dva avtomobila. V prvega naj bi sedla njena spremljevalka s škatlami oblek, v drugega pa kneginja sama in gospa Wellertova.

Pred hišo je menila kneginja, da pač ne bo čakala, da bi vse obleke zavili.

»Saj je menda vseeno, ali pridejo v hotel pet minut prej ali pozneje?« je dejala gospe Wellertovi.

In gospa kajpak res ni imela vzroka, da bi mislila kaj drugega. Po poti se je kneginja spomnila, da mora še k nekemu draguljarju. Zaklicala je šoferja ime neke ulice, potem se pa zapletla s svojo spremljevalko v živahen razgovor o modi.

Ko se je avto ustavil pred elegantno trgovino z dragulji, je skočila Indijka iz avtomobila. Še prej je pa potisnila gospe Wellertovi v roke svojo zlato ročno torbico. »Prosim, držite mi jo, dokler se ne vrnem. V desetih minutah bom nazaj!«

Gospa Wellertova je Indijkina ljubeznivost kar očarala in svedčano je obljubila, da ne bo niti za sekundo izpustila torbice iz rok. Minilo je deset minut, minilo je pol ure, toda kneginja se še zmerom ni vrnila.

In ko je gospa Wellertova čakala še pol ure, se je je polotil čuden, nenavaden strah:

»Bilo bi res strašno, če...« je pomislila.

Vendar je takoj pregnala to misel. Kdo ve, kaj vse so pokazali kneginji v draguljarni? Nad dragulji je morda čisto pozabila, da jo čaka zunaj avto.

Ali bi bilo prav, če bi kneginjo nekoliko opomnila nase? Premišljevala je o tem, ne da bi se prav odločila.

Šofer je odprl vrata in vljudo, toda nekoliko nestrpno vprašal: »Oprostite, gospa, toda ali bo druga dama kmalu prišla?«

Ptičji obrazek gospe Wellertove je izražal obupno nemoč.

»Ta gospa je indijska kneginja, in prav mučno mi je, da bi jo pri-ganjala, čeprav mi je obljubila, da se bo v desetih minutah vrnila.«

Šofer se je namuznil: »Pa menda ni odfrčala kar v Indijo?«

LJUBEZENSKI ROMAN
MLADEGA DEKLETANAPISALA ANNY PANHUYSOVA
PREVEDLA K. N.

Gospe Wellertovi se je zdelo, da neotesani šofer zelo porogljivo in nezaupljivo govori o njeni visoki spremljevalki.

Vendar se je naposled odločila, da bo kneginji sporočila, da šofer noče več čakati.

Šofer je pa ni pustil iz avtomobila:

»Oprostite, gospa, toda prosim vas, da mi plačate, kajti če se tudi vi ne vrnete, bom ostal na cedilu jaz...«

Prebrisani obraz gospe Wellertove je pobledel od jeze.

Vendar ni več izgubljala besed, temveč je plačala.

Z razbijajočim srcem je stopila v draguljarno. Na prvi pogled je opazila, da ni kneginje v njej.

Sam gospodar je prihitel. Izjavil je, da ne pozna kneginje Arakanske, pač pa da je bila pred slabo uro pri njem neka dama, po opisu zelo podobna kneginji. Kupila je neko malenkost in odšla skozi stranski izhod v drugo ulico, kajti draguljarna stoji na vogalu.

To pojasnilo je gospo Wellertovo malone vrglo v omedlevalo.

Zaupala je draguljarju, kdo je in zakaj pozveduje za tujo, zdaj že zelo sumljivo damo. Pomolila je draguljarju zlato ročno torbico:

»Prosim, pregledajte, če je kaj vredna,« je prosila malone med solzami. »Če so me že opeharili za obleke, mi bo vsaj to v odškodnino.«

Draguljar je samo površno pregledal na videz zelo dragoceno torbico:

»Doubléjsko zlato, gospa, sicer ne brez vrednosti, toda vendar ne verjamem, da bi indijske kneginje nosile takšne torbice. Dragulji so kajpak ponarejeni.«

Gospa Wellertova, čisto trda od strahu in ogorčenja je telefonirala v 'Grand-Hotel' in vprašala, ali se morda tam mudi knez Arakanski z gospo. Odgovorili so, da se takšen gost še nikoli ni bil oglasil pri njih.

Gospa Wellertova je malone omedlela. Ko si je nekoliko opomogla, se je takoj odpeljala na polje in dvignila takšen truš, da so bili na lepem vsi uradniki pripravljeni, iskati dozdevno indijsko kneginjo.

Naposled so našli šoferja, ki je bil odpeljal dozdevno kneginjino spremljevalko izpred vrat salona gospe Wellertove.

Pripovedoval je takole: Po nekaj minutah vožnje je dama želela, naj jo odpelje na železniško postajo. Tako je tudi storil. Od on-dod sta dva nosača odnesla velike

zavoje v čakalnico, dama je pa plačala. Več ne ve povedati.

Povprašali so na železniški postaji. Najbrže so se pa člani prebrisane tolpe že prej preoblekli in obleke spravili v drugačne zavoje. Iz Berlina so se najbrže odpeljali kam v provinco. Gospa Wellertova je morala to hudo preizkušnjo z »indijsko kneginjo« pač utrpeti na svojem zaslužku. Izguba, ki jo je morala vpisati v svoje računke knjige, pa ni bila majhna, saj je znašala točno dvajset tisoč mark. Slavna šivilja je bila zato zdaj skoraj zmerom slabe volje in razdražljiva. Zdjaj pač ni bilo prijetno česati zobati z njo.

Neko opoldne se je »polnovitka« Ema prav pošteno razhudila zaradi svoje gospodinje:

»Tista presneta maharadžinja z dežele sleparjev je kriva, da je zdaj pri nas zmerom napeto kakor pred nevihto. Naša stara kaj takšnega še ni bila doživela! In ti, Lili, si prav tako nasajena kakor ona! Še

Čistoča ust

obvaruje zobe pred

bolezni. Vsakodnevna

nega zob je torej

zapoved zdravja.

Chlorodont
zobna pasta

uničila se boš zaradi tistega človeka, ki te ni bil vreden!

»Ema, prosim te, molči,« je odgovorila Sabina, ki so jo takšne besede še zmerom bolele.

»Še na misel mi ne pride,« je odgovorila Ema in vneto zvedila svoj zrezek. Na lepem so se njene oči zasvetile: »Ti, jaz vem za nekoga, ki ti bi lahko pripovedoval o njem. Morda ti bo potlej bolje, ko boš vsaj vedela, pri čem si.«

Sabina jo je začudeno pogledala. »Praviš, da bi mi mogel nekdo pripovedovati o njem, o Egonu?« je presenečeno vprašala.

»No, ne čisto tako, kakor morda ti misliš,« je odgovorila Ema. »Vem pa za naslov neke ženske, ki zna prerokovati tako točno in dobro, da hodijo k njej same bogate gospe, takšne, ki kupujejo pri naši stari.«

Na Sabininem obrazu se je zazrcalilo razočaranje.

»Menda govoriš o kakšni vražarki ali kaj?«

Ema je odkimala: »Bog ne daj! To je jasnovidka; pravim ti, da vidi v bodočnost, kakor gledamo mi v preteklost. Kaj praviš, Lili, če bi skočili k njej? Morda boš potlej ti bolj mirna?«

Sabina je zmignila z rameni: »Za takšne neumnosti jaz ne trošim svojega težko prisluženega denarja. Sicer ji pa tudi ne bi verjela...«

Ema se je malone razhudila:

»Lili, nikar mi ne jemlji za zlo, toda neumnost je, kar govoriš. Ze na policiji upoštevajo jasnovidece in že marsikateri zločin so razčištili z njihovo pomočjo. Nikar se zato ne brani dobrega nasveta. Veš kaj, Lili, danes v službi tako ni dosti dela, vzemiva si prosto. Telefonirala bom naši stari, da ti je slabo in da sem te morala spremiti domov.«

Ema ni niti poslušala Sabininih odgovorov, temveč je stekla v telefonsko celico nasproti restavracije. Pet minut nato je že bila nazaj.

»Sem že uredila to zadevo, Lili,« je zadovoljno dejala. »Ne moreš si misliti, kako se je prestrašila naša stara! Kar zasmilila se mi je. Naročila mi je, naj te pospremim domov in poskrbim, da ti bo kmalu odleglo. Saj je kar zaljubljena vate! No, ona že ve, za kaj.«

Videč, da se Sabina še obotavlja, jo je jela spodbujati: »No, le brž, dekle. Pripravi se za pot k jasnovidki! Zdjaj pa je zberi ves pogum, kar ga premoreš!«

Sabina se je še branila, toda njena energična prijateljica jo je kratko in malo odpeljala s seboj v tramvaj.

XI

V vzhodnem predmestju Berlina, nekoliko vstran od glavnih ulic je v visoki, temni hiši stanovala gospa Kressinova, ženska, ki je o njej govorila Ema svoji prijateljici.

Pozvonili sta. Odprl jima je star, slaboten gospod. Prijazno je dejal: »Izbrali sta si dober čas, gospodični, kajti ob štirih je v čakalnici navadno že polno ljudi.«

Odpeljal ju je v sosednjo sobo. Gospa Kressinova ju je sprejela prijazno, toda zdelo se je, da je utrujena. Bila je visoka in bleda.

Njene velike, izredno svetle oči so bile široko razprte, toda motne, kakor so motni ponarejeni dragulji.

Bežno je pogledala obe dekleti in se rahlo nasmehnila:

»Najbrže bi radi izvedeli kaj o ljubem, ali ne?« je vprašala in se smehljala. »Razumljivo. Pozneje

»Zakaj pa tudi vi niste postali krojač?« je oni netaktno vprašal dalje. Pisatelj se je nasmehnil, medtem ko so bili vsi pogledi vanj uprti.

»Ali smem jaz vas nekaj vprašati?« je dejal ljubeznivo. »Ali je bil vaš gospod oče gentleman?«

»Nedvomno!«

»Tako? In zakaj niste tudi vi postali gentleman?«

Od takrat je imel Shaw mir.

Shaw poslušaj dovtip

»Zelo negalantno se mi zdi,« je dejala neka dama, ki je pravkar povedala neki dovtip Bernardu Shawu, »da dvomite, da je dovtip moj!«

»Še bolj negalantno bi bilo,« ji je odvrnil pisatelj, »če bi bil prepričan o tem. Kajti tako stari, kakor je ta dovtip, vi prav gotovo niste!«

Shaw ni plesalec

Shaw ljubi vse, samo plesa ne. Kljub temu je bil nekoč v neki družbi prisiljen, da se je zavrtel. Da se ne bi izkazal za nevljudnega, je z gospodinjo, ženo nekega diplomata, zaplesal valček.

»Saj čisto dobro plešete,« ga je pohvalila plesalka, »samo sigurnosti vam manjka v vodstvu.«

»Čisto prav imate,« je odvrnil Shaw. »Pri plesu je namreč prav tako kakor pri ježi. V začetku mora človek le zmerom jahati tja, kamor konj hoče.«

Ljubitelj glasbe

Bernard Shaw nikakor ne more poslušati glasbo med jedjo. Pri nekem obedu bi moral igrati orkester. Shaw je pred jedjo poklical dirigenta k sebi in mu ljubeznivo dejal:

»Ali bi bili tako prijazni in bi med jedjo igrali nekaj, za kar vas jaz prosim?«

»Z veseljem, Mister Shaw,« je odvrnil dirigent.

»Nu, potlej igrajte domno, medtem ko bom jaz pri jedi,« mu je pojasnil svojo željo Shaw.

RADENSKO KOPALIŠČE

po naravni ogljikovi kislini najmočnejše v jugoslaviji in edino kopališče te vrste v Sloveniji

zdravi z uspehom

bolezni srca, ledvic, živcev, jeter, žolča, želodca, notranjih žlez in spolne motnje

Moderni komfort, tekoča voda, godba, dancin, kavarna, ton-kino, tenis itd. — Obširne prospekte dobite na zahtevo pri PUTNIKU ali naravnost od uprave kopališča

SLATINA RADENCI

Direktni vagon iz Ljubljane, Beograda in Zagreba do samega kopališča

pridejo drugačne skrbi, otroci in vsakdanji kruh.«

Sedela je v temnem naslanjaču in krepko naslanjala svojo drobno glavo na naslanjalo. V sobi je bilo nekako golo in mračno, ker so bila okna naspol zastrta. Lahen vetrič je majal črno bele zavese.

Sabina je pomislila, da je to nalašč prirejeno okolje za takšne in podobne posvete. In sredi tega okoli-ja sedi velemestna Sibil in cijazi iz lahkovernih ljudi težko prislu-ženi denar.

Nerada je sedla v naslanjač po-leg Eme.

Stari gospod je pomaknil pred gospo v naslanjaču veliko motno zrcalo, potlej pa neslišno odšel iz sobe.

Gospa Kressinova je strmela v motno zrcalo, kakor da bi v njem videla skrivnosti vsega sveta. Zdelo se je, kakor da bi se zamaknila v kakšno daljno, grozotno sliko.

Sabina bi bila vesela, če bi se mogla zdaj nasmehjati; vesela bi bila, če bi mogla oditi iz tega stanovanja.

Bilo ji je tako tesno pri srcu. Vse v tej sobi je bilo tako neprijetno in nenavadno. Gole stene, zatemnjena soba in bleda žena, ki je nepremično strmela v zrcalo in se zdelala kakor smrt.

Večno pa vendar ne bo trajala takšna napetost, je pomislila Sabina. Ali ne bi bilo najpametneje in najbolj preprosto, če bi zdaj meni nič tebi nič prišla Ema za roko in odšla iz sobe?

Na lepem se je izraz strmeče žen-ske spremenil. Kakor senca je hušnilo čez njen zamaknjeni obraz. Blede žena je pričela šepetati in iz tega šepeta je povezal poslušalec besede, ki so ga zani-male.

Sabina je prisluhnila: »Vidim ladjo na morju. Majhna je in na njej ni dosti ljudi. Enega izmed njih vidim zelo natanko. V rokah drži sliko, na njej je obraz neke deklice. Prej sem jo videla čisto ob blizu. To je obraz zelo lepe, mlade deklice.«

Sabina se je zdrznila. Najrajši bi bila poskočila in stekla iz sobe, toda nekaj v šepetanju te žene jo je priklepalo na sedež.

Bleda žena je spet pričela šepetati, to pot razločneje kakor po-prej:

»Poljubil je sliko in jo pogladil. Zdjaj se je pa njegov obraz stemnil. Raztrga sliko na drobne kosce. Iz majhne ladijske kabine hitro steče na krov in zažene raztrgano sliko v morje. Vidim ga, kakor stoji na krovu in se jezno krohota. Elegantna mlada ženska, plavalca in lepa, stopi k njemu. Smehljaja se izredno ljubeznivo. Tudi on se nas-mehne.«

Sabina je stisnila ustnice, da ne bi zakricala. Neke čudna moč jo je silila, da je verjela tej ženski sleherno besedo. In zdelo se ji je, kakor da vidi sliko, ki jo je blede jasnovidka opisovala, jasno pred seboj.

Jasnovidka je globoko vzdihnila. Sabina se je zdrznila in pomi-slila, da ne mara slišati nič več, prav nič več! Bilo je dovolj, ne, bilo je več ko dovolj!

Vendar se ni mogla braniti, ob-sojena je bila v molk. Ni še bila zmogla, da bi otrsela s svojih mladih, ponosnih ramen strahotno breme, ki jo je težilo, odkar je stopila v to mračno sobo.

Tudi Ema — sicer tako živahna in razigrana — je molčala ko riba. Plaho se je smehljala in sočutno gledala svojo prijateljico.

Bleda, drobna žena na nasla-njaču se je naposled zganila; bilo je, kakor da bi jo nekaj prešinilo; vse telo se je streslo in trznilo. Zaprla je oči, kakor da bi bile zabo-tele. Zdelo se je, da je zelo utrujena.

Naposled je pogledala Sabino in odločno dejala, kakor da ne trpi ugovora:

»Rada bi vam še nekaj važnega povedala.«

Počasi, s težavo je vstala. In šele tedaj sta prijateljici opazili, da jo sirota na levo nogo hroma.

HUMOR
ANEKDOTE

Izdajalska papiga

Gost: »Papiga vas kliče, gospod plačini.«

Plačlini: »Oh, šele pred petimi mi-nutami sem jo nakrmil!«

Gost: »Zdjaj kliče: 'Plačaj!'«

Ničemurnost

»Gospod dimnikar, zakaj ste si prav za prav izbrali svoj poklic?«

»Iz gole ničemurnosti, gospodična. Vedeti morate namreč, da imam na desnem licu materino znamenje!«

Prepozno

Mož z velikanskim kontrabasom se je na moč trudil, da bi se zrinil v prenapolnjen tramvaj.

»S to rečjo ne morete več vstopiti, dragi gospod,« meni sprevodnik. »Sa-mi bi se še utegnili stisniti, tako pa obžalujem...«

Obraz utrujenega muzikanta je spre-letela senca.

Takrat se je nekdo oglasil iz tram-vaja:

»Vidite, rajši bi se naučili igrati na flavto!«

Pouk o taktu

Irski pisatelj Shaw ima veliko na-sprotnikov med angleškimi visokimi aristokrati. Zbadljivca ne morejo trpeti. Pri neki vrtni prireditvi angle-ske kraljice se je zgodilo, da je neki inozemski poslanik, ki so ga angleški prijatelji naščuvali, stopil k njemu in ga vprašal:

»Vi ste torej Bernard Shaw? Ali je res, da je bil vaš oče neznanen kro-jalski mojster?«

»Čisto res!« je odgovoril Shaw.

Resnica

Obtoženec pred ameriškim sodiščem: »Gospod sodnik, saj ne vem, kaj naj storim!«

»Zakaj pa ne?« ga vpraša sodnik.

»Prisegel sem, da bom povedal res-nico, toda vsakokrat, ko to poskušam, je kakšen pravnik proti temu.«

Ze ve

»Povej mi, Tinka,« vpraša Jurček, »koliko si stara?«

»Osem let.«

»Ali je to tudi res?«

»Seveda! Ali misliš, da se ti lažem?«

»Hm, ženske se delate zmerom mlajše.«

Klobuki

Klobuki postajajo čedalje manjši. Zdjaj so že čisto neznašli. Majda pri-nese enega domov.

Mož se razhudi: »Kaj? Sto šestdeset dinarjev?«

»Da, toliko stane klobuk, Jože.«

»Zadnji klobuk je stal sto dvajset dinarjev in je bil dosti večji!«

»Zdjaj so majhni moderni, Jože.«

Mož vzdihne: »Klobuki postajajo manjši, račun pa večji. Bojim se tiste-ga dne, ko boš prišla brez klobuka in samo z računom od modistke.«

Nesrečna pozabljivost

»Pol ure sem iskal svoj klobuk, zdaj sem ga pa našel v svoji omari! Res sem radoveden, kje ga bom našel pri-hodnjic!«

»Očitno na svoji glavi, dragi mo-žiček!«

Pika

Mož sedi mirno za mizo zraven svoje žene.

K njima priteče sinček in vpraša: »Očka, poglej, če moram na koncu stavka napraviti piko ali vejico.«

Očka najprej boječe pogleda svojo boljšo polovico, potlej pa sinčkovo do-mačo nalogo:

»Bolje bo, če napraviš piko,

Napoleonov napad na Anglijo

Veliki Korzičan je dal zgraditi mogočno ladjeve, da bi izkrcal vojaštvo na angleškem otočju

Zadnje čase mnogo beremo in slišimo o Napoleonovem vojskovanju z Anglijo in o njegovem načrtu za napad na angleško otočje.

Napoleon kot prvi konzul

(Po sliki sodobnega francoskega slikarja Jeana Baptista Isabeya, shranjeni v Versaillesu)

Kako je Napoleon hotel zavzeti Veliko Britanijo? In zakaj ni svojega načrta izvedel?

Odgovor na obe vprašanji vam bo dal spodnji članek. Priredili smo ga po švicarskem listu *Weltwoche*.

Mir med Anglijo in Napoleonom leta 1802. v Amiensu je v nečem podoben monakovskemu dogovoru. Obe pogodbeni stranki nista prav zaupali druga drugi in čeprav sta neprestano zagotavljali prijateljstvo, sta se z vso silo oboroževali.

Angleži je mir v Amiensu razočarali. Upali so, da bodo lahko obnovili trgovino z evropsko celino. To se ni zgodilo. Napoleon je uvedel visoko zaščitno carino in ni niti v sanjah mislil na obnovo prejšnjih trgovinskih pogodb. Nasprotno, še bolj je zaprl Francijo nasproti Angliji s tem, da je carino še bolj povišal. Razen tega je cesar jezil Angleže z veliko-potežno kolonijsko politiko, ki jim je zlasti v Ameriki hudo nagajala.

Zaradi napetega položaja je 13. marca 1803 prišlo do mučnega dogodka. Angleški poslanik je pri sprejemu hotel Napoleonovi ženi predstaviti nekaj angleških dam in gospodov. »Torej ste se odločili še nadalje vojskovati,« je jedko nagovoril Napoleon vstopivšega poslanika.

»Ne, prvi konzul,« je odgovoril Anglež, »preveč cenimo korist miru. Petnajst let se že med seboj vojskujemo, to je preveč.«

Prvi konzul je pa nepomirljivo odgovoril: »Se nadaljnjih 15 let se hočete vojskovati in me silite k temu.«

Napoleon je svojo grožnjo še bolj poudaril s tem, da je glasno rekel ru-

skemu poslaniku grofu Markovu in zastopniku Španije vitezcu d'Azari, tako da ga je poslanik lahko slišal: »Angleži hočejo vojno, a če bodo oni prvi izdri meč, ga bom jaz poslednji vtaknil v nožnico.«

Anglija napove Franciji vojno

Ze dva meseca po tem nastopu, 16. maja 1803., je Anglija napovedala Franciji vojno in že isti dan so se začele sovražnosti s tem, da je angleški kralj ukazal zapleniti francoske ladje. Francozi so odgovorili na ta ukrep z interniranjem vseh na Francoskem bivaajočih Angležev v starosti od 18 do 60 let. Internacijo so razširili tudi na angleške diplomate. Ta ukrep je prizadel 10.000 Angležev.

Vojna, ki je sledila, je imela že od vsega začetka posebnost, ki jo imajo vse vojne z Anglijo: nasprotnika sta jo vodila s povsem neenakimi sredstvi. Napoleon je obvladoval kopno zemljo in njegova premoč je bila tu tako velika, da je skoraj docela izjavil trgovino Anglije s celino, tudi z državami, ki niso bile z njo v vojni. Anglija je pa obvladovala morje; čeprav se je Napoleonu l. 1804. in 1805. posrečilo zbrati razmeroma veliko mornarico in jo okrepiti še s špansko mornarico, se vrednost njegove pomorske sile nikakor ni dala primerjati z angleško. Francoska mornarica ni bila na morju prav doma. Moštvo in častniki niso imeli zadostne izobrazbe, največja pomanjkljivost je bila pa v tem, da francoska mornarica, sestavljena iz francoskih, španskih in celo benečanskih ladij, ni bila tako enotna kakor angleška.

Temeljite Napoleonove priprave

Kaj naglo je Napoleon spoznal, da bo Angleže premagal le, če se mu bo posrečilo spraviti vojsko na britanske otoke. V ta namen je zbral v prelivu pri Boulognu armado 100.000 mož. Zgraditi je dal okoli 1300 velikih plitvih čolnov, da bo vanje natočil čete, konje in topove, ter je vadil izkrcavanje. Kako temeljito se je lotil stvari, pričja najbolje to, da je 5. oktobra 1803 ukazal formiranje posebne čete tolmačev; četa naj bi štela 117 častnikov in mož.

Kljub vsemu so strokovnjaki, zlasti pa lastni admirali, dvomili o vrednosti Napoleonovih načrtov. Zatrjevali so, da ne bi nič koristilo, če bi se posrečilo vojsko izkrcati, ne da bi prej uničili angleško mornarico, ker bi bila sicer francoski armadi odrezana pot nazaj in bi se morala vdati. Tudi v Parizu že od vsega začetka niso prav verjeli v uspešen konec podjetja, in zmerom zbadljivi Parižani so svojega pravega konzula imenovali »Don Quixote de la Manche«. (Besedna igra: *La Manche*, domovina Cervantesovega junaka, se v francosčini imenuje enako kakor Rokavski preliv.)

Toliko bolj resno so pa jemali francoske izkrcavalne namene v Londonu. Upravičeno je zato Napoleon mogel več let pozneje na Sv. Heleni, ko mu je grof De las Cases pripovedoval, da so v pariških salonih zasmejevali njegove izkrcavalne načrte, odgovoriti, da se Angleži niso

prav nič smejali in da še nikdar dotlej niso videli svoje oligarhije tolikanj ogrožene.

Takoj po vojni napovedi je angleška admiraliteta naglo in z vso previdnostjo ukrenila vse, kar se ji je zdelo potrebno za srečen konec vojne. Za Anglijo je bila velika sreča, da je v tistih kritičnih časih načeloval mornarici mož, kakršen je bil prvi lord admiralitete, Earl of Saint-Vincent. Ze kot vodja mornariškega oddelka je bil ta mož dokazal ne navadno nadarjenost v mornariških vprašanjih.

Angleži se zanašajo na mornarico in na blokado...

Prvi lord admiralitete je takoj spoznal, da francoska mornarica, obstoječa tedaj po večini le na papirju, ne predstavlja za Anglijo resne nevarnosti. Zato se je uprl zahtevi, naj bi zgradili enako ladjeve kakor Francozi, ker bi šlo to na račun visokomorske mornarice.

»Največji naš up,« je tedaj zapisal Saint-Vincent, »temelji na čuječnosti in delovanju naših križark; znižanje njihovega števila, če bi jih porabili

decembra se je število francoskih vojnih ladij zvišalo na 889. Medtem je pa Napoleon spoznal, da je zelo težavno manevrirati s takim številom ladij hkrati. Tudi mu niso mogli njegovi admirali jamčiti, da bodo zadostno zavarovali njegove operacije pred napadom angleške mornarice. Napoleon jim ni dal dosti časa, saj si niti sam ni bil na čistem: enkrat je mislil, da bi 6 ur zadostovalo, da bi se prevoz posrečil, drugič je pa govoril o 12 in 24 urah ali celo 3 do 5 dnevih.

...obenem se pa zmenijo z Rusi

Medtem ko je Napoleon okleval, da bi prekoraj Rokav — v njegovih očeh je bil ta preliv samo jarek — so se začeli za njegovim hrbtom zbirati temni oblaki, ki so ga prisilili, da je svojo pozornost usmeril drugam. Angleški ministrski predsednik Pitt je bil namreč medtem združil v koalicijo proti Napoleonu Rusijo in Avstrijo. Ker se je izjalovil načrt, da bi admiral Villeneuve izvalil angleško brodovje pod Nelsonovim poveljstvom na ocean, je postal Napoleonov položaj v Boulognu čedalje

Predsednik angleške vlade William Pitt ml. in Napoleon se ne moreta zediniti zastran razdelitve sveta: na pudingu si je Pitt odrezal ocean, Napoleon pa Evropo. (Sodobna karikatura Jamesa Gillraya.)

za stražo naših pristanišč, zalivov in obrežij, bi po mojem mnenju pomenilo naš pogin.« Od vsega začetka je angleška taktika stremila za tem, da so kar najskrbneje blokirali francoska pristanišča in preprečili francoskim ladjam odhod.

S tem so se ravnali po nasvetih Nelsona, ki je bil že leta 1801. izjavil, da mora prva angleška obrambna črta potekati neposredno ob sovražnikovih pristaniščih. Kajpak ni bila ta blokada za Angleže lahka. Razpolagali so namreč z le omejenim številom ladij in so razen tega morali paziti ne samo na zaporo posameznih pristanišč, temveč tudi da obdrže gospostvo na vseh morjih.

9. septembra 1804. je Napoleon že docela pripravil razdelitev svoje mornarice. Sestavljena naj bi bila iz 7 brodovij po 108 ladij, v celoti naj bi torej štela 756 ladij. Do 31.

težavnejši. Nelson je uganil Villeneuvevo namero. Ta je namreč hotel izmamiti angleško brodovje na široko morje in se potem vrniti v Rokav, da bi varoval prevoz. Nelson mu je pa sledil le nekaj časa in je Villeneuve celo onemogočil povratek in ga prisilil, da se je z brodovjem zatekel v španska pristanišča.

Brez pomoči visokomorskega brodovja je pa postal Napoleonov načrt brezupen.

Z vso svojo vojsko se je kar nenadno odpravil na pohod proti avstrijski vojski pod poveljstvom generala Macka. Da bi sovražnika preslepil, ni svoje vojske poslal čez gorske prehode Črnege lesa. Po tej poti so prodirali le manjši oddelki, glavna sila je pa korakala po dolini Nekarja in vzdolž Maina. Severno armado je Bernadotte povedel čez prusko ozemlje pri Ansbachu, ne meneč se za prusko nevtralnost. General Mack je taboril pri Ulmu in ni niti slutil, da je sovražnik tako blizu, ter si zato ni zavaroval hrbta. Vzhodno od Ulma so francoske čete prekorale Donavo in so Avstrijcem odrezale zvezo z zaledjem, še preden so ti opazili, da se je sovražnik približal. Tako je bila avstrijska vojska brez boja obkoljena in se je morala vdati. Napoleon se je lahko pohvalil, da je uničil sovražno vojsko »s samimi maršci«. Veselje nad to zmago, eno izmed najsijajnejših v Napoleonovi karieri, je pa močno kalila vest o katastrofalnem porazu francoskega brodovja pri Trafalgaru.

Konec francoske mornarice — začetek Napoleonovega konca

Ta poraz je pomenil konec francoske moči na morju. Ves čas cesarstva ni bilo nobene pomorske bitke več in nikdar več ni mogel Napoleon tvegati, da bi poslal večjo ekspedicijo na ocean. Z vsakim mesecem je odslej angleška blokada postajala učinkovitejša. Zaman je Napoleon pošiljal svoje armade na Prusko, v Avstrijo, na Špansko in v Rusijo, da bi razširil vsaj svoje gospostvo na kopnem in s tem izenačil blokado. Še dolgo vrsto let je dosegal blesteče uspehe, a vse zmage so naposled le njemu samemu zadale smrtni udarec. V ruski zimi je naletel na nasprotnika, pred katerim ga je rešil edino beg, a begu je kmalu zatem sledil poraz.

Utegnil bi kdo delati primerjave med Hitlerjem in Napoleonom. Takš-

1914—1939

MED DVEMA VOJNAMA

ali:

25 let svetovne zgodovine

(Gl. štev. 19. in naslednje)

Amundsen odhiti Nobilu z letalom na pomoč in izgine za zmerom. Čang-

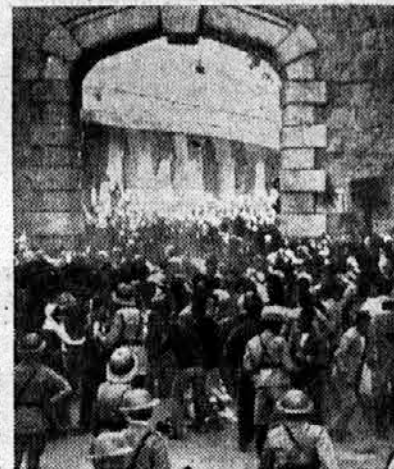
Roald Amundsen Čangkašek

kajšek zavzame Peking in ga preimenuje v Pejping. V Parizu podpiše cela vrsta držav Kellogg-Briandov pakt o izključitvi vojne kot sredstva za urejanje sporov med državami. V Združenih državah odkloni Coolidge ponovno izvolitev; na njegovo mesto pride Herbert Hoover.

Mussolini in kardinal Gasparri

Več ko 60 let stari spor med papeško stolico in kraljevino Italijo se prijateljsko uredi: papež dobi neomejeno oblast v vatikanski državi. Na Angleškem sestavi vlado spet Macdonald. V Palestini se vname pravcata vojna med Židi in Arabci. Pro-

Nemiri v Palestini

glasitev obsednega stanja v Jeruzalemu. Na ameriških borzah nastane polom: začetek svetovne krize. Kralj

Aleksander I. Clemenceau

Aleksander ukine ustavo in uvede diktaturo v Jugoslaviji. Smrt treh velikih mož svetovne vojne: Focha, Stresemanna in Clemenceauja.

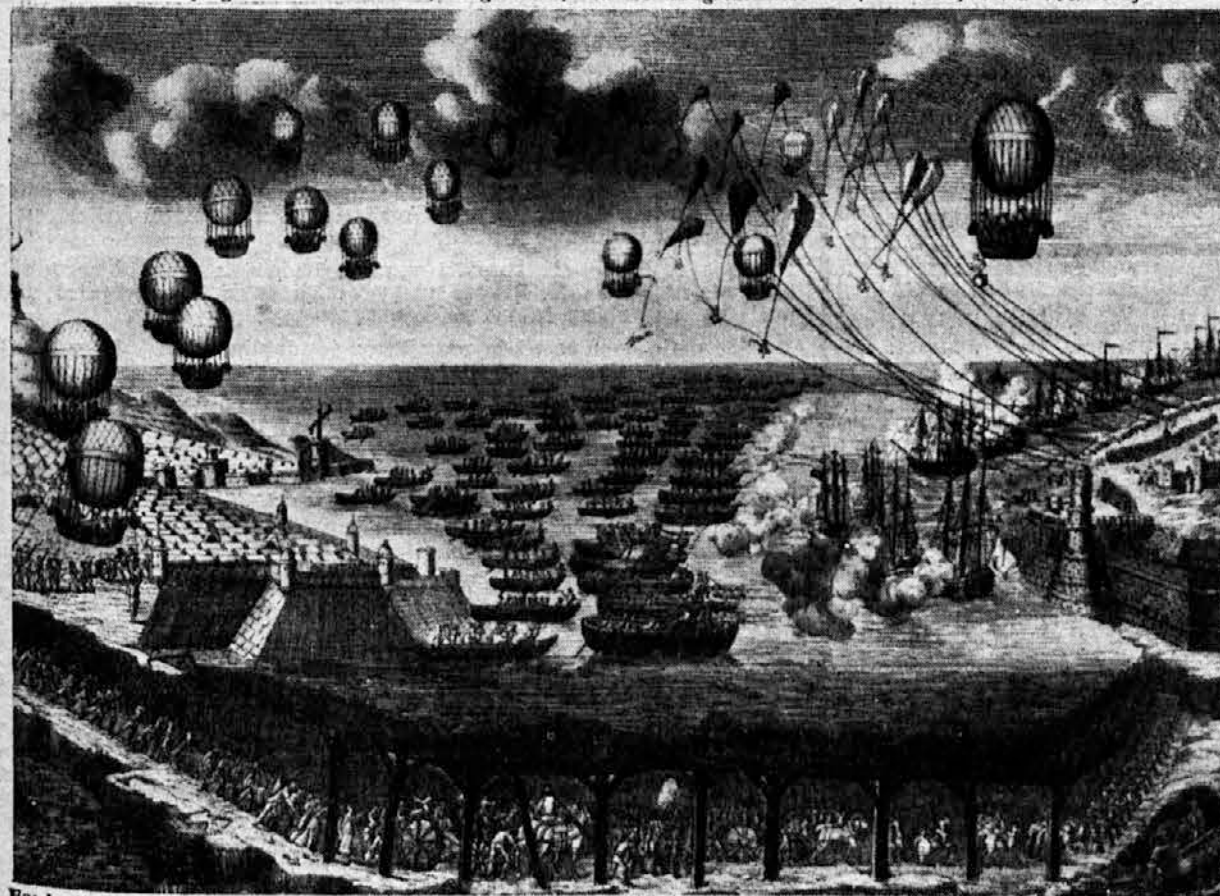
Brüning

Heinrich Brüning postane kancler (ministrski predsednik) Nemčije; njegova glavna naloga je boj s čedalje bolj naraščajočo nezaposlenostjo.

Dalje prihodnjič.

ne primerjave obstoje, vendar ne kaže, izvajati iz njih predaljnosežne sklepe. Današnje orožje je vse kaj drugega, kakor je bilo pred 130 leti. Anglija sicer še zmerom z mornarico obvladuje morje, toda Nemčija razpolaga z izredno močnim letalskim brodovjem in bodo zato šele prihodnji tedni in meseci pokazali, katero izmed teh dveh orožij drugo prekaša in je zmožno izsiliti odločitev.

Klišeje za vse tri slike smo priredili po ilustracijah knjige Propyläen-Weltgeschichte (Berlin)

Fantastičen francoski načrt za napad na Anglijo: skozi predor pod Rokavskim prelivom naj bi se prepeljalo topništvo, baloni (izumljeni l. 1783.) naj bi pa varovali prevoz vojaštva čez morje. (Po bakrorezu iz l. 1804.)

Družina z dvema otrokoma ali s štirimi?

ZAKAJ PORODI PADAJO?

Kako naj bi pravično rešili enega najvažnejših problemov na svetu

Angleški napisal Lancelot Hogben

Obstaneč človeštva je odvisen od razmerja med umrljivostjo in številom porodov. Znanost je storila mnogo, da nas je seznanila z razlogi prvega in drugega pojava. Zdaj lahko ubijamo ljudi vse hitreje in preprosteje, kakor so jih mogli ubijati naši predniki, prav tako pa lahko ohranimo večje število otrok živih. Znano nam je tudi, kako naj urejamo število rojstev, tako da ni preveč ljudi na svetu in da moremo vsi uživati radosti tega življenja. Prvi tako lahko popolnoma zajemo število rojstev, in sicer brez slehernih težav. To znanje lahko obrnemo sebi v dobro ali slabo.

Majhno je število ljudi, ki bi dobro poznali problem porodov v tolikšni meri, da bi se mogli zavedati, da je od tega problema odvisna usoda civilizacije in da bo postalo to vprašanje v najbližji bodočnosti glavni problem socialne politike.

Prej ali slej se bo morala sleherni vlada, socialistična ali katere koli druge, pozanimati za vprašanje, kako dvigniti število porodov ali se pa sprijazniti z okoliščino, da bo njen narod kmalu izumrl. Če bi za temelj vzeli današnje število zakonov, smrti in neplodnosti, tedaj bi bilo potrebno, da bi imela vsaka družina tri otroke, če naj bi narod obdržal do zdaj svoje število ljudi. In da bi prišli trije otroci na vsako družino, bi moralo mnogo družin imeti po štiri ali še več otrok, da bi nadomestile nedostatek tistih, ki imajo samo enega ali dva otroke ali pa sploh nobenega. Za obstanek vsakega naroda je torej važno, da ima večina družin tri otroke, veliko število družin pa štiri ali še več otrok.

Z drugimi besedami: morali bi poskrbeti, da bi spet postale moderne družine s štirimi otroki.

Se danes znanstveniki resno govorijo o problemu preobljudenosti, torej o problemu, ki so se bavili z njim že socialne reforme prejšnjega stoletja. Toda to je v glavnem posledica neznanja moči in materiala, ki ga lahko da sodobna tehnologija vsem ljudem na svetu v razumskem načrtu gospodarstva. Nekateri zagovorniki nadzorstva nad porodi trdijo, da je že zdaj preveč ljudi, da bi mogli vsi dostojno živeti. Zato se, vsaj do neke mere, kar vesele padanja porodov. Toda psihološki strah pred preobljudenostjo je sicer morda delno upravičen, toda kako naj veselimo pogled na lepo vožnjo avtomobilista, ki ima na avtomobilu pokvarjene zavore?

Kakšne vzroke pa navajajo za padanje porodov?

Za padanje porodov v severni in zapadni Evropi v poslednjih petdesetih letih nastevajo navadno dva vzroka. Profesor S. Florens misli, da je prvi vzrok posledica uvajanja raznih pripomočkov proti spočetju. Znano je pa, da so takšne pripomočke poznali in uporabljali že v sedemnajstem stoletju. Vprašanje torej ni, kakšne pripomočke ljudje uporabljajo, da preprečijo spočetje, temveč vse bolj, zakaj so primorani uporabljati takšne pripomočke.

Drugi vzrok naj bi bilo gospodarsko stanje posameznikov, toda vsi resni poznavalci tega problema ta vzrok zanikajo. Nekateri namreč trdijo, da bi ljudje imeli več otrok, če bi jim bilo življenje lažje. Dokazano je pa, da imajo bogati ljudje najmanj otrok. Edino, kar je popolnoma jasno pri padanju števila porodov, je okoliščina, da padanje porodov ni posledica gospodarskih težav.

Nič čudnega ni, da zdravilo, ki so ga uporabljale proti padanju porodov nekatere kapitalistične države — namreč velika podpora družinam z mnogo otroki — ni prav nič zaleglo, in prav nič omejilo padanja porodov. Nahajamo se v položaju, ki ga kapitalistični sistem ne more spremeniti, kajti če bi skušal dati sleherni družini primerno možnost za dvig porodov, bi kapitalistični sistem moral propasti.

Majhno je število socialistov, ki bi se upirali takšnim sklepom; toda zelo naivno je, če se veselimo takšnega biološkega neuspeha kapitalizma, ne da bi se mogli zvesti, da je socializem zmožen dvigniti število porodov do tiste višine, da bo obstanek naše civilizacije zagotovljen. Prej ali slej se bo moral socializem pozanimati za tole vprašanje: ali je padanje porodov posledica preživljenega kapitalističnega sistema samega po sebi ali je pa to posledica socialnih činitelev, ki bodo ostali tudi še pod socialistično vlado? Če je odgovor na prvo vprašanje negativen, se bodo morali socialisti posvetiti aktivni politiki v rešitvi drugega vprašanja.

Nekateri socialisti trdijo, da Sovjetska Rusija ne pozna problema iz-

umiranja. Vendar to ni točno. Pred vojno je bilo število porodov v Rusiji večje kakor v kateri koli drugi evropski državi; toda po revoluciji so pričeli tudi v Sovjetski Rusiji porodi zelo padati. Nekateri odredbe sovjetske vlade glede omejitve splavov dokazujejo, da voditelji sedanje SSSR niso v tem pogledu popolnoma zadovoljni. Vendar je potrebna cela generacija, da moremo na podlagi uspehov, doseženih v SSSR ugotoviti, v koliko je zanesljiva sedanja ruska socialna politika glede družine.

Za zdaj se moramo zadovoljiti z okoliščino, da v kapitalističnih državah porodi nazadujejo.

Pri padanju rojstev igrajo veliko vlogo življenjski pogoji po velemestih. Vsaka mati s štirimi otroki ve, da je ograjen vrt več vreden kakor vsi pripomočki, ki so jih doslej izumili za olajšanje gospodinjkega dela.

Dnevna zavetišča za otroke, hrana po šolah, denarne podpore, olajšanje za noseče matere, vse to ne more doseči svojega cilja in ne more izboljšati položaja staršev vse dotlej, dokler ne damo materi dovolj prostora. Lahko je imeti pet otrok, če imate svojo hišo z vrtom v kakšnem manjšem mestu, kjer ni velikega prometa, lažje kakor imeti enega samega otroka v kakšnem londonskem stanovanju. Ljudje, ki žive po velemestih, ne morejo imeti veliko otrok.

Druga značilna črta mestnega življenja je v tem, da mnogi ljudje, ki odhajajo iz manjših mest ali vasi v velemesta, zamenjajo svoje aktivno uživanje s pasivnim uživanjem. Ljudje, ki jih zadovoljuje gojenje cvetic, solate, čebel in domačih zajcev, radi preživljajo svoj prosti čas v krogu

svoje družine. Vse to pa v velemestih ni mogoče. V velemestih iščemo razvedrila po zabaviščih, posebno v kinu; ta razvedrila so pa kajpak strašni tekmeči za mirno družinsko življenje.

Te pasivne zabave so postale kupčija, toda veliki stroški, ki jih zahtevajo, niso edini razlog, da je v mestih tako malo rojstev. Na vasi, na deželi rastejo otroci skupaj z domačimi živalmi in vidijo, kako živali goje svoje mladiče in kako jih varujejo. Proces porajanja življenja se jim zdi čisto prirodna zadeva. V mestih je to drugače; proces rojstev se vrši po bolnišnicah, v nekakšnem strogem, mehaniziranem redu.

Socialni razlogi, ki so odvisni od kraja, kjer stanujemo, in od poklica, pa niso vselej posledica kapitalističnega sistema. Do neke mere, celo pretežno so posledica industrializacije, toda ne kapitalizma kot takšnega. Četudi bi se osvobodili tiranije rentirjev in pretiranih bogatašev, nam nihče ne more biti porok, da bi se okoliščine za ta problem zelo spremenile.

Denarna podpora družinam, ki jo zdaj dele v kapitalističnih državah v okvirju kapitalistične proizvodnje, še zmerom ni porok, da bo rešila obstanek človeštva. Vendar to ne pomeni, da moramo podporo družinam čisto omejiti.

Kar se tiče žensk, je le težko verjetno, da bi mogel uspeti sistem družinskih podpor, vse dotlej, dokler bomo trud materinstva plačevali slabše kakor katero koli delo na svetu. Zaradi tega si moramo prizadevati, da razdelimo dobrine sveta vse bolj pravično, kakor zahtevajo socialisti, če hočemo rešiti človeštvo, da ne bo izumrlo. (Hygela, Čikago)

Sovjetsko časopisje

Listi z največjo naklado niso doma v Ameriki in na Angleškem, ampak v Rusiji

Sovjetski tisk je eden izmed najbolj razvitih, po nakladi pa največji na svetu. Posebno je napredoval v poslednjih letih, ko je zatiranje nepismenosti v vseh krajih sovjetske Rusije začelo roditi obilne sadove. Nepismenost je pod novo upravo skorajda popolnoma izginila. V sovjetski Rusiji smatrajo za največjo sramoto, če je kdo nekulturn; nikogar ni moč bolj užaliti, kakor če se mu očita, da ne zna brati in pisati.

Sovjetski tisk se v ničemer ne da primerjati s časopisjem drugih držav. V Rusiji ni časopisa, ki bi bil v zasebnih rokah. Lastnik je država ali pa kolektiv. Zato ima sovjetski tisk celica drugačnega vloge kakor zahodni, čeprav v tehničnem pogledu za njim prav nič ne zaostaja. Namen sovjetskega tiska je v prvi vrsti koristiti državi v vseh njenih stremilnih. Njegov cilj je širiti prosveto, poglobljati strokovno znanje in nadzorovati delo.

Posebnosti ruskega časopisja

Tako je v SSSR nastal posebne vrste tisk, takšen, kakor ga drugod ne vidimo. Tam imajo namreč skoraj vse tovarne, delavnice, kolhozi, sovjazi in drugi delavski kolektivi svoje lastne časopise. Izredno so tudi razširjeni »stenski listi«, ki so jih prevzeli tudi drugod po svetu. V sovjetski Rusiji ima vsaka šola, vojašnica, klub, tovarna, delavnica, poljsko ali industrijsko podjetje svoj stenski list. K temu je treba prišteti še velikansko število strokovnih listov; ta tisk je velikega političnega pomena, ker so med njegovimi dopisniki po večini delavci in kmetje. Vsebinsko je seveda politično-propagandna, v prvi vrsti pa strokovna in namenjena za specializacijo dela v posameznih podjetjih.

Zanimivo je, da bulvarnega tiska v evropskem ali ameriskem smislu skoraj ni. Najbolj se pa sovjetski listi razlikujejo od drugega časopisja po tem, da nimajo nobenih oglasov. V državi z načrtno produkcijo je oglas nepotreben in brez pomena. Zato sovjetski novinar ni žurnalist v evropskem smislu, ampak je uradnik.

Po lanskim uradnim statistikam izhaja v Rusiji okoli 10.000 časopisov v 41 milijonih izvodov. Izredno je razširjen narodnostni tisk. Takih listov je okoli 3600, ki se tiskajo v 67 jezikih. Izmed teh jih izhaja 1400 v ukrajinščini, 300 v beloruščini, 170 v uzbekščini, 135 v tatarsčini, 87 v turščini, 85 v gruzinščini, 76 v raznih kavkaskih jezikih, 67 v nemščini in 36 v hebrejščini. Narodnostni tisk (v narodnih jezikih) predstavlja 29% celotnega tiska SSSR. Dnevnikov v zahodnoevropskem smislu je samo 25, pač je pa 760 listov, ki izhajajo petkrat na teden (petdnevni delavni teden). Za tuje vesti skrbi uradna agencija Tass.

Največji sovjetski listi

V naslednjem navajamo največje sovjetske časopise, toda pripomniti moramo, da izvirajo podatki o nakladi še iz časa pred sedanjo vojno. Prav gotovo je, da je zaradi velikega zanimanja

nja za svetovne dogodke — kakor povsod drugod — tudi v Rusiji naklada znatno poskočila. (Letnica v oklepaju pove, kdaj je list začel izhajati.)

»PRAVDA« (Resnica) izhaja v Moskvi v 2.200.000 iztisih kot glasilo Centralnega izvršnega odbora stranke in Kominterne. (1912.)

»KREŠTJANSKAJA GAZETA« (Kmečki list) v Moskvi, naklada 1 milijon 800.000; glasilo sovjazov in kolhozov. (1923.)

»IZVESTIJA« (Poročila), v Moskvi, naklada 1.700.000, glasilo osrednje vlade in glasilnik uradne zunanje politike. (1917.)

»KOMSOMOLSKAJA PRAVDA« (Komsomolska resnica), v Moskvi, naklada 700.000, glasilo komunistične mladine. (1924.)

»KOMUNIST« v Kijevu, ukrajinški list, naklada 420.000, vladno in strankino glasilo za Ukrajino. (1920.)

»KRASNAJA GAZETA« (Rdeči časopis), v Leningradu, naklada 370.000, vladno glasilo za severozahodne kraje. (1918.)

»LENJINGRADSKAJA PRAVDA«, v Leningradu, naklada 350.000, daje politično smer severozahodu države, sicer je pa podobna moskovski »Pravdi«. (1912.)

»ZA INDUSTRIALIZACIJO« v Moskvi, naklada 320.000, glasilo industrije. (1921.)

»TRUD« (Delo), v Moskvi, naklada 270.000, glasilo vsestranske centralne profesionalne zveze in mednarodnega komunističnega gibanja. (1920.)

»RABOČAJA MOSKVA« (Delavska Moskva), Moskva, naklada 250.000, gospodarski in družaben list Moskve. (1923.)

»GUDOK« (Sirena), Moskva, naklada 240.000, glasilo železničarjev. (1920.)

»ZA KOMUNISTIČESKOJE PROSVESČENIJE« (Za komunistično prosveto), Moskva, prosvetno glasilo stranke, naklada 220.000. (1924.)

»VISTI« (Novice), ukrajinški list v Kijevu, naklada 170.000, uradno glasilo za Ukrajino kakor v Moskvi »Izvestija«. (1920.)

»KRASNAJA ZVEZDA« (Rdeča zvezda), Moskva, naklada 180.000, politično glasilo narodne obrambe. (1924.)

»DER EMMES« (Resnica), Moskva, naklada 160.000, glavno židovsko glasilo v Rusiji. (1918.)

»SOCIALISTIČESKOJE ZEMLJEDELJE« (Socialistično poljedelstvo), Moskva, naklada 120.000, strokovno glasilo za poljedelstvo na kolektivistični podlagi. (1929.)

»SOVJETSKAJA SIBIR« (Sovjetska Sibirija), Novosibirsk, naklada 120.000, uradno glasilo za zahodno Sibirijo. (1919.)

»MOLOT« (Kladivo), Rostov na Donu, naklada 115.000, političen in gospodarski časopis za azovsko-črnomorsko področje. (1920.)

»NA STRAŽE« (Na straži), Moskva, naklada 110.000, glasilo Osoviashima. (1934.)

»VEČERNAJA MOSKVA«, Moskva, naklada 180.000, moskovski lokalni list po evropskem vzoru z družabnimi dogodki in zanimivostmi. (1923.)

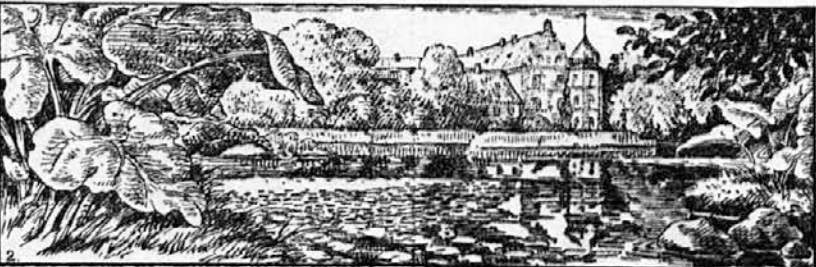
»ZARJA VOSTOKA« (Zarja vzhoda), Tiflis, naklada 90.000, glasilo osrednje vlade v Transkavkaziji. (1922.)

O grdi rački

Poletje na deželi je bilo prekrasno; žito je bilo rumeno, oves zelen, seno je stalo na zelenih travnikih v kopicah, in okrog njih se je sprehajala štorčila na svojih dolgih nogah in klepetala po egiptsko, kajti tega jezika jo je bila naučila njena mati. Okrog njive in travnikov so se razprostirali gozdovi in v gozdovih so bila globoka jezera. Da, bilo je res prekrasno tu zunaj na deželi!

Sredi sonca je stal star viteški dvorec; obdajali so ga globoki jarki in z zidov vse do vode so rasli lapuhovi listi; bili so tako visoki, da so mogli majhni otroci pokonci stati pod njimi, v njih senci je bilo pa tako divje kakor v kakšnem globokem gozdu.

Tam je pod takšnim lapuhovim listom sedela na jajcih neka raca. Morala je valiti jajčka, da bi dobila otroke. Včasih ji je bilo kar malo dolgčas, takole sami sedeti, kajti le redkokdaj je kdo prišel v vas k njej. Druge race so rajši plavale po jarkih, kakor da bi priracale k njej, sedle pod lapuhov list in se pomenkovale.

Naposled se je vendar jajce za jajcem razpočilo: »Pip, pip,« je dejalo, rumenjaki so oživel in mlade račke so pomolile glavice iz jajčk.

»Rap, rap,« so klopotala, ker drugega niso znale; ogledovale so okrog sebe zelene liste in mati jim je dovolila, da so si vse ogledale, ker je zelena barva dobra za oči.

»Kako velik je svet!« so vzklicali mladiči, ker so zdaj kajpak imeli več prostora kakor v jajčkih.

»Ali mislite, da je to ves svet?« je dejala mati. »Svet se razprostira še v drugo stran vrta, naravnost v župnikovo polje. Tam pa, nisem še nikoli bila. Ali ste vsi?« je nadaljevala in se ogledovala po račkah. »Ne, največje jajce se še ni odprlo. Kako dolgo bo še to trajalo? Zdaj sem pa res že sita tega!« In spet je sedla na jajce.

»No, kako gre?« je vprašala neka stara raca, ki je prišla nekoliko k njej v vas.

»Zelo dolgo traja z enim jajcem,« je dejala račja mati. »Noče se razpočiti, toda poglej moje otroke! Ali niso najbolj srčkane račke, kar jih je kdaj videl svet? Vse so podobne svojemu očetu, toda ta grdoba me še ni obiskal.«

»Daj, da pogledam jajce, ki se noče razpočiti,« je dejala stara raca. »Le verjemi mi, to je kokošje jajce. Tudi mene so že tako potegnili. Velik križ je s piščanci, ker se boje vode.«

»Nisem jih mogla spraviti v vodo. Klopotala sem in se jezila, toda nič ni pomagalo. Pokaži mi jajce! Da, to je kokošje jajce; kar pusti ga, naj obleži in uči rajši druge otroke plavati!«

»Še malo bom posedela na njem,« je dejala mati, »ko sem že tako dolgo sedela, bom še zdaj.«

»Če se ti ljubi, pa daj,« je dejala stara raca in odracala.

Naposled se je veliko jajce razpočilo. »Pip, pip,« je dejal mladič in pricapljal iz njega. Oh, bil je tako velik in grd! Raca si ga je natanko ogledala. »To je pa res velika račka,« si je dejala sama pri sebi, »nobena ji ni podobna. Pa ne da bi bilo le pišče?«

DALJE PRIHODNJC

18. POGLAVJE

Oldringova
pogrebno zvonjenje

Kakšnih štirideset ur pozneje je završalo po vsem Cottonwoods: Venters je prišel na Blackstaru po glavni cesti, vodeč Bessa in Nighta za povodec.

Bessa je bil našel ko se je pasel poleg trupla ustreljenega roparja — edina dogodivščina na njegovi jezi proti vasi.

Ničesar ni Venters bolj sovražil ko nepotrebno širokoustenje. Niti zavedal se ni drznosti svojega početja, ko je vodil Janinega dirkača v taborišče zarotnikov! Hotel je pokazati ljudem znamenite arabce, umazane in prašne, s sledovi divjega dirka. Hotel je ljudem pokazati, da se tatovi, ki so bili na njih odjezdili v kaduljo, ne bodo nikoli več vrnili na njihovih hrbtih. In še ta namen je imel Venters: Tulla je hotel srečati — iz oči v oči; če ne Tulla, vsaj Dyerja, če ne Dyerja, potem vsaj katerega koli nepridiprava, ki je zapleten v skrivnost teh zarotnikov. Tako je divjala strast v Ventersovem srcu. Srečanje z roparji, neizgovorni napad nanj, prelivanje krvi, divja dirka in naposled smrtni skok razbesnega Wrangla — vsi ti dogodki, zmerom novo olje na plapolajoči ogenj, so se bili razbelseli v živ plamen. Škoda Dyerja bi bil v tem trenutku brez kesanja ustrelil med mašo pred oltarjem; Tulla bi bil hladnokrvno vprico njegovih žena in njegove dece pobil do smrti.

Vodil je te tri dirkače vzdolž široke, zeleno obrobiljene vaške ceste. Poslušal je žuborenje jantarjevega vrelca. Grenka voda za Jano Withersteeno! Može in ženske so se ustavljali in boščali vanj in v konje. Vsi so ga poznali; vsi so poznali oba vranca in stasitega rjavca. Venters je bral na obrazih vseh teh ljudi, tako razočeno, ko da bi slišal od njih, da je vsa vas vedela za to krajo. Venter je pridržal Blackstar in se ustavil pred Dyerjevo hišo. Bila je to nizka, dolga kamnita stavba, skoraj nekam podobna Janini hiši. V prostornem predvorju je zelenela trava in so cvetele rožice; peščene potke so držale do velike verande; lepo obrezana živa meja iz kadulje je ločila dvorišče od cerkvenega posestva; po drevju so pele ptičke; potoček je ubrano žuborel vzdolž poti; otroci so kričavo oznanjali svetu svoje veselje in svojo brezskrbnost. Venters je pa videl senco nad vso to lepoto in nad vso to veselostjo, nad tratami, nad rožicami, nad staro, s trto obraščeno hišo. Iz ubranega ptičjega cvrčanja, iz žuborenja tekoče vode so mu prizanjali na uho grozljivi glasovi. Tiha lepota, ljubka ubranost, nedolžen smeh... Kakšna pošastna muha usode je tem čednostni dovolila vstop pod to temačno in grozljivo Dyerjevo streho?

Venters je jezdil dalje do Tullovega domovanja. Ženske so prebledele lic boščale vanj in zbežale z verande. Tull sam se je prikazal na pragu, oprežujoč in stegujoč vrat. Zdajci je izginil njegov temnačni obraz, vrata so zaloputnili in težak zapah je padel z votlim treskom v ležaj.

Potlej je Venters stresel vajeti in zdiral v skok na glavni trg vasi. Tam, na križišču cesti, pred kramami in trgovinami je spet obstal. Pokojno vzdusje, ki je po navadi plaval nad tem znamenitim križiščem, se je v hipu spremenilo v poplah. Jezdecem in lastnikom rancov in kmetom so obitale brez dvoma zelo zanimive besede v grlu. Nèsteto nog je pricapljal in kmalu je bila cesta polna zija.

Ventersov pogled je preletel vrsto nemih, trdoličnih ljudi. Spoznal je mnogo pašniških jezdecov in vaščanov, toda nikogar izmed tistih, ki se jih je nadejal srečati. Brezizrazni so bili ti obrazi, boščali vanj. Vsi so ga poznali; zvečine so ga sovražili, toda samo redki so bili med njimi, ki jih ni trla mrzlična radovednost in vneto občudovanje. Molčali so pa vsi. In tu je Venters že spet opazil

predobro mu znana znamenja — prikrito občutje — prečudni molk — brezizrazno krinko tajnih načrtov in skrivne moči.

»Ali je videl kdo izmed vas Jerryja Carda?« je z gromkim glasom vprašal Venters.

Odgovor, ki ga je bil deležen, ni bil beseda, še prikimal ni nihče ne odkimal, še z očesom ni trenil, nikomur niso vzdihlele ustnice... Zgoj srček, okamenel pogled.

»Ali ste prišli komu pod nož? Saj imate preimennega junaka noža v svoji sredini — našega prijatelja Tulla. Ali vam je morda jezike porezal?«

Tudi to hudo zasramovanje ni našlo odziva — in okameneli mir teh ljudi je bil kakor olje na ogenj v Ventersovih prsih.

»Lej, lej, nekateri imate celo revolverje!« je z ostrim prezirjem dodal. Med dolgim, napetim molkom, napetim ko tetiva, je sedel nepremično na svojem konju.

»Prav,« je potlej spet povzel, »pa sporočite Tulli tole od mene: recite mu, da sem videl Jerryja Carda, in povejte mu, da se Jerry Card nikoli več ne vrne.«

Venters, še zmerom v tem morečem ozračju zlovesčega molka, je ritensko potisnil konja z odtočnega kamna na cesto in odjezdil. Odločil se je, da odjezdi k Jani in ji vrne njene dirkače.

»Hej, Venters!« se je tedaj oglašil dobro znan, hripav glas in neki možak mu je bežal naproti. Bil je jezdec Judkins; pozdravil je Ventersa s krepkim stiskom roke. »Kaj, vraga, se je zgodilo? Ali ste znoreli?«

»Ne, nisem znorel, Judkins — besen sem pač, besen ko zbesnel pes,« je odgovoril Venters.

»Dragi Bern, pošteno vesel sem, da slišim v vašem glasu še nekaj glasu starega Ventersa. Zakaj, ko ste tako prijezdili po cesti, ste bili videti ko mrlič na konju, ki ima namesto oči žareče ogelje v očesnih votlinah. Zda pa naprej! Pogovoriti se še morava. Le naprej, zakaj tu nisi varna!«

Judkins je zajahal Bessa in moža sta odjezdila v topolji gaj. Tam sta razjahala, sedla pod drevo in Venters je jel pripovedovati svojo pustolovščino.

»Torej je najboljšega jezdecia in najplemenitejšega konja v kadulji vrag vzela,« je menil Judkins, ko je Venters končal. »Zakaj ste le potlej jezdili na vas ko kakšen norec in izzivali Tulla, ko ste že srečno ugrabili konje?«

»Naj ve, strela z jasnega, kaj ga čaka! In naj mu pridem samo blizu...«

»Do Tulla ne morete. Vsa ta razkolniška svojat je prava telesna garda za Tulla in Dyerja.«

»Ali Lassiter še ni udaril?« je radovedno vprašal Venters.

»Ne,« je odgovoril Judkins nekam prezirljivo. »Jane Withersteenova mu je popolnoma zmešala glavo. Ves nor je od ljubezni in teka za njo ko pes. Ni več stari Lassiter. Živci so ga pustili na cedilu. Vsa vas govori o tem. Reče niti več ne ve, kaj je revolver.«

»Nikar prenaglo, Judkins,« je resno menil Venters. »Lassiter je pa že nekaj več ko revolverski junak. In Bog bodi Tulli in Dyerju milostljiv, ako se ju Lassiter loti. Rešil ga ne bo noben konj in nobena stena ne bo dovolj trdna.«

»Prav, če tako mislite, Bern. Bog daj, da bi imeli prav. Priznati moram, da sem se pošteno jezil na Lassitra, ker je taka šlapa. Tajiti pa res ne upam, da bi ne bil pogumen in fant od fare, ki že s pogledom užene ljudi. Še davi sem ga videl, kako je postopal po vasi,

prav tiho in počasi in temačnega obraza, tako temnega ko njegova revolverja in njegova obleka. No, ljudje na vogalu si še trzniti niso upali z očesom, in stivali bi svojega konja, da ni bilo med njimi človeka, ki bi mu ne bil srčni utrip zastal, dokler ni odšel Lassiter mimo njega. Odšel je v Snellovo krčmo, in ker ni bilo čuti streljanja, sem jo seveda ubral za njim. In tam, vrag me naj vzame, če ni res, tam vam je stal Lassiter za točilnico in klepetal z Oldringom.«

»Z Oldringom?« je šepnil Venters. Zdelo se je, da mu je zastal i glas i utrip srca in ves žar v njegovih žilah je otrpnil. »Ali je Oldring še tu?« Samo šepet mu je zdrknul z ustnic. »V Snellovi krčmi? V Snellovi krčmi, pravite?«

Judkins, odpeljite konje Jani Withersteeno!«

Brez nadaljnje besede je ubral Venters pot nazaj, opotekaje se po gozdni senci ko pijanec. Nekoč, pred davnim časom, ko je nesel Besso po canonu proti Dolini presenečenja, se je zavedel prečudnih človeških občutkov; in zdaj se mu je vrnil isti občutek. Le z eno razliko: zdel se je sam sebi hladan, ko zamrzl, brez volje, nezmožen svobodne misli; in vsa njegova okolica se mu je zdela tuja, nerisnuta in odmaknjena. Risanko je brž skril v kaduljni grm in skrbno za-

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapesnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

znamoval skrivališče. Potlej je s hitrimi koraki zavlil po cesti navzdol proti središču vasi. Tu pa tam je podzavestno kaj zaznal; zdaj lahen dih vetra, hladan, srebrnozvočen šumot vode, hladno sonce na hladnem nebu, ptičje petje in otroški smeh iz hladne daljave. Hladne in nedosežne so bile vse stvari na nebu in na zemlji. Hladno in togo se mu je napela koža na licu; hladnejši in trši so postajali ročaji njegovih revolverjev; hladnejše in trše so postajale njegove roke, kadar si je brisal lepljivi pot s čela, kadar je segel po revolverjskih tokih. Ljudje, ki jih je spotoma srečaval, so se ga izogibali v velikem loku; pred Bevinovo branjarjo se je umaknila klepetajoča gruča ljudi, da mu napravi prostor, in njihovi obrazi in njihovo šepetanje — vse kakor senca snaga... Ko je zavlil okoli vogala, je srečal Tulla, mrliško bledega, kakor ga je že nekoč videl. Mož je obstal ko vkopan in dvignil tresoco se roko. Zdajci je pobesil roko in zdelo se je, da se umika in odmika Ventersovemu pogledu. Potlej je Venters uzrl celo krdelo konj s pobešenimi vajeti, tenkonožne, temnorjave in črne živali, prave konje roparske drhali. Zasiljal je bučne glasove in hrupen smeh, kotlikanje kock, ropotanje stolov, žvenketanje zlata. Vse to je donelo skoz odprta vrata krčme. Venters je vstopil.

Ko je v zakajeni beznici uzrl napajajoče se, preklinjajoče kvartoprice, se je Venters šele zavedel žive resničnosti.

Ljudje niso bili opazili njegovega prihoda. Venters je uprl svoj pogled na pvice za točilnico. Bili so sami temnopolti možje, zagorelih

lic, krivih nog, kakor so že pač jezdeci — in vendar ne suhi ne koščeni. Potlej je zdrknul njegov pogled k mizam, ošinil je trde poteze kvartopricev, dokler se ni naposled ustavil pri ogromni, razkuštrani, črni glavi roparskega poglavarja.

»Oldring!« je zakričal in zdelo se mu je, da je njegov glas razbil zvonec v njegovih ušesih.

Sunder je utihnil.

Zdajci je zmotil ta molk kopač hrum; noge stolov so zastrgale po tleh. Oldring je skočil pokonci — in potlej, ko je stal, temačen velikan, je spet zavladala tišina, še globlja ko prej...

»Oldring, besedo, dve...« je vzkliknil Venters.

»Hej, kaj to pomeni?« je zamrmral Oldring, nagubal čelo in zvedavo pogledal Ventersa.

»Pridite ven, sami pridite. Besedo samo in samo za vas — od vašega zakrinkanega jezdecia!«

Oldring je sunil stol vstran in razbijajoč s škornji lomastil skozi sobo. Z dvignjeno roko je ukazal mir svojim ljudem, zakaj vsi so se bili s pretečimi obrazi dvignili s sedežev.

Venters je ritenski stopil na prsto in čakal. In prisluhnil je hitrim in težkim korakom roparskega poglavarja in v duši se mu je nekaj čudnega zganilo.

Oldring se je prikazal in Venters je z enim samim pogledom ošinil njegovo orjaško postavo, njegov zlatom okovani pas z bingljajočima revolverjema, njegove visoke, zavahane škornje z zlatima ostrogoma. V tistem trenutku je obšla Ventersa čudna, nerazumljiva radovednost, ker vidi Oldringa še zmerom živega. Roparjevo široko čelo, njegove velike, črne oči, njegova vihrajoča brada, črna ko krogarjevo perje, njegova ogromna pleča in napete prsi, vsa njegova dostojanstvena postava, nabita s tolikanj čudežno življenjsko silo — vse to, se je zdelo, da je Ventersu v nepopisno radost, zakaj temu življenju polnemu velikanu je bil namenil hladno in naglo smrt.

»Oldring, Bess še živi! Toda za vas je mrtva — mrtva za življenje, ki ga je morala živeti po sili pri vas — mrtva, tako mrtva, kakor boste vi v prihodnji sekundi!«

Z bliskovito naglico je preskočil Ventersov pogled z Oldringovih sršetič oči na njegove roke. Njegova desnica se je osločila, prišla revolver — toda Venters mu je brž pognal kroglo v srce.

Počasi se je Oldring sesedel — in roka, ki je bila zagrabil ročaj revolverja, mu je mlahavo omahnila. Venters je sprevidel, da je zadel moža do smrti. Toda ali je bil ta strašni blesket v njegovih očeh samo poslednji odsvit ugasujočega življenja?

Počasi se je Oldring sesedel — in roka, ki je bila zagrabil ročaj revolverja, mu je mlahavo omahnila. Venters je sprevidel, da je zadel moža do smrti. Toda ali je bil ta strašni blesket v njegovih očeh samo poslednji odsvit ugasujočega življenja?

»Človek božji, zakaj niste... počakali? Bess... je...« Oldringovo šepetanje je zamrlo v gosti bradi — in opotekaje se je telebnil na obraz.

Z naglimi skoki je izginil Venters za vogalom, stekel po cesti, skočil čez neki plot in bežal čez vrtove in dvorišča daleč nekam v kaduljo. Tam se je v visokem grmičju obrnil proti zahodu in jo ubral proti kraju, kjer je bil skril risanko. Potlej se je v širokem loku približal Janinim stajam in ogradam, skrbno oprežujoč, da bi ga kdo ne opazil. Hilpajoč in ves prepoten je obstal z ostro bolečino v bedrih, da si oddahne, medtem se je pa vneto oziral po kakšnem konju v bližini. Vrata in okna staj so bila odprta nastežaj; pogled nanje je bil na moč puščoben. Samotna, zamišljena mula je stala v najbližji pregradi. Čuden je bil molk v živ nekoč srečnih, živahno

hrupnih hlevih, kjer so bili v varnem zavetju Janini ljubljenci.

Odšel je v ogradi in se pošteno trudil, da bi ne pustil sledov, zakaj vodil je mulo h koritu. Čeprav Venters ni bil žejen, je vendar hlastno in tako dolgo pil, da ni več mogel. Potlej je odpeljal mulo po kamnitnem tlaku in zavlil v grmovje, odondod jo je pa mahnil vzdolž pobočja.

Po dveh dneh trde ježe, ves izmučen od tisočerihi skrbi, je Venters naposled prišel do sedla. Zmerom je pazil, da skrbno prikrije sledove; na slehernem ovinku je oprezoval in si vselej poiskal trdo pot ali travnate jase, neprestano se oziraje, ali ga res nihče ne zasleduje. Sredi noči je dospel do gladke stene, ki je delila dolino. Tam je spustil mulo in jo peš ubral dalje. Plezal je po kamnitni strmini v mrko, le medlo od zvezd osvetljeno globel. Naposled se je do onemoglosti upeljan zvekel v temen kot neke dupline in trdno zaspal.

Zjutraj, ko je stopal v dolino, je opazil, da se skozi oblok ogromnega kamnitnega mostu vlija pravcati veletok sončne svetlobe. Dolina presenečenja se je razprostirala pred njim v skrivnostni lepoti — kakor dolina sanj — prebujajoča se v zlati povodnji, razkropilajoči dremotne megle in odkrivajoči žareča čela skalnatih sten.

Ze iz velike daljave je opazil Bessa, kako je hodila pod srebrnimi smrekami; kmalu nato se je oglasilo bevskanje psov, zakaj bili so ga opazili. Slišal je petje oponašavcev in ščebet prepelice. Ring in White sta se mu pripodila naproti in za njima je bežala Bess z razprostrtimi rokami.

»Bern! Da si le spet tu! Da si le spet tu!« je vzkliknila z glasom, ki mu je bilo poznati, kako samotno ji je bilo.

»Da, da, golobčica, spet sem tu!« je trdno odgovoril.

Iztegnila je bila roke, toda zdajci se je zdrnila, ko mu je pogledala v obraz, ko se mu je zazrla v oči; vsa njena radost je splahnela in rdečica ji je izginila z lic.

»O — kaj se je zgodilo?«

»Mnogo tega, Bess. Ne bom ti vsega povedal. Do onemoglosti sem utrujen. Bolj duševno ko telesno.«

»Tako čuden si, dragi!« je zajecelja Bess.

»Ne skrbil se. Ničesar se ti ni bati. Vse gre po najinih željah. Ko se bom pošteno spočil, se napotiva in se poskusiva prebiti čez mejo. Prej pa, in kar zdaj pri pridi hočem izvedeti resnico, vso in čisto resnico, Bess!«

»Resnico?« je ponovila Bess in se zdrnila. Zdelo se je, da išče v svojem spominu izgubljen ključ, zakaj stala je vsa začudena in brez razumevanja. Ko jo je Venters pogledal, ga je kar spreletelo.

»Da — resnico! Ne smeš me napak razumeti, Bess! Nisem menjal svojih misli. Še zmerom te ljubim. Toda v mojem srcu čepi sovražen hudč. Dolgo, dolgo je miroval. Zdaj me že spet trapi s svojim peklenkim šepetom, z dvomi, bojaznijo in upanjem; samo čista resnica mu lahko zavije vrat.«

»Vse ti bom povedala, kar koli me boš vprašal,« je odkritosrčno odgovorila.

»Potlej, zaklinjam te pri Bogu, da bo konec tega trpljenja... povej, Bess, povej, ali te je Oldring ljubil?«

»Ljubil me je.«

»Ali si ljubila ti njega?«

»Sem; saj sem ti že povedala.«

»Kako moreš to kar tjavdan reči?« je gorče kriknil Venters.

»Ali te ni nič...? Požri je besede. Bol in srd sta se podila po njegovi duši. Z grobo, trdo roko je zagrabil Bessa in jo privil nase. Strmo ji je gledal v temnosinje oči. Bile so čiste ko prozorna vodica ob izviru, bile so resne in slovesne v nedopovedljivi ljubezni, nedopovedljivi zvestobi, nedopovedljivi odgovedi. Venters se je zdrnil. Vedel je, da gleda v dekletovo dušo. Vedel je, da v tem trenutku ni zmožna laži; toda spoznanje, da mu je že s pogledom povedala resnico, je skoraj ubilo njegovo vero v človeško čistost.

Gospod Subito...

...deli miloščino.

ŠPORTNI TEDNIK

Semifinalno kolo tekmovanja za mali srednjeevropski pokal je izločilo samo eno moštvo. BSK je imel prešibek naskok nasproti Ferencvárosu. En gol ni zadostoval v Budimpešti. Beograščani so izpadli s čimer pa ni rečeno, da so bili slabši. Po igri bi prav tako mogel izpasti Ferencváros. V takem tekmovanju je pač treba imeti srečo in ta je bila na strani Madžarov. Srečnejšo roko je imel Gradjanski. Kakor že zagrebška tekma se je tudi povratna v Bukarešto končala brez gola. Potrebna bo še tretja igra po medsebojnem dogovoru na nevtralnem tleh v Budimpešti. Rapid je sicer predlagal Gradjanskemu, naj bi bila tretja tekma v Bukarešti, a so Zagrebčani odklonili. Zaradi mednarodnega položaja bo imel Rapid velike težave, da dobi dovoljenje za nastop v Budimpešti. Zato ni izključeno, da bo tekma pripadla Gradjanskemu par forfait.

Zaradi političnih dogodkov je pristavilo srečanju med Rapidom in Gradjanskim v Bukarešti le 25.000 gledalcev. Bili so priča zelo nervozne igre in čestih napak na obeh straneh. Zaradi hude pripeke moštvi nista vzdržala do konca in sta v poslednjih minutah drugega polčasa popolnoma klonila. Gradjanski bi moral zmagati. Njegova obramba je bila izvrstna, napadalna vrsta je pa vse preveč kombinirala in popolnoma pozabila na streljanje. Čeprav so imeli Zagrebčani več od igre in tudi dovolj ugodnih priložnosti, romunski vratar ni bil zaposlen. Prejel je samo en oster strel, a še ta je bil previsok.

Pri Rapidu je bil najboljši in najnevarnejši špiš, bivši dolgoletni član Gradjanskega. Z največjo lahkoto se je preigraval mimo nasprotnikov, v streljanju pa ni imel sreče. V glavnem sta bili moštvi enakovredni in je neodločeni izid pravičen.

BSK je izgubil igro v Budimpešti zaradi slabe taktike. V prvem polčasu je bil namreč dosti boljše kakor Ferencváros in je zato po odmoru spet zaigral napadalno, čeprav je bil kmalu po začetku poškodovan Dragičević in je BSK prav za prav igral le z desetimi. Ferencváros je bil v drugi polovici znatno poletnejši in je v tem delu igre dosegel dva gola, drugega po krivdi beograjske obrambe. V splošnem je pa bil madžarski prvak po odmoru v premoči, ki jo je tudi znal izraziti v golih. Rezultat 2:0 ga je usposobil za finale.

Ves domači spored je bil v Mariboru. Juniorji Ljubljane so odigrali z juniorji Maribora drugo finalno tekmo. Rezultat je bil 1:1, s čimer so si Ljubljanci priborili naslov prvaka, ker so v prvi tekmi zmagali s 5:0.

V prijateljski tekmi med Mariborom in Ljubljano so domači zasluženo zmagali z 2:1. Ljubljana je razočarala. V polju so bili dosti dobri, pred golom je pa bilo njihove umetnosti konec. Tudi Maribor ni bil na višku, a je tudi v taki formi premagal nasprotnika.

Na Ljubljanci je bilo v nedeljo četrto prvenstvo Jugoslavije v kajakih. Proga je vodila od železnega mosta pri Presejnjih do mestnega kopališča na Ljubljani. Dolga je bila 13.800 m. Udeležba je bila nenavadno velika. Nastopila sta samo Kajak Klub Ljubljana in zagrebški Marathon, prvi z dvema, drugi s štirimi člani. V enojki je zmagal s precejšnjo prednostjo Zagrebčan Mirko Vincenc v 1:05:32 pred Ljubljancem Drovnikom (1:08:32). V dvojki pa inž. Gabrček-Malahov, sky (Ljubljana) po hudi borbi pred zagrebško dvojico Ružinski-Gluhak. Čas zmagovalcev je bil 1:02:53, drugoplasiranih pa samo 6 sekund slabši.

Krožne podutiske kolesarske dirke, ki jih je v nedeljo že osmič priredil ZSK Hermes, so vnovič privabile obilo gledalcev. Nastopilo je 25 dirkačev. Med turisti, ki so morali prevoziti 16 km, je zmagal Janko Sušnik (Hermes) s precejšnjo prednostjo v času 28 min. 45 sek. Juniorska proga je merila 40 km. Tekmovalci so bili izenačeni in so skoraj v strnjeni vrsti privozili v cilj. Zmagal je Slavko Mrak (Zarja, Jesenice) v 1:15:18 pred Ivanom Berličem in Ladom Kosijem (oba Edinstvo), ki sta imela sekundo slabši čas. Seniorski dirkači so morali predirkati progo osemkrat, kar znaša 64 km. Boljši so bili kmalu na vodstvu in so skrbeli za oster tempo. Odločitev je padla šele na cilju, kjer se je posrečilo juniorskemu državnemu prvaku Podmilščaku za prsa premagati odličnega Peternelja: 1. Rajko Podmilščak (Edinstvo) 2:03:19, 2. Janez Peternelj (Hermes) isti čas, 3. Franc Grabnar (Hermes) 2:03:30.

V Zagrebu so bile na dirkališču Miramarju motociklistične dirke, ki so se jih v večjem številu udeležili tudi Ljubljanci. Uspeh je bil prav dober, saj so pobrali večino nagrad. Najboljši med njimi je bil »leteči Kranjec« Ludvik Starič, ki je med športnimi motorji dvakrat preprečevalno zmagal in dosegel najboljši čas dneva, obenem pa tudi najhitrejši krog. Izmed Ljubljancev sta zmagala še člana Hermesa Kavčič in Fantini, prvi v skupini turističnih motorjev do 250 cm, drugi pa v isti skupini do 125 cm.

SLUTNJA

FRANCOSKI NAPISAL JEAN MAURINÉ

»Josette, ali hočete postati moja žena?«
»Oh, Pierre...«
Mladenka je tako zelo prebledela, da jo je moral podpreti, da ni padla.
»Tako zelo si se prestrašila, moja mala Josette?«
»Nisem vedela, da me ljubite.«
»Tudi jaz nisem tega vedel...«
»Mislim, da vas druge vse bolj zanimajo kakor pa jaz.«
»Ali vam je bilo hudo?«
»Da! Če bi vi vedeli Pierre... Zakaj ste torej slepomislili?«
»Mogel bi vam odgovoriti: zato ker sem vas hotel preizkusiti, Josette... toda to ne bi bilo točno... Ali smem biti popolnoma odkritosrčen, popolnoma iskren?«
»Pierre, prosim vas, bodite popolnoma iskreni.«
»Dobro, mala moja! Priznati vam moram, da vas nisem niti opazil, ko sem prišel v vašo družbo. Claude in Miriam, posebno zadnja, tema dve me je veljala vsa moja pozornost.«
»Vi ste se pa prav tako zanimali tudi za Ano...«
»Ana je skrivnostna... Želel sem prodreti v to skrivnost.«
»In?«
»In... Odkril sem, da prav za prav sploh ni skrivnostna. Za njenimi zagnanimi očmi in tistim, nekoliko upornim čelom ne tiči prav ničesar.«
»Tega mi nikar ne pripovedujte!«
»Ne bodite nestrpni! Povedati vam hočem prav vse, kar sem mislil prej, predno sem spoznal, da vas ljubim.«
»Poslušam.«

»Bodite mirni Josette, vedel sem za vas. Toda primerjal sem vas z drugimi. Zame ste bili prava dragocnost. Vaše oči so polne dražesti, oči, ki so vredne vaše duše! Toda nikdar se nisem vprašal: Ali ima pa ta nežna stvarca tudi srce? Gledal sem vas, toda nikoli nisem imel namena, da bi vas ogovoril... Dokler...«
Pierre je utihnil. Nasmehnil se je zaradi nečesa, česar se je pravkar spomnil.
»Dokler?« ga je vprašala bojzljivo Josette in njen pogled je obvisel na njegovih ustnicah.
»Dokler se nismo lepega dne Claude, Miriam in jaz resno pogovarjali o večnem vprašanju ljubezni. Vi ste se tedaj zardeli vmešali v naš pogovor. V začetku je bil vaš glas drhteč, po malem je pa postajal vse pogumnejši. Z nekaj besedami ste pogovor pripeljali na cilj, od katerega se je bil že oddaljil. Koliko logike in srca, sem tedaj pomislil. Kajti vi ste se uprli, ki je Miriam trdila, da lahko srce popolnoma oddvojimo od čuta. Koliko topline je bilo v vaši obrambi! Morda pri moških ste rekli, »toda ne pri ženskah!«. In v resnici Josette, ne pri »pravih« ženskah. Od tega dne sem vas večkrat opazoval. Večkrat ste mi dokazali, da ste bistre glave, a jaz sam sem spoznal, da ste tudi dobri.«

»Toda Pierre?«
»Vse vem o vas, Josette. Videl sem vas, kako ste lepega dne obiskali revno družino z bolnim otrokom. Ko ste vstopili, ste imeli s seboj velik zavoj, a ko ste odšli, ste bili brez njega. In naenkrat, kako znate braniti tiste, ki jih ni v družbi in ki ljudje o njih govorijo!«

»Pierre, prosim vas, prenehajte s temi pohvalami in mi povejte rajši kaj o sebi. Jaz vas nisem opazovala. Od prvega trenutka, ko ste se pojavili s svojimi urejenimi in gladkimi lasmi in ste tako lepo ravnali z vašo tetko, sem si rekla: Kako zelo bo lahko srečna tista, ki jo bo on ljubil.«
»Poglejte Josette, vi ste tista, ki jo ljubim! Nočem se vam še izpovedati. Da si bom pa ohranil vašo ljubezen, moram biti nekoliko skrivnosten. Vi boste to kmalu razumeli.«
Josette ga je začudeno pogledala, ne vedoč, kaj naj misli.
»No, če je rekel smeje, »nočem biti hudoben. Razodel vam bom svojo notranjost, kolikor to gre. Mrzim ljubezen in razvajene ženske. Več vam ne morem povedati.«
Razvajena? V resnici, Josette je bila razvajena. Zelo se je negovala. Kar preveč. Ljubosumna? Ne, ona ni bila ljubosumna! Mirno je uprila velike zelenkaste oči v Pierreja.

Tisti trenutek je vstopila Odila. Bila je edina grda ženska v njihovi družbi. Barva njene polti je bila medla, njeni lasje so bili krhki in brez sijaja. Samo njen nežen glas je bil izredno mil in prikuden. Ko je zagledala

Joseffo in Pierreja, je vzkliknila: »O, oprostita!« in je hotela oditi.

Pierre je pa stopil k nji in ji povedal, da sta se z Joseffo zaročila. Odila je iskreno čestitala Pierreju in mu prijateljsko stisnila roko. Ta skrita naklonjenost je Pierre neprijetno zadela. Vendar se najdeš na svetu grdo bitje, ki ni zlobno, je pomislil sam pri sebi.

Nekaj korakov od njiju je stala Josette in jo opazovala. Pri sreči ji je postalo tesno. Spreletel jo je občutek, ki ga dotlej še ni poznala... Ljubosumna? Ona, ki še nikdar ni bila ljubosumna? In to na Odilo, ki ji nihče ne dvori, za katero se nihče ne zanima. To bi bilo preneumno.

Ko sta se sprehajala po parku, se Josette ni mogla premagati, da mu ne bi rekla: »Bilo bi mi zelo neljubo moj dragi, da bi v svojo hišo morala vabiti to Odilo.«

Pierre se je nasmehnil.

»Menda nisi ljubosumna nanjo! Re-
vica!«

»Morda sem ljubosumna Pierre, sama ne vem zakaj.«

Zelo počasi mineva čas, ki loči ljubeče se ljudi. Še bolj počasi pa mineva zaročencema, ki se nameravata poročiti. Poročnik Pierre je moral polovati s fronte v zaledje.

Josette ga je pričakovala na postaji. Bil je mrzel, deževen jesenski dan. Mlado zaročenko je hudo zeblo.

»In vendar nočem obleči svojega zimskega plašča. Kaj bi rekel Pierre, ki mrzi razvajene ženske,« si je pri-
govarjala.

Vlak je imel zamudo. Josette je bila prežgoda prišla na kolodvor. Mrzlo je tresel, kar škepetala je z zobmi. Hudo se je prehladila. In vendar! Pokazati je hotela Pierreju, da je močna, da ni razvajena.

Tri dni pozneje je mala Josette obležala za pljučnico. Ubogo nežno bitje ni moglo prenesti te hude bolezni.

Najprej je dospelo pismo od Odile. Bilo je nežno, prijateljsko in pomirjujoče. Za njim so prišle še druga pisma, in ta mirna, ljubezniva pisma so blažila bolest mladega moža.

In čez čas so Odilini starši povabili Pierreja na dom, na majhen obisk.

In čez leto dni so Pierrovi znanzi začudeni izvedeli, da se je poročil z Odilo.

Slutnja male in nežne Josette se je uresničila.

Vse pride na dan

Budimpešta, julija.

Vesel dogodek, ki so ga te dni doživeli Budimpeščanci, je policiji pripomogel, da je našla tatu ukradenega konja.

Po eni izmed budimpeštanskih ulic je veselo drdral kočjaž s svojim konjem. Nasproti mu je prišla vojaška godba, ki je igrala koračnico. V tem trenutku se je kočjažev konj postavil na zadnji nogi in pričel plesati po taktu godbe. Seveda so se takoj nabrali na ulici radovedneži, ki so smeje občudovali konjevo umetnost. Ves kočjažev trud, da bi ukrotil svojega konja, je bil zaman. Prav v tem trenutku je prišel mimo tudi stražnik, ki se mu je zazdelo, da se konj sumljivo. Vprašal je kočjaža, kje je konja kupil, in ta mu je povedal, da mu ga je prodal neki cigan. Ko je potem policija prišla cigana, je ta kmalu priznal, da je konja ukradel iz nekega cirkaša. Lastnik cirkaša, ki je konja že na vse načine iskal, je zdaj silno srečen, da ga je po tako čudnem naključju dobil nazaj.

20 zaročencev ji je umrlo

London, julija.

Dvajsetletna Mary Haerocrookova iz Sidneya v Avstraliji ima s svojimi ženini neverjetno smolo. Čeprav ima šele dvajset let, se je že dvajsetkrat zaročila, poročila se pa kljub temu še ni, ker ji je doslej še vsak zaročenec umrl.

Zanimivo je, da je Mary, ki je zdrava in bogata, lahko izbirala med naj-

Obleke, perilo, vetrni suknjiči, dežni plašči, trenčoki in vsa praktična oblačila, nudi v največji izbiri, najceneje

Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Otroški voziček,

kolo ali živalni stroj najhitreje in najbolj kupite, prodaste ali zamenjate v trgovini

Josip Uršič — Celje

Narodni dom

ZA WEEKEND

Kupite najcenejše zložitve vrtna fotele, rožaste krefon in klot odeje, primerne zavese v različnih vzorcih pri SEVER, Marijin trg 2.

Prevzamemo v popravilo tudi stare odeje.

MLADOST IN LEPOTO VAM PRINASAMI!

Mladostne poteze niso odvisne od Vaše starosti, ampak od negovanja Vaše kože. Poskusite vsaj enkrat NIVEO! Zakaj samo NIVEA vsebuje EUCERIT, ki daje Vaši koži zdravje, a samo zdrava koža lahko izraža mladostne in sveže poteze.

močnejšimi in najbolj zdravimi mladenci, ki jih je poznala. Vendar se zdi, da je njena usoda namenila smrt vsem onim, ki so se hoteli z njo poročiti. Pred nekaj tedni se je poslednjič zaročila, te dni je pa njen dvajseti zaročenec umrl, kakor vseh prejšnjih devetnajst, čeprav je bil njen zadnji zaročenec atlet najbolj-sega zdravja.

Ubogo dekle je zdaj čisto obupalo nad svojo zagonetno usodo. Vsa avstralska javnost se bavi s to zagonetko in z zanimanjem pričakuje pojasnila zanjo. Tudi več znanstvenikov je že začelo raziskovati to stvar. Gotovo se pa zdaj noben možki ne bo več upal približati nesrečni Mary, ki je tako smrtno nevarna svojim ženinom.

Radio Ljubljana

od 11. VII. do 17. VII. 1940.

ČETRTEK 11. JULIJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: Deset minut zabave 20.10: Slovensčina za Slovence 20.30: Plošče 21.15: Reproduciran koncert simfonične glasbe 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

PETEK 12. JULIJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 14.10: Tedenski pregled Tujskoprometne zveze 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: Navodila planincev 20.10: Ali se more žena uveljavljati v vsaki obrti 20.30: Vijolinski koncert 21.15: Plošče 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Za boljše voljo. Konec ob 23. uri.

SOBOTA 13. JULIJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napo-

Pomlad se prebuja...

„O-Ke“ ameriška guma Vas varuje infekcije. 3 komadi dln 10—v lekarnah

Premog-Koks-Drva

RESMAN LOJZE - Ljubljana
Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21
Telefon 44-90

vedi 13.02: Plošče 14.00: Poročila 17.00: Otroška ura 17.30: Plošče 17.50: Pregled sporeda 18.00: Radijski orkester 18.40: Masa in poedinec 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: Zunanje politični pregled 20.30: Groga Kozol — pisan večer 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

NEDELJA 14. JULIJA

8.00: Jutrnji pozdrav 8.15: Ruski sektek 9.00: Napovedi, poročila 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve 9.45: Verski govor 10.00: Plošče 11.00: Plošče 12.30: Objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 16.30: Pol ure za dijake 17.00: Kmet. ura 17.30: Tamburaški orkester 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: Plošče 20.30: Koncert slovenske pesmi 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK 15. JULIJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.10: Stari štajerski gradovi 20.30: Koncert 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

TOREK 16. JULIJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: Deset minut zabave 20.10: Psihološka struktura mase 20.30: Pevski in orkestralni koncert 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Fantje na vasi. Konec ob 23. uri.

SREDA 17. JULIJA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Plošče 14.00: Poročila 18.30: Mladinska ura 18.45: Plošče 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.10: Gôrje kot letovišče 20.30: Vijolinski koncert 21.15: Kmečki trio 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Samospevi. Konec ob 23. uri.

MALI OGLASI

FRANJO PERČINLIČ
konec elektrotehnično podjetje
LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 16
Telefon 23-71

Ma zalogi imam vedno vse priprave in aparate za gospodinjstvo, kakor tudi vsa svetlobna telesa, t. i. od žarnice do lestence svetovnoznane trdnice »Siemens«. Izvršujem tudi električno napeljavo za razsvetljavo in pogon

KOLESA PRVOVRSTNA, nudi po reklamnih cenah trgovina: Podobnik Franc, Rudnik 123 — Ljubljana (poleg gasilnega doma). Rabljen kolesa jemljem v račun. Odprto tudi ob nedeljah in praznikih.

OREHOVA JEDRCA
sortiran cvetlični med in medicino dobite najceneje v
MEDARNI
Ljubljana, Zldovska ul. 6. 48. T.

OKAMA MAZILO
Iz zdravilnih zelišč. Čudovit uspeh pri raznih opeklinah, ožuljenjih, voiku, turih in vnetjih itd. za nego dojenčkov, pri kožnem vnetju, izpuščajih in hlastah na temenu, za raskane prsne bradavice.
Dobl se v lekarnah in drogerijah.

STARO ŽELEZO IN KOVINE plača najboljšo »Metalas, Gosposvetska c. 16. Telefon 52-88.

NAJMODERNEJŠE VZORCE za priborom dobi najceneje in po ugodnih pogojih pri Tvorbi Šablone za počno delo M. Bleier, Zagreb, Stančičeva ul. 13.

FR. P. ZAJEC
IZPRAIAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6
pri franciškanskem mostu

Vasovrstna očala, daljnogledi, loplinari, barometri, higrometri, itd. Velika izbira ur, zlatin in srebrnine. Samo kvalitetna optika! Ceniki brezplačno